The Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

[*Part II-Proceedings other than Questions and Answers*]

OFFICIAL REPORT

51st day of the Sixth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 25th March 1958

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

QUESTIONS AND ANSWERS

(*See Part I*)

Petition re – Starting of Night Colleges

మిస్టర్ స్పీకర్ : 210వ రూల్ క్రింద ఒక అర్జీ వచ్చింది. దానిని ఇద్దరు గౌరవ సభ్యులు దాఖలు చేశారు. ఆ అర్జీ విద్యార్థుల దగ్గరనుంచి, విద్యార్థినుల దగ్గరనుంచీ వచ్చింది. ఈ రోజున subject matter Education గనుక ఇది relevant, ఇది ఒక public opinion గా తీసుకోవడం, ఊరికే వినడం తప్ప, దానిపై చర్చ ఏమీ లేదు. చదివి వినిపిస్తాను. ముఖ్యంగా విద్యామంత్రిగారు గమనించ వలెను.

Rule 210 reads :(1) "Petitions to the Assembly must–

(a) relate to some matter actually under the consideration of the Assembly or to any Bill, Resolution or other Motion which has been introduced or moved in the Assembly or any Bill published in the Gazette;

(b) addressed to the members of the Assembly;

(c) be dated and signed by the petitioner or petitioners.

x x x x x x x x

(2) No petition addressed to the Assembly shall be presented except by a member of the Assembly."

211. "*Duties of members offering to present a petition* :-

Every member offering to present a petition to the Assembly shall confine himself to a statement of the parties from whom it comes, of the number of signatures attached to it and of the material allegations contained in it and to the reading of the prayer of the petition.

212. *Procedure to be followed* :—

If a petition is in conformity with rule 210 the Secretary shall if so required by the Speaker, read it to the Assembly or make an abstract of it and read or circulate the abstract to the Assembly. There shall be no debate or speech in the Assembly on any such petition."

(విద్యాశాఖామంత్రి) శ్రీ యస్ బి పి. పట్టాభిరామారావు : దీనిపై చర్చ వస్తే నేను చెప్పడానికి details లేవు ఇప్పుడు. కనుక నాకు కొంచెం time కావాలి

మిస్టర్ స్పీకర్ : అవసరమైతే చూదురు గాని. కాని ఇది ఒక అర్జీ. దీనిని పెట్టడానికి సమయం గనుక ప్రవేశపెట్టాను.

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణంరాజు (వదమలపేట) : పిటీషన్ వచ్చినట్లు నాకు తెలియదే ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : నిన్న నాదగ్గరకు వచ్చింది. శాసనసభలో నాకు ఇచ్చారు. గౌరవనీయులైన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ్యులు ఇచ్చారు. అది ఈ విధంగా ఉంది :—

"మహాశయులారా !

(1) ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో వలెనే మిగిలిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాలలో కూడా రాత్రి [illegible] సెప్టెంబర్ కళాశాలలను ప్రారంభించడానికగాను, విశ్వవిద్యాలయాల అధికార్లతో సంప్రదించవలెను.

(2) విశ్వవిద్యాలయాల పరిపాలనలోను, పరిపాలకుల నియామకంలోను ప్రభుత్వ జోక్యం వీలైనంత తగ్గించిడానికి అనువుగా విశ్వవిద్యాలయాల చట్టాన్ని సవరించడానికి అవసరమైన చర్యలన్నిటినీ తీసుకోవలసిందిగా ప్రజా ప్రతినిధులైన మీకందరికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము "

శ్రీ ఆర్. బి రామకృష్ణంరాజు : ఇది పిటీషన్ ఎందుకు అవుతుంది ? cut motion మీద మాట్లాడవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నాలుగు వందల మంది సంతకాలు చేశారు. ఇద్దరు శాసన సభ్యులు ఇచ్చారు. గనుక ఇది పిటీషన్ అవుతుంది.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు (ఎల్లందు-జనరల్) : అర్జీ ఇచ్చిన మిత్రు లెవరో తెలియలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి, శ్రీ సత్యనారాయణరాజు. ఇది ఊరికే తమ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను.

శ్రీ యస్. నారాయణప్ప (గూటి జనరల్) : ఈ లాంటి అర్జీలు స్పీకర్ గారి గదిలో ఇవ్వాలో లేక సభలో ఇస్తే సరిపోతుందో clarify చేయాలని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : స్పీకర్‌గారి room లో ఇస్తే దానిని శాసనసభలోకి తీసుకు వస్తారు.

Calling attention to matters of urgent public importance closure of the Co-operative Collective Weavers' Centre, Kalahasti.

మిస్టర్ స్పీకర్ :-రూలు 73 క్రింద శ్రీ వావిలాల గోపాల [illegible]య్యగారు "The attention of the Minister for Social Welfare, Labour and Cottage Industries is drawn to the serious situation arisen out of the closure of the Co-operative Collective Weavers' Centre, Kalahasti, effecting 2000 Workers." ఆసేది ఇచ్చారు.

The Minister for Endowments and Industries will make a statement.

The Minister for Endowments and Industries (Sri A. Bhagavantha Rao): Sir, during the period of second world war when there were controls over yarn, and when distress was prevalent among the weavers, composite Madras Government started collective weaving centres at select weaving centres including Kalahasti to provide employment to weavers. They were managed by the Provincial Textile Commissioner. They were subsequently transferred to the Madras State Handloom Weavers' Co-operative Society in 1945 with their assets and liabilities. The Madras State Handloom Weaver' Co-operative Society ook over these centres with a view to ultimately convert them into weavers' co-operative societies. It had been trunning the collective weaving centres, as its production units. On the formation of the Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society, the Collective Weaving Centre at Kalahasti came under its control. The members of the centre are 'B' class members of the Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society. The centre was directly in charge of a special officer appointed by the Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society.

The Collective Weaving Centre was producing mostly sarees. It was complained by the selling units of the State Society that the sarees produced by this centre were not saleable in the market and that they were getting accumulated in the selling units and the central godowns. The State Society made efforts to improve the quality of production but in vain. The Special Officer was instructed to arrange for the production of the sarees of finer counts required by the Inter-State depots at Madras and Bangalore. etc. But the goods produced were found to be unsaleable in those units. The State Society was incurring every year heavy loss on account of this centre because the sarees produced, had to be sold at reduced rates. The Board of Directors of the State Society considered the position of this

centre in their meeting held on 26-12-1957 and decided to close it down.

The members of the Kalahasti Collective Weaving Centre have, to their credit a sum of Rs. 8,154/- under thrift deposits besides share capital invested by them in the Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society. The Deputy Registrar of Co-operative Societies, Tirupathi has been requested by the Director of Handlooms to organise another society in Kalahasti for the benefit of the members of the collective weaving centre, diverting the thrift deposits as share capital of the respective members in the proposed society, without collecting any further share capital.

The weaver members of the collective weaving centre have been agitating against the closure of this centre. In view of the agitation carried on, the State Society agreed to continue the centre for 3 more months or till the proposed co-operative society is organised whichever is earlier.

The Commissioner of Labour who was asked to send a report on the closure of the Collective Weaving Centre has reported that the Labour Laws are not applicable to the Centre, in the absence of employer-employee relationship and that the Labour Department can only use their good offices by requesting the authorities to help the weavers.

The Inspector General of Police has reported that the hunger strikes resorted to by Sri Katikala Ramaswamy (P.S.P.) and Sri P. Venkatappiah (Communist party) from 1-3-1958 and 5-3-1958 respectively, are reported to have been called off at 5.00 P.M. on 7-3-1958 consequent on the orders issued by the Andhra State Handlom Weavers' Association at Vijayawada to the Co-operative Collective Weaving Centre at Kalahasti to commence the issue of yarn to the members at Kalahasti as usual.

BUDGET-DEMANDS FOR GRANTS

Demand No. XVII-Education-Rs 12,03,62,000

Demand No. XVI-Mines & Archaeology-Rs. 3,40,000

The Minitser for Education (Sri S.B.P. Pattabhiramrao): On the recommendation of the Governor, I beg to move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 12,03,62,000 under Demand No. XVII-Education.

The Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,40,000 under Demand XVI Mines and Archaeology.

Mr. Speaker: Motion moved.

విద్యాశాఖకు సంబంధించిన ఈ డిమాండును ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ప్రతిపాదిస్తూ కొన్ని విషయాలు సభాముఖమున తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఇలా ప్రతిపాదించటానికిముందు, నేను నిర్వర్తించవలసిన విధి ఒకటి ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వ మాజీ విద్యామంత్రి, కీర్తిశేషులు మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్‌కు, నమోవాకములర్పించి, ప్రశంసించడం నా కర్తవ్యం. ఒక గొప్ప విద్యావేత్తను కోల్పోయాం మనం. అంతేకాదు, ఆయన మహాపండితుడు. సంస్కృతీ సాహిత్య శిల్పములు పోషకుడు భారతదేశంలో విద్యాభ్యుదయానికి తన జీవితాన్ని అంకితంచేసుకొన్న మహానుభావుడు. ఆయన అనుచరులైన డా. శ్రీమాలి, ప్రొఫెసర్ హుమాయూన్ కబీర్‌లు. వీరిద్దరూ కూడా విశిష్టతను సంపాదించుకొన్న విద్యావేత్తలు. మౌలానా సాహెబ్ శ్రద్ధచూపిన వివిధ విద్యా విషయములను గురించి, వీరు కూడా తగు శ్రద్ధను తీసుకొని, ఆయా విధానాలను కొనసాగించగలరని నమ్ముతున్నాను.

దేశాన్ని ఆర్థికంగా అభివృద్ధిచేసుకోవాలని మనమందరం పాటుబడుతున్నాం. ఆర్థికాభ్యుదయం అంటే, కేవలం ఆర్థిక విషయాలకు చెందినట్టిదే కాదు. ఇది మానవ సంస్కృతికి చెందినట్టిదికూడా. ఏరంగంలో ఎంత విస్తారంగా కృషి జరుగవలసివచ్చినప్పటికి, ఆ యావత్తుకూ కేంద్రం మనుష్యుడే. అందులోనూ ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థలో ఆర్థికాభివృద్ధి ఉత్తమమైన విలువలననుసరించి ఉండాలి. పూర్వంలో ధర్మాలు అనేవాళ్ళం. వాటినే ఈనాడు విలువలని అంటున్నాం. ఇట్టి ఉత్తమమైన విలువలను, దృక్పథాలను రూపొందించటంలో విద్యకు విశేషస్థానం ఉన్నది. మిగతా రంగాలన్నీ నిజానికి మనుష్యుని బాహ్య జీవనానికి చెందినట్టివి. కాని విద్యారంగం అతని అంతఃకరణకు చెందినట్టిది.

సోషలిస్టు విధాన సమాజంలో, ప్రతిస్థాయిలో ప్రజలు పాల్గొనటం చాలా అవసరం. కాని అధికసంఖ్యాకులు నిరక్షరాస్యులైతే, ఇది హాస్యాస్పదంగా ఉంటుంది. ప్రజానీకపు శ్రేయస్సుకు ఆర్థికాభివృద్ధి తోడ్పడాలంటే, ఆర్థిక ప్రణాళికలకన్న ఒక అడుగు ముందే ఉండాలి విద్యా కార్యక్రమాలు. మన ప్రణాళికల్లో విద్యకు చూపించవలసిన ప్రాముఖ్యం ఆంధ్రప్రభుత్వానికి తెలుసు. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికను తయారుచేసేప్పుడు, ప్రతిస్థాయిలోనూ ఉండే విద్యావసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొనే తయారుచేశాం. నీటిసాగు, విద్యుచ్ఛక్తి, వ్యవసాయం, మరికొన్ని శాఖలు ప్రణాళికకయ్యే మొత్తం ధనంతో పెద్ద వాటానే సంపాదించుకున్నప్పటికీ, ప్రణాళికలో విద్యకని కేటాయించిన రూ 12.80. కోట్లు ఏమంత స్వల్పమొత్తం అనడానికి వీలులేదు. లక్ష్మీదేవి సహాయం సరస్వతికి ఎక్కువగా లేకపోయినప్పటికి, తాను పొందే సహాయానికి ఎన్నోరెట్లు ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తుంది, భారతి. నిజానికి ప్రతిశాఖకూ కావలసినవి చాలా ఉన్నవి ముఖ్యమైనవి. కాని, కొన్ని రంగాల అభివృద్ధిని లక్ష్యంగా పెట్టుకొనే ప్రణాళికలో, కొన్ని ముందు, కొన్ని వెనుక అనేది తప్పదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయానికి అగ్రతాంబూలం ఇచ్చింది. అందువలన, విద్యతోసహా సాంఘిక సౌకర్యాలకు సంబంధించిన విషయాలు ఒక అడుగు వెనుకన ఉండి, ఓపిక పట్టాలి మూడవ ప్రణాళిలో తదనంతర ప్రణాళికల్లో ముందడుగు వేయవచ్చు. ఈ పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని, మనం మన విద్యాప్రణాళికను, బడ్జెట్ కేటాయింపులను పరిశీలించాలి.

తెలంగాణా ఆంధ్రప్రాంతాల ఏకీకరణ ఫలితంగా చట్టాలను నిబంధనాలను సమన్వయం చేసే విషయాల గురించి పని జరుగుతోంది. నిబంధనలు గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్ కోడ్ వగైరాల సమన్వయానికి సంఘాలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఒకే సెకండరీ విద్యాసంఘం, పాఠ్య పుస్తకాల నిర్ణయానికి రెండు ప్రాంతాలకు ఒకే సంఘం వగైరాలు యీ ఏడాది ఏర్పాటుచేయబడినాయి.

ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాల్లో ఉన్న పబ్లిక్ గ్రంథాలయాల చట్టాల సమన్వయానికి సంబంధించిన శాసన వ్యవహారాలను శాసనసభలో [illegible]పొందించటానికి తగిన ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి చురుకుగా. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం ఛార్టర్ సవరింపుకు త్వరలో చర్యలు తీసుకొనబడుతున్నవి. అనగా బిల్లు తయారై ఉన్నది. దానిని ఈనెలలో ప్రచురణచేస్తున్నాం. వీటిని శాసనసభలో ఈ sessionలోనే introduce చేస్తాం. అనగా ఈ సమావేశం ఈనెలాఖరున adjourn అయ్యి-మళ్లీ త్వరలో కలుస్తాం. ఇవికూడ ఆసమావేశంలోనే వొస్తాయి. కనుక ఈ session లోనే వొచ్చే కొద్దివారాలలో ఏర్పడే సమా

వేశంలో బిల్లును ప్రవేశపెడుతున్నాం. అలాగే ఆంధ్ర, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాల చట్టాలకు తగు సవరణలు చేయబడుతున్నాయి. విశ్వ విద్యాలయాలకు సంబంధించిన శాసనాల్లో ఇప్పటికన్న ఇంకెక్కువ సామ్యం సమత ఉండాలని ప్రభుత్వ ఆశయం.

విద్యాశాఖకు సంబంధించిన ఇతర చట్టాల సమన్వయానికి కూడా, యీపడాది శాసనరీత్యా కావలసిన వ్యవహారం జరుగుతోంది. వివిధ విద్యా శాఖల్లో పనిచేస్తున్న ఆంధ్ర, తెలంగాణా ఉద్యోగుల విషయంలో సీనియారిటి జాబితాలు తయారు చేయబడుతున్నాయి.

కర్నూలులోని ప్రభుత్వ పరీక్షల కమిషనర్ ఆఫీసును హైదరాబాదుకు మార్చడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. వివిధ స్థాయిల్లో విద్యాభివృద్ధికి గాను ఎప్పటికప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వం చేసే సూచనలు పరిశీలింపబడుతున్నాయి. విద్యావిధానం అభివృద్ధిచేయబడుతోంది.

ఈ సంవత్సరం, అనగా 1958-59 బడ్జెట్ అంచనాలలో విద్యాశాఖకుగాను రు. 11,68,98,000 ల మొత్తం కేటాయించబడింది. గత సంవత్సరపు కేటాయింపు రు. 11,22,72,000 లు. అనగా క్రితం సంవత్సరం కన్న రు. 46,26,000 లు ఎక్కువ యీపడాది కేటాయింపు దాదాపు అరకోటి రూపాయలు అధిక మన్నమాట.

ఇక విద్యారంగానికి చెందినట్టి వివిధవిషయాలగురించి, ప్రాథమిక, సెకండరీ, యూనివర్సిటీ, సాంకేతిక విద్యా విషయాలగురించి వివరంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రాథమిక విద్య :

మన రాష్ట్రంలో ప్రాథమిక పాఠశాలలను ప్రభుత్వం, జిల్లాబోర్డులు, పురపాలక సంఘాలు, ప్రైవేటు సంస్థలు నిర్వహిస్తున్నాయి. ఈ ప్రైవేటు సంస్థలు సరిగా పనిచేయటంలేదనే విమర్శలమూలంగా, ప్రభుత్వం అంచెల వారీగా ఎయిడెడ్ పాఠశాలలను స్వాధీనం చేసుకొనటానికి నిశ్చయించింది. అందుకని 1956 ఆంధ్ర విద్యాసంస్థలు స్వాధీనం చట్టం ఆమోదింపబడింది. 1956-57 లో నెల్లూరు జిల్లాలోని పాఠశాలలను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్నది. ఈ యేడాది ఈ స్కీము విశాఖపట్టణం జిల్లాలోకూడా అమలు జరుపబడుతున్నది. 1958-59 సంవత్సరంలో ఇంకెక్కువ జిల్లాలకు యీ స్కీము వర్తింపచేయాలనే [illegible] ఆలోచనలో [illegible]

ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల జీతాలను సాధ్యమైనంతవరకు పెంచాలనే ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఇదికాక 1957-58 లో కరువుభత్యం పెంచాము. ఇదికాక, అదనంగా కొంత ఉపాధ్యాయులకు యివ్వదలచినాము. అయితే ఇందుకు మనం కోరినట్టు కేంద్ర ప్రభుత్వం యీ ఖర్చులో తనవాటాను భరించడానికి ఒప్పుకోవాలి. అందుకుగాను exact figures ఇపుడు మీకు మనవి చేయలేకుండా వున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాసినాము. జవాబు కొరకు ఎదురుచూస్తున్నాము.

ఆంధ్ర, తెలంగాణా రెండు ప్రాంతాల్లోని ప్రాథమిక పాఠ్య విషయాలను సమన్వయం చేశాం. ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతకూ ఒకే పాఠ్యక్రమణికను తయారు చేయడం జరిగింది. ఈలాగే సెకండరీ స్కూళ్ళకుకూడా ఒకే పాఠ్యక్రమణికను తయారుచేయటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి.

1957 — 58 లో 496 ప్రాథమికపాఠశాలలను, 200 జూనియర్ బేసిక్ స్కూళ్ళను ప్రారంభించడం, 722 ప్రాథమిక పాఠశాలలను జూనియర్ బేసిక్ స్కూళ్ళుగా మార్చడం, 386 ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళను ఏకోపాధ్యాయ ప్రాథమిక పాఠశాలలుగా మార్చడం, ఈ కార్యక్రమం ఇంచుమించు పూర్తిచేయబడినట్లే. ప్రాథమిక పాఠశాలలకు, జూనియర్ బేసిక్ స్కూళ్ళకు కుర్చీలు, బల్లలు వగైరాలకు,పరికరాలకుగాను 31-3-1958 లోపల ఆంధ్రప్రాంతంలో రు. 1.5 లక్షలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో రు. 1.5 లక్షలు ఖర్చు అవుతాయి.

సెకండరీ విద్య :

1-4-1957 కు ఆంధ్రప్రాంతంలో 727 సెకండరీ స్కూళ్లు ఉన్నాయి. 2,52,151 మంది బాలురు, 52,637 మంది బాలికలు చదువుకుంటున్నారు. 1957–58 సంవత్సరంలో కొత్తగా 36 మాధ్యమిక పాఠశాలలు, 18 హైస్కూళ్ళు ప్రారంభింప బడినవి. హైస్థాయికి మార్చిన పాఠశాలల సంఖ్యకూడా కలుపుకొని 17 ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలలు మాధ్యమిక పాఠశాలలుగా మార్చబడినాయి. 1957-58 లో అదనంగా 216 విభాగాలు ఏర్పాటుచేయబడినాయి. 1956-57 లో ఆంధ్రప్రాంతంలో ఒకటవ ఫారంలో ఉచితవిద్య ఏర్పాటు చేయబడింది. 1957-58 లో రెండవ ఫారానికికూడా ఈ సౌకర్యం విస్తరించబడింది. 1958-59 లో మూడవ ఫారానికికూడ ఈ ఏర్పాటు వర్తిస్తుంది.

1-4-1957 కు తెలంగాణా ప్రాంతంలో 274 సెకండరీ స్కూళ్ళు ఉన్నాయి. 1,09,948 మంది బాలురు, 19,858 మంది బాలికలు చదువుకుంటు

న్నారు. 1957-58 లో కొత్తగా ఒక సెకండరీ స్కూలు, 135 అదనపు విభాగాలు ప్రారంభించబడినాయి.

తెలంగాణాలోని ప్రభుత్వ సెకండరీ పాఠశాలలకు గ్రంథాలయాల క్రింద. పరికరాలు వగైరాలు అభివృద్ధుల క్రింద రు. 5.75 లక్షలను ఖర్చుపెట్టాలనుకున్నాం. ఈ కార్యక్రమం 31-3-1958 కి ఇంచుమించు పూర్తిగా అమలు జరుపబడినట్లే.

ఆరు ప్రభుత్వ ప్రత్యేక పాఠశాలల్లోనూ, ఎయిడెడ్ పాఠశాలలన్నిటిలోనూ తప్ప, తెలంగాణా ప్రభుత్వ స్కూళ్ళలో సామాన్యంగా విద్య మూడవ ఫారం వరకూ ఉచితమే. ఆంధ్రలోవున్న ఉచిత విద్యాసౌకర్యాన్ని 3rd form వరకు తెలంగాణాలోని అన్ని స్కూళ్లకు ఈ సంవత్సరం వర్తింపజేయాలి అని అనుకుంటున్నాం.

కొత్త సంవత్సరపు కొత్త స్కీములు కొన్ని - అయ్యేఖర్చు.

కొత్త స్కీములు.		రూ. లక్షలు
1. కొత్తగా 7 ప్రభుత్వ మాధ్యమిక పాఠశాలలను ప్రారంభించటం...	....	1.48 ,,
2. బహుళార్థ సాధక పాఠశాలలకు భవనాలు, పరికరాలు వగైరా....	...	1.00 ,,
3. ముఖ్యపాఠ్య విషయాల బోధనను అభివృద్ధి పరచటం....	....	2.90 ,,
4. హైస్కూళ్ళకు కొత్త భవనాలు...	....	1.70 ,,
5. తెలంగాణాలో ఉన్నత సెకండరీ స్కూళ్లను బహుళార్థసాధక పాఠశాలలుగా మార్చడం....	....	4.04 ,,

యూనివర్సిటీ విద్య :

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయప్రాంతంలో ప్రీ యూనివర్సిటీ తరగతి 1956-57 లో ప్రారంభించబడింది. ఆంధ్ర, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాల ప్రాంతాల్లో ఈ తరగతిని 1957 - 58 లో ప్రారంభించారు. మూడేళ్ళ డిగ్రీకోర్సు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంతపు కళాశాలల్లో ఈ యేడాది ప్రవేశపెట్టబడింది. ఆంధ్రప్రాంతపు కళాశాలల్లో 1958 - 59 ఆరంభంనుంచి ఈ కోర్సు ప్రారంభమవుతుంది.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో సాధారణ విద్యకు 32, వృత్తి విద్యకు 11 కళాశాలలున్నాయి. ఉపాధ్యాయుల ట్రైనింగ్, ఎంజినీరింగ్, వైద్యం, వ్యవసాయం, పశువైద్యం, ఈ కళాలలు వృత్తి విద్యాకళాశాలల క్రిందకు వస్తాయి. ఈ ఏడాది రాజమండ్రిలో ఒక వృత్తి సలహాయూనిట్, ఒక పారిభాషిక పరిశోధక యూనిట్ ఏర్పాటుచేయబడినాయి. 1958-59 విద్యా సంవత్సరం ఆరంభంనుంచి కర్నూలులో ఒక ప్రభుత్వ స్త్రీలకళాశాల ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. తెలంగాణాలోని ఎయిడెడ్ కళాశాలలకు కుర్చీలు, బల్లలు, పరికరాలు వగైరాల క్రింద 92 వేల రూపాయలు- అలాగే ఆంధ్రలో వున్నటువంటి కోర్సుల మార్పుకు గాను ఒక లక్ష పదివేల రూపాయలు యివ్వబడినవి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి గ్రాంటుగా యివ్వడానికి వచ్చేసంవత్సరం బడ్జటులో లక్ష రూపాయలు కేటాయింపుచేయబడినది. వాల్టేర్‌లో స్నాతకోత్సవమందిరాన్ని ప్రారంభించడానికిగాను దీని మొత్తము ఖర్చు అంచనా 5 లక్షలు. ఇందులో ఒకలక్ష ఇపుడు యిస్తున్నాము.

తెలంగాణా ప్రాంతంలో 6 యూనివర్సిటీ కళాశాలలు, 10 కాన్స్టిట్యుయెంట్ కళాశాలలు, 15 అనుబంధ కళాశాలలు ఉన్నాయి. 1957-58 లో మరొక కళాశాలను గుర్తించి సహాయం చేయడం కూడా జరిగింది.

తెలంగాణాలోని చాలా కళాశాలలు 1956 లో దాతల విరాళాలతో ప్రారంభమైనవి. వీటిలో యీ సంవత్సరం మూడేళ్ళ డిగ్రీకోర్సు ప్రవేశపెట్టబడింది.

ఆంధ్రప్రాంతంలో గ్రాంటు-సహాయ నిబంధనలక్రింద కలిగే సౌకర్యాలను తెలంగాణా కళాశాలలకు కూడా వర్తింపచేసే విషయాన్ని పరిశీలించేందుకని 1957 లో ప్రభుత్వం ఒక సంఘాన్ని నియమించింది. ఈ సంఘపు సిఫార్సులను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. వీటిప్రకారం తెలంగాణా కళాశాలలకు ఇప్పటికన్న ఇంకెక్కువ గ్రాంటులు లభిస్తాయి. ఇంతవరకు కట్టడాల, పరికరాల గ్రాంట్లను పొందే అవకాశం ఈ కళాశాలలకు లేదు. 1-4-1958 నుంచి అమలులోకి వచ్చే కొత్త గ్రాంటు – సహాయ నిబంధన మూలంగా, ఆంధ్రప్రాంతంలోని కళాశాలలకు వలెనే తెలంగాణాలోని కళాశాలలకుకూడా కట్టడాలకు, పరికర సామగ్రికి గ్రాంట్లు ఇవ్వబడుతాయి.

1958-59 బడ్జెట్ అంచనాల్లో బోధన గ్రాంట్ల చెల్లింపుకు చేసిన కేటాయింపుకు అదనంగా కేవలం తెలంగాణాలోని కళాశాలకుగాను పరికరాల సామగ్రి గ్రాంటుక్రింద రు. 1.48 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

ఈ సంవత్సరం ప్రణాళిక కార్యక్రమాల విషయంలో అనుకున్నంతగా ఖర్చు చేయలేకపోయాం. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రణాళికను పూర్తిగా అమలు జరపటమే మన అందరి అభీష్టం. ఈవిధంగా చూస్తే, పైన చెప్పిన విషయం కొంత నిరుత్సాహకరంగా ఉంటుంది. కాని మనకెదురైన కొన్ని చిక్కులను బట్టి, ఇబ్బందులను బట్టి చూస్తే, ఇలా అనుకొన్నంతగా పూర్తి ఖర్చు చేయలేకపోవడం ఏమంత నిస్పృహచెందవలసిన విషయం కాదని తోస్తుంది. మన రాష్ట్రానికి మొదటి సంపూర్ణ ఆర్థిక- సంవత్సరం యీ యేడాది. రెండు ప్రాంతాల ఏకీకరణకు సంబంధించిన సమస్యలవలన మొదట్లో అభివృద్ధివేగం కొంత మందగించడం సహజం కూడా. డి. పి. ఐ. ఆఫీసు కొన్నిభాగాలు కర్నూలునుండి హైదరాబాదుకు జూన్‌లోనే తరలించబడినాయి. ప్రణాళికా కార్యక్రమాలన్నీ ఒకే నిర్వహణకిందకు జూన్‌లోనే తేబడినాయి. పరిస్థితులు ఎంతో అనుకూలంగా ఉన్నప్పటికి, ప్రణాళికలోని కొన్ని అంశాలకు కేవలం ఒక్క సంవత్సరంలోనే పూర్తిచేయుటయనేది సాధ్యం కాదు. అటువంటి స్కీములవిషయంలో ప్రణాళికను మార్పుచేయవలసి వచ్చింది. వీటిలో కొన్నిటి సందర్భంలో స్థానిక సంస్థలు, ఎయిడెడ్ సంస్థలు కొంత ఖర్చును భరించవలసి ఉంటుంది. కాని వీటిలో అన్నిటికీ యీ ఖర్చును భరించేశక్తి లేదు. సకాలంలో డబ్బుతో ముందుకువచ్చే సంసిద్ధతా లేదు. పైగా, 1957-58 ప్రణాళిక కార్యక్రమాలు రాష్ట్రం అంతటా ఉన్న సుమారు 1200 సంస్థలకు సంబంధించినట్టివి ఈ వివిధ కార్యక్రమాలపై ఒక కన్ను వేసి ఉంచటం చాలా కష్టం కూడా. ముఖ్యంగా తెలంగాణాలోని ప్రభుత్వ సంస్థలకు పరికరాలు వగైరా సామగ్రిని కొనే విధానాన్ని గురించి ఇటీవలనే ఒక నిర్ణయానికి రావడం జరిగింది. ఈ కారణాలన్నిటిమూలంగా, అనుకొన్నంతగా ఖర్చు కావడానికి వీలు లేకపోయింది. వీటన్నిటికన్నా ముఖ్యవిషయం ఇంకొకటి ఉంది. సిమెంటు, ఉక్కుల కొరతమూలంగా కట్టడాల నిర్మాణ కార్యక్రమం కుంటుపడిపోవడం. ప్రభుత్వశాఖలేవీ క్రొత్తగా భవనములను నిర్మించవద్దని, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్థికశాఖ ఆమోదంలేకుండా పునాదివరకూ గల పనులను కొనసాగించవద్దని కేంద్ర ప్రభుత్వం సెప్టెంబరులో ఆదేశించింది. ఈ నిర్బంధం డిసెంబరు నెలలోనే ఉపసంహరింపబడింది. కాని స్థానికవసతులతోనూ, సిమెంటు, ఉక్కులను కనీసంగా వినియోగిస్తూనూ నిర్మాణ కార్యక్రమాలను కొనసాగించటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అనుమతి ఇవ్వబడింది. సాంకేతిక దృక్- శ్రవణ విద్యా విషయాలకు సంబంధించిన తక్కువ ఖర్చుకు ఒక కారణం విదేశీద్రవ్యమారకస్థితి అనుకూలంగా లేకపోవడం కూడా.

ఇన్ని సాధకబాధకాలు ఉంటున్నప్పటికీ, ప్రణాళికాకాలపు ఈ మూడేళ్ల వ్యవధిలో లక్ష్యాలను పూర్తిగా సాధించటానికి యావచ్ఛక్తినీ వినియోగిస్తాం.

సాంకేతిక విద్య:

దేశం అంతటా భారీ ప్రాజెక్టులను అమలుజరపడం మూలంగానూ, కొత్త పరిశ్రమలను స్థాపించడం మూలంగానూ సుశిక్షితులైన సాంకేతిక శాస్త్రజ్ఞుల ఆవశ్యత హెచ్చింది. సాంకేతిక విద్యకు చాలా ప్రాముఖ్యం వచ్చింది. ఈ ఏడాది యీ విషయంలో బాగా పురోభివృద్ధి జరిగినందుకు నాకెంతో సంతోషంగా ఉన్నది. నా క్రిందటి బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ప్రకటించినట్లుగా, సాంకేతిక విద్యకు ట్రైనింగుకు ప్రత్యేకంగా ఒక డైరెక్టరేటును ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది. ఈ శాఖ కార్యక్రమాల నిమిత్తమై ఒక రాష్ట్రసంఘం నియమింపబడింది కూడా. ఈ ఏడాది ప్రారంభింపబడిన సంస్థలు-కొత్తగూడెంలో గూడూరులో రెండు మైనింగ్ సంస్థలు; తిరుపతిలో, హైదరాబాదులో రెండుపోలిటెక్నికులు: నెల్లూరులో విశాఖ పట్నంలో రెండు పారిశ్రామిక శిక్షణ కేంద్రాలు. ఈ సంస్థల విద్యార్థుల సంఖ్య కూడా బాగా పెరిగింది. 1956-57 లో పోలిటెక్నిక్ కేంద్రాల్లో 750 మందికి ప్రవేశం ఉంటే, 1957-58 లో ప్రవేశం 1,480 మందికి ఉన్నది. ఎంజినీరింగ్ కళాశాలల్లో కూడా, 1956-57 లో 395 సీట్లు ఉంటె 1957-58 లో 610 సీట్లు ఉన్నాయి. రెండు మైనింగ్ సంస్థలు డిప్లొమాస్థాయికి చెందినట్టివి. ఒకటి బొగ్గు తవ్వడానికి, మరొకటి ఇతర ఖనిజాలకు సంబంధించినట్టిది. ఇవి ప్రత్యేక సంస్థలు. వీటికి కేంద్రప్రభుత్వం సహాయం చేస్తున్నది.

120 మంది విద్యార్థులకు ప్రవేశమిస్తూ, అనంతపురం, కాకినాడ ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలలో వచ్చే సంవత్సరం ప్రీ - ప్రొఫెషనల్ కోర్సులను ప్రారంభించాలని ఉన్నది.

ప్రైవేటు యాజమాన్యంకింద తణుకులోనూ, వనపర్తిలోనూ రెండు పోలిటెక్నిక్కులను ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రభుత్వానికి తెలియచేశారు పెద్దలు. వీటి విషయం ఆలోచనలో ఉన్నది. మహబూబునగర్ పోలిటెక్నిక్ గురించి పరిశీలనలో ఉన్నది. వచ్చే ఏడాది వరంగల్లులో ఒక కొత్త పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థను స్థాపించాలని ఉన్నది. మొత్తంమీద అన్ని సాంకేతిక సంస్థలలోనూ 300 సీట్లు అధికం చేయాలని ఉన్నది.

వరంగల్లులో ఒక ఎంజినీరింగ్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయాలనే సూచన కూడా ఉన్నది,

ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు వరంగల్లులో ఒక ఇంజినీరింగ్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయవలసిందని కోరగా, పూర్వపు హైదరాబాదు

ప్రభుత్వం యీవిషయం గురించి కొంత శ్రద్ధ తీసుకొన్నది. పింగళి కుటుంబం వారు భవనాలను ఇస్తామన్నారు. హైదరాబాదులోని యూనివర్సిటీ ఇంజినీరింగ్ కళాశాలలో 80 అదనపు విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇవ్వటంవల్ల లాభించే ధనాన్ని పి. డబ్ల్యు. డి. కి ఇచ్చివేయవచ్చునని, ఆ ధనం ఇందునిమిత్తమై విని యోగించవచ్చునని సూచన చేయబడింది. ఈ విషయమై 8-9-1956 న ఒక నిర్ణయంకూడా తీసుకొనటం జరిగింది దీని తర్వాత అప్పటి విద్యామంత్రి-మద్రాసులోని దక్షిణ ప్రాంతీయ సంఘపు అధ్యక్షునికి 23-10-1956 న ఒక డి. ఒ. ఉత్తరాన్ని, ముఖ్యమంత్రి కేంద్రప్రభుత్వ విద్యామంత్రికి 24-10-1956 న ఒక డి. ఒ. ఉత్తరాన్ని వ్రాశారు. పూర్వపు హైదరాబాదు రాష్ట్రపు రెండవ పంచవర్షప్రణాళికలో మాత్రం యీస్కీము చేర్చబడలేదు. నిజం చెప్పాలంటే ఈస్కీముకని డబ్బు కేటాయింపు చేయబడలేదు. ఈ స్కీము విషయమై కలుగు తున్న ఇబ్బందికి ఇదే ముఖ్య కారణం.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడిన తర్వాత, ప్రభుత్వం యీవిషయాన్నిగురించి కొంత శ్రద్ధవహించింది. పింగళి కుటుంబంవారు వరంగల్లు కలెక్టరుకు 1-11-1956 న భవనాన్ని అప్పగించారు. 21-11-1956 న జరిగిన దక్షిణ ప్రాంతీయ సంఘ సమావేశంలో యీస్కీముగురించి చర్చ అయితే జరిగింది. కాని ఇదమిద్ధమని ఒక నిర్ణయం వారు ఏమీచేయలేదు. ఖచ్చితమైన ప్రతిపాదన లను చేయవలసిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆసంఘపు అధ్యక్షుడు కోరాడు. రెండవ ప్రణాళికకింద దక్షిణ ప్రాంతంలో ఒక ఇంజినీరింగ్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయడానికి కేంద్రప్రభుత్వం సుముఖంగానే ఉన్నది. కాని వాత్తేరులో ఇదివరలోనే ప్రారంభించబడిన కళాశాలను గుర్తించటానికే అనుకూలంగా ఉన్నట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈవిషయం గూర్చి తెలియచేసింది. ఈవిషయంగురించి కేంద్ర ప్రభు త్వంతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు సుదీర్ఘంగానే జరిపాం. అయితేనేమేం, వారు ఒప్పుకోలేదు. ఈవిషయం 6-4-1957 న సమావేశమైన దక్షిణ ప్రాంతీయ సంఘ సమావేశంలో మళ్లీ చర్చకు వచ్చింది. అఖిల భారత సాంకేతిక విద్యా సంఘంవారు ఆమోదించినట్టి, ఇంజనీరింగ్ పర్సనల్ కమిటీవారు సిఫార్సు చేసి నట్టి అదనపు ఇంజనీరింగ్ కళాశాల విషయం వాత్తేరులో ప్రారంభించబడిన ఇంజి నీరింగ్ కళాశాలను ధ్రువపరచడానికేనని, అయినప్పటికి తగిన ధనవసతితో రెండవ ప్రణాళికక్రింద అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని తలపెట్టితే, దాన్నిగురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేయవచ్చునని దక్షిణ ప్రాంతీయ సంఘాధ్యక్షుడు చెప్పాడు.

11-3-1957 న మన ముఖ్యమంత్రికి వ్రాసిన డి. ఒ ఉత్తరంలో, కేంద్ర విద్యామంత్రి 1958-59 సంవత్సరపు కార్యక్రమాన్ని గురించి కేంద్రప్రభుత్వంతో, ప్లానింగ్ కమిషన్‌తో చర్చించినప్పుడు యీ కళాశాల కేటాయింపు గురించికూడా ప్రస్తావించవచ్చునని సూచించాడు.

పి డబ్ల్యు. శాఖ బడ్జెటు కేటాయింపునుంచి యీకొత్త సంస్థ స్థాపనకొరకై తగిన ధనాన్ని సమకూర్చటం సాధ్యంకాదని తేలింది. కాబట్టి ఇందుకై డబ్బును సమకూర్చటం విద్యాశాఖకు అవసరమైంది. రాష్ట్రంలో సాంకేతిక శిక్షితుల అవసరాన్ని, ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో వరంగల్లులో మరొక ఎంజనీరింగ్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యూనివర్సిటీతో యీవిషయం చర్చించింది. అంతేకాదు పింగళి కుటుంబంవారు ఇచ్చే భవన సదుపాయాలతో కళాశాలను ఆరంభించవలసిందిగా నచ్చజెప్పటంకూడా జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం పదేపదే చెప్పటం మూలంగా, దక్షిణ ప్రాంతీయ సంఘం ఇటీవల సమావేశంలో యీప్రతిపాదనను అనుకూలంగా పరిశీలించింది.

ఇందుకయ్యే అదనపు ఖర్చును భరించే స్థితిలో తాను లేనని యూనివర్సిటీ తెలియచేసింది. కేంద్రప్రభుత్వ సహాయానికి అదనంగా, రాష్ట్రప్రభుత్వం సాలీనా ఖర్చునూ, ఒకేసారి అయ్యే అఖర్చునూ యావత్తునూ భరించాలని కూడా కోరింది. దీనికి సంబంధిన ఆర్థిక విషయాలను గురించి పరిశీలన తీవ్రంగా జరుగుతున్నది.

ఇంతలో ప్రొఫెసర్ ఎం. ఎస్. థాకర్‌తోసహా కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు కొందరు యీ రాష్ట్రంలో మరొక ఇంజనీరింగ్ కళాశాలను, రెండు పోలిటెక్నిక్కులను కేంద్రప్రభుత్వం మంజూరు చేయవచ్చునన్నట్లుగా చెప్పారు. కళాశాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వం కలసి నిర్వహిస్తాయి అన్నారు. వివరాలకోసం ఎదురుచూస్తున్నాం. ఈ కళాశాలను వరంగల్లులో ఏర్పాటు చేయమని రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేసింది. దీనికి కారణం, అధ్యక్షా, సభ్యులకు తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిగురించి ఒక స్టేటుమెంటు కూడా చేశారు. ఆయనకు 120 మంది సభ్యులు సంతకంచేసి ఒక పిటిషన్ కూడా ఇచ్చారు. దానివల్లనే ఇది జరిగింది.

పాఠ్య పుస్తకాలను జాతీయం చేయటం:

పాఠ్య పుస్తకాలను నిర్ణయిస్తున్న ప్రస్తుత పద్ధతిలో ఉన్నలోపాలను సరిదిద్దడానికి, చౌకధరలకు మంచి పుస్తకాలు లభ్యమయ్యేటట్టు చూడడానికి పాఠ్య పుస్తకాలను జాతీయం చేయడం అవసరమనే నిర్ణయానికి ప్రభుత్వం వచ్చింది.

ఈ స్కీము యీ సంవత్సరం స్కూళ్ళు జూన్‌లో తెరచినప్పటినుంచి అమలులోకి వస్తుంది. రాష్ట్రంలోని మూడు,-ఆంధ్ర, శ్రీ వెంకటేశ్వర, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయాల దృష్ట్యా, మొత్తం రాష్ట్రం మూడు ప్రాంతాలుగా ఇందుకై పరిగణించబడింది.

ముందు ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో అయిదవ తరగతి తెలుగు వాచకం 1958-59 నుంచి జాతీయం చేయబడుతోంది. ఈ వాచకం ఒక్కొక్క విశ్వ విద్యాలయ ప్రాంతానికి విడివిడిగా వ్రాయబడింది. ఇందుకోసం ఏర్పాటు చేయబడిన మూడు రచయితల సంఘాలు యీ వాచకాలను తయారు చేశారు ఈ వాచకపు ప్రతులు 2 లక్షల పదివేలు కర్నూలు ప్రభుత్వ ముద్రణాలయంలో అచ్చు అవుతున్నాయి. వాటిని ప్రభుత్వమే ప్రచురించి, విద్యార్థులకు స్కూళ్ళకు సహకార స్టోర్సుద్వారానూ, అవిలేని చోట డిప్యూటీ స్కూళ్ల ఇన్‌స్పెక్టరుద్వారానూ సప్లయి చేస్తుంది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పాఠ్య పుస్తక ముద్రణాలయం మింట్ కాంపౌండులోని ప్రచురణల బ్యూరో ప్రభుత్వభవనంలో ఏర్పాటు చేయబడింది. ఇది ఒక వ్యాపార సంస్థగా పనిచేస్తుంది.

అచ్చు యంత్రాలకు ఆర్డర్లు ఇచ్చాము. అప్పుడే కొన్ని రావడం, వాటిని బిగించటం జరుగుతోంది. రచయితల సంఘాలు చేసే పనిని సమన్వయం చేయడానికి, పుస్తక ప్రచురణ విషయంలో బాధ్యత వహించేందుకు, పాఠ్య పుస్తక జాతీయకరణకై ఒక ప్రత్యేక అధికారి నియమింపబడ్డాడు.

ఈ జాతీయంచేసే విధానాన్ని పూర్తిగా అమలు జరుపటానికి, పూర్వ విధానంలోని లోపాలను అరికట్టేందుకు, ప్రాతిపదికగా ప్రాథమిక మాధ్యమిక పాఠశాలలన్నిటికి పాఠ్య పుస్తకాలను నిర్ణయించే అధికారాన్ని ప్రభుత్వం తీసుకున్నది. ఆంధ్రలో స్థానికసంస్థల ప్రాథమిక పాఠశాలలలో 1 నుంచి 5 వ తరగతి వరకు పుస్తకాలను నిర్ణయించడానికిగాను, విద్యారంగములోని ప్రముఖులతో ప్రభుత్వం 1956 లో ఒక అడ్-హాక్ సంఘాన్ని నియమించింది. 1957—58 సంవత్సరానికి ఈ తరగతులకు ప్రభుత్వం ఈ పుస్తకాలను నిశ్చయించింది. జాతీయం చేయబడిన అయిదవ తరగతి వాచకం తప్ప, ఇవే పుస్తకాలు 1958—59 సంవత్సరానికికూడా ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని ప్రాథమిక పాఠశాలలన్నిటికీ-ప్రభుత్వపువి, స్థానిక సంస్థలవి, ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకు—వర్తించుతాయి. అయిదవ తరగతి వాచకం తప్ప మిగతా పుస్తకాలు ఏవైతే తెలంగాణాలో 1957-58 లో ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో వినియోగింపబడినవో, అవే పుస్తకాలు 1958-59 సంవత్సరంలో కూడా ఉపయోగింపబడతాయి.

ఆంధ్రప్రాంతంలో 6వ తరగతినుంచి 8వ తరగతి వరకు, 1వ ఫారం నుంచి 3వ ఫారం వరకూ, అలాగే తెలంగాణాలో 5వ క్లాసు నుంచి 7వ క్లాసువరకు 1958-59 సంవత్సరానికి పుస్తకాలను నిర్ణయించేందుకు గాను ఒక అడ్ హాక్ సంఘాన్ని నియమించటానికి ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులను జారీచేసింది.

పాఠ్య పుస్తకాలను జాతీయం చేయటం, అంటే, పుస్తకాల నిర్ణయం, రచన, ముద్రణ, ప్రచురణ, సప్లయి అవన్నీ ప్రభుత్వమే చేస్తుంది. ఈ సమస్త కార్యక్రమం అంచెలవారీగా అమలు జరుపబడుతుంది. ప్రాథమిక సెకండరీ పుస్తకాలను జాతీయం చేయడం రానున్న మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయగలమని అనుకుంటున్నాం.

విద్యేతర కార్యక్రమాలు

రెండవ ప్రణాళిక రెండవ సంవత్సరంలో విద్యేతర కార్యక్రమాలక్రింద సీనియర్ డివిజన్ ఎన్. సి. సి. (1 ఆర్మరీ, 1 ఇ. యం. ఇ., 1 మెడికల్, 1 టెక్నికల్ యూనిట్లు కలుపుకొని) 10 యూనిట్లు, జూనియర్ డివిజన్ ఆర్మీవింగ్ ఎన్. సి. సి. 12 ట్రూపులు, జూనియర్ డివిజన్ నేవల్ వింగ్ 6 ట్రూపులు, జూనియర్ డివిజన్ వైమానికశాఖ 6 ట్రూపులు, జూనియర్ వింగ్ బాలికల దళపు 15 ట్రూపులు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. 537 మంది ఉపాధ్యాయులకు ఎ. సి. సి. శిక్షణ ఇవ్వబడినట్లు ఇంతకుముందే మనవిచేశారు. ఈ పదాతి ఎ. సి. సి. కేడెట్లు 26,850 మంది అధికంగా ఉన్నారు. ఈ విషయంలో తెలంగాణా ప్రాంతానికి ప్రాముఖ్యం చూపబడుతోంది. మన కేడెట్ల శిక్షణ, సామర్థ్యప్రమాణాలకు క్రిందవిషయాలు నిదర్శనాలు.

ఢిల్లీలో జరుపబడిన రిపబ్లిక్ దినోత్సవ సందర్భంలో దేశంమొత్తంపై మన రాష్ట్రమే ఉత్తమసర్కిల్ పతాకాన్ని గెల్చుకున్నదని తెల్పడానికి సంతోషంగా ఉన్నది. ఢిల్లీకి వెళ్ళిన మన రాష్ట్రదళం గార్డ్ మౌంటింగ్ రెండవ శ్రేణిలో వచ్చింది మరి డ్రిల్లు పోటీ, శిబిరనిర్వహణం పోటీ, సాంఘిక సేవ ఛాంపియన్‌షిప్పు పోటీలలో గెల్చింది. ప్రభుత్వం స్కౌటుద్యమాన్ని ప్రోత్సాహ పరుస్తోంది. భారత్ స్కౌట్లు, గైడ్లు సంఘానికి ప్రతిసంవత్సరం ఒక్క మారుగా ఇచ్చే రూ. 37,000 లకు (ఆంధ్రకు రూ. 19,000., తెలంగాణాకు రూ. 18,000). అదనంగా. శిబిర కేంద్రాల్లో కట్టడాల నిర్మాణానికి, పరికరాలు సామగ్రి [illegible] గేరాల సప్లయికు 1957-58 లో ప్రభుత్వం రూ. 1,20,000 ల మొత్తాన్ని మంజూరు చేసింది. [illegible] 1958 జనవరి 8

నుంచి 14 వ తేదివరకు జరిగింది ఇందుకై ప్రభుత్వం రు 6,000 లను గ్రాంటును ప్రత్యేకంగా మంజూరు చేసింది.

సహాయంకోసం అడిగే వివిధ క్రీడా సంస్థలకు ఆర్థికంగా సహాయం చేస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆటపోటీలకు ప్రోత్సాహమిస్తోంది. ఈ ఏడాది హైదరాబాద్‌లో ప్రభుత్వ వ్యాయామ పాఠశాల ఒకటి ప్రారంభించబడింది.

కేంద్రప్రభుత్వం సూచించిన స్కీముక్రింద,. రకరకాల పోటీలకు, ఆటలకు, శిక్షణ కేంద్రాలకు రాష్ట్ర ప్రతినిధులు ప్రతిఏటా వెడుతున్నారు మన రాష్ట్రంనుంచి.

అఖిల భారత క్రీడాసంఘాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పరచింది. అలాగే రాష్ట్రస్థాయిలో కూడా యీ సంఘాలనేర్పాటు చేయవలసిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను కేంద్రం కోరింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చిన నమూనా నిబంధనావళి ప్రకారం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ క్రీడాసంఘానికి నిబంధనావళిని తయారు చేయటానికై ఒక తాత్కాలిక సంఘాన్ని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. నిబంధనావళి ముసాయిదా గురించి హైదరాబాదు కేంద్ర క్రీడాసంస్థ కొంత చర్చ చేసింది.

కొన్ని స్వల్ప సవరణలతో ప్రభుత్వం ముసాయిదాను ఆమోదించింది. దీని ప్రకారం సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి తగిన ప్రయత్నం జరుగుతోంది.

హిందీ ప్రచారం :

ఈ రాష్ట్రంలో హిందీని బాగా వ్యాప్తిచేయడంకోసం, ఒక ప్రత్యేక అధికారి నియమింపబడ్డారు. ఆంధ్రప్రాంతంలోని విశారద విద్యాలయాలకు గ్రాంట్లు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి. తెలంగాణా పాఠశాలలకు 211 హిందీ ఉపాధ్యాయుల ఉద్యోగాలు మంజూరైనవి. 114 మంది ఉపాధ్యాయులు ఇప్పటికి చేరారు. హిందీ పుస్తకాలు, అలమరలు తెలంగాణాలో 211 పాఠశాలలకు సప్లయి చేయబడుతున్నాయి. ఇందుకు రు. 83,000 ల ఖర్చు అవుతోంది. హిందీ ప్రచారానికి తోడ్పడుతున్న అనధికార సంస్థలకు ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తోంది ఉచితంగా.

1956-57 నుంచి, 1 నుంచి 4 వఫారం వరకూ మూడవ భాషగా హిందీని నిర్బంధంగా చదవాలని, తర్వాత సంవత్సరాలలో 5, 6, ఫారాలలో కూడా చదవాలని ఉత్తర్వులు జారీచేయబడినాయి. ఆంధ్రప్రభుత్వంలో యూనివర్సిటీ

విద్యకు అర్హత విషయంలో హిందీలో కనీసపు మార్కులను నిర్దేశించాలనే ప్రశ్నను ప్రభుత్వం పరిశీలించింది. ఈక్రింది విధంగా ఆదేశించింది.

అ. 1959 మార్చి, ఆపైన జరుపబడే ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పబ్లిక్ పరీక్షకు హిందీని నిర్బంధంగా చదవాలి.

ఆ. హిందీలో వచ్చేమార్కులబట్టి కూడా యూనివర్సిటీ విద్యార్హత నిర్ధారణ చేయబడుతుంది.

ఇ. ప్రస్తుత అర్హత నిబంధనావళిలో చేర్చడానికిగాను హిందీలో కనీసపు మార్కులను నిర్ణయించవలసిందిగా ఆంధ్ర, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాలకు తెలియజేయటం జరిగింది.

ఇతర కార్యక్రమాలు :

బేసిక్ విద్యాగోష్ఠులు ఒకటి రాయచోటివద్ద, మరొకటి వరంగల్లులోనూ జరుపబడినాయి. భీమునిపట్నం భిక్నూరుల్లో బేసిక్ విద్యా సమావేశాలు జరుపబడినాయి. ప్రధానోపాధ్యాయుల గోష్ఠులు నాలుగు, హైదరాబాదు, మహబూబ్‌నగర్, కరీంనగర్, వరంగల్లుల్లో జరుపబడినాయి. మద్రాసులో జరుపబడిన ఆంగ్ల సారస్వత గోష్ఠికి యీరాష్ట్రంనుంచి 13 మంది లెక్చరర్లు వెళ్ళారు.

కడప, బందరు నగరాల్లో సెకండరి గ్రేడ్ ఉపాధ్యాయినులకు గృహవిజ్ఞానంలో, ఇంటి పనుల్లో శిక్షణ కోర్సులు జరుపబడినాయి. ఆంధ్రప్రాంతంలో సెకండరీ గ్రేడు ఉపాధ్యాయులకు, ఉపాధ్యాయినులకు 13 పౌరసత్వ శిక్షణ కోర్సులు జరుపబడినాయి. పెంటపాడులోని పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ ట్రైనింగ్ కళాశాలలో పట్టభద్ర ఉపాధ్యాయులకు మూడు నెలలపాటు మళ్లీ ట్రైనింగ్ ఇవ్వబడుతున్నది.

కళలు, సంస్కృతి :

కేంద్ర ప్రభుత్వ తీర్మానాలకు అనుగుణంగా, రాష్ట్రప్రభుత్వం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీని, ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీత నాటక అకాడమీని స్థాపించింది. సాహిత్య అకాడమీ అధ్యక్షులుగా, ఆర్థికమంత్రి డా. బెజవాడ గోపాల రెడ్డిగారు, సంగీత నాటక అకాడమీకి అధ్యక్షులుగా శాసనసభ్యులు శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజుగారు లభించటం మన అదృష్టం.

మన గవర్నర్ శ్రీ భీమసేన సచార్ అధ్యక్షతను, మన రాష్ట్రపతి పూజనీయులు రాజేంద్ర ప్రసాద్‌గారు ఆంధ్రయువతీ మండలిలో 1957

ఆగస్టు 7 వ తేదీన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీకి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంగీత నాటక అకాడమీకి 1957 డిసెంబరు 23 వ తేదీన గౌరవ నీయులైన మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. అప్పుడు మదాసు రాష్ట్రానికి గవర్నరుగా ఉంటున్న మదరాసు Chief Justice శ్రీ పి. వి. రాజమన్నారుగారు అధ్యక్షత వహించారు.

1957-58 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ ఏర్పాటుకు, నిర్వహ ణకు రు. 10,300 ల మొత్తం మంజూరుచేయబడింది. అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీత నాటక అకాడమీకి రు. 10,600 లు మంజూరుచేయబడినవి.

1958-59 నుంచి మూడేళ్ళవరకు కార్యక్రమాల నిర్వహణకుగాను రాష్ట్ర అకాడమీలకు-ఈ పై రెండు రాష్ట అకాడమీలకూ వార్షిక మొత్తాలను కేటా యించాలని ఉన్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ ఒక్కొక్క సంవత్సరానికి		రు. 50,000
ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీతనాటక అకాడమీ	,,	రు. 35,000
ఆంధ్రప్రదేశ్ లలితకళ అకాడమీ	,,	రు. 15,000

(ఇంకా ఏర్పాటుకావాలి.)

లలితకళల అకాడమీని స్థాపించాలనే సూచన ఆలోచనలో ఉన్నది.

పురావస్తుశాఖ, మ్యూజియములు, రాష్ట్ర కేంద్ర గ్రంధాలయము.

పురావస్తుశాఖకు సంబంధించినంతవరకు, మన విధానం ఇది- పురాతనవు, చారిత్రక స్తూపాలను వగైరాలను, పురావస్తు ప్రదేశాలను,—జాతీయస్థాయిలో ముఖ్యమని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించినట్టివి కాక- భద్రపరచటం. పురావస్తు శాఖ వ్యాపారంపై అదుపు ఉండాలి. కొన్ని ప్రదేశాలలో తవ్వకాలను గురించిన అధికారం కూడా ఉండాలి. పురాతనస్థూపాలు వగైరాలను, పురావస్తుశాస్త్రానికి, చరిత్రకు, శిల్పానికి ముఖ్యంగాతోచే వస్తువులను సంపాదించాలి. భద్రపరచాలి కూడా.

రాజ్యాంగానికి పూర్వంలో పురావస్తుశాస్త్రం కేంద్రప్రభుత్వానికి చెంది ఉండేది. పూర్వపు హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో జాగ, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో పురావస్తుశాఖ ఉండేది కాదు. ఈ రెండు ప్రాంతాల్లోను ఒకే సమగ్రవిధానాన్ని అవలంబించేందుకుగాను, 1956 నవంబరు 1వ తేదీనుంచి, రాష్ట్ర పురావస్తుశాఖ డైరెక్టరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ యావత్తు రాష్ట్రానికి [illegible] [illegible] బాధ్యత వహించాలని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు చేసింది. తెలంగాణా [illegible] జిల్లాల్లో 1337 నుండీ 1937 హైదరాబాదు పురాతన వస్తు [illegible]

ఆంధ్రలో అటువంటి చట్టం లేదు. హైదరాబాదు చట్టం పద్ధతి మీద యావత్తు రాష్ట్రానికి కొత్తగా ఒక చట్టాన్ని తయారుచేయాలనే విషయం ఆలోచనలో ఉన్నది.

నాగార్జునసాగర్ కంట్రోలు బోర్డు సహాయంతో ప్రభుత్వం ఆ ప్రాజెక్టు క్రింద మునిగిపోయే ప్రాంతంలోని ఏలేశ్వరంవద్ద పురావస్తు పరిశోధనలను జరుపుతోంది. పురావస్తుశాఖ డైరెక్టరు తవ్వకాలను జరిపేందుకుగాను కంట్రోలు బోర్డు రు 30,000 లను కేటాయించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ పురావస్తుశాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ సూచనలననుసరించి, రాష్ట్రశాఖ డైరెక్టర్ తవ్వకాలకు యీ క్రింది ప్రదేశాలను నిర్ణయించాడు.

1. ఏలేశ్వరం ఆలయప్రాంతం
2. చంద్రయ్య క్షేత్ర ప్రాంతం
3. కిష్టాపురం రాతిప్రాంతం

ఈ ప్రాంతాల్లో తవ్వకాలను సాగించటానికి ముఖ్య ఉద్దేశ్యం- రాతి యుగంనుంచి, మధ్యయుగంవరకు పురావస్తు శేషాల చారిత్రక సాంస్కృతిక పారంపర్యాన్ని తెలియచేసే సమాచారం యావత్తునూ సేకరించాలని అభిప్రాయం.

తవ్వకానికి డైరెక్టరు ముందుగా ఆలయ ప్రాంతాన్ని ఎంచుకున్నాడు. తవ్వకంలో చిన్నచిన్న గుడులు, పెద్దపెద్ద రాతి వరండాలు వగైరాలు అడ్డువచ్చినాయి. బౌద్ధయుగంవరకు డైరెక్టరు పనికి పూనుకున్నాడు. నాగార్జునకొండ వద్దనున్న పురాతన వస్తువుల నాటివే చాలా ఇటుక కట్టడాలు బైటపడినాయి. ఎంతో లోతునుంచి బైటపడిన మట్టిపాత్రలు తెలంగాణాలోని ఇతర బౌద్ధ ప్రాంతాల్లో దొరికిన వాటికి సన్నిహితంగా ఉన్నాయి. ఇక నాణాలు- పూసలు, లోహపు వస్తువులు వగైరా 600 కు పైగా తవ్వకాలలో బైటపడినాయి. ఇంకా పని జరుగుతున్నది.

పురావస్తుశాఖకు 1958 - 59 బడ్జెట్ అంచనాలో రు. 97,000 ల మొత్తం కేటాయించబడింది. పరిశోధన, రక్షణ, తవ్వకం, భూమి సంపాదనలకు గ్రాంటు రు. 20,500 కేటాయించబడినది. భద్రపరచవలసిన పురావస్తువులు 200 కు పైగా ఉన్నవి. దీనినిబట్టి చూస్తే ఇది చాలా తక్కువ మొత్తం. కింది స్కీములకు గ్రాంటు 1958 – 59 లో రెండవ ప్రణాళికక్రింద రు. 30,000 ల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇది కొంత పరిశోధనకు ముఖ్యంగా కొంతకాలం

నుంచి ప్రచురణ కాకుండావున్న కొన్ని ముఖ్య వ్యాసాల ప్రచురణకు వినియోగి పడుతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా కొంత ఖర్చును భరిస్తుంది.

మ్యూజియములు :

రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణానికి పూర్వం హైదరాబాదు మ్యూజియం హైదరాబాదు ప్రభుత్వ ప్రధాన మ్యూజియంగా పరిగణింపబడేది. పూర్వపు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో సెంట్రల్ మ్యూజియం అనేది లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తర్వాత పబ్లిక్ గార్డెన్సులోని హైదరాబాదు మ్యూజియమే యావత్తు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో వస్తువుల పరిశీలనకు, రక్షణకు ప్రధాన ప్రభుత్వ మ్యూజియంగా పరిగణింపబడాలని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన మ్యూజియం నిపుణుల సంఘంకూడా రాష్ట్ర మ్యూజియం బహుళార్థసాధక మ్యూజియంగా ఉండాలని సిఫారసు చేసింది. దేశ సంస్కృతికి ఎలా అభివృద్ధిచెందినది, అందులో రాష్ట్రానికి ఉన్న ప్రత్యేకత ఎట్టిది అనే విషయాలను తెలుసుకొనటానికి కావలసిన ఫోటోలు ఉండాలి. ఇంకా ఉండకుపయోగపడే ఇతర విషయాలను వస్తువులనుకూడా సేకరించాలి. మ్యూజియముల శాఖకుగాను 1958-59బడ్జెట్ అంచనాలో రు. 70,000 ల మొత్తం కేటాయించబడింది. జీర్ణావశేషాలను, శిల్పఖండాలను, కొనడానికి, ప్రదర్శన వస్తువులను భద్రపరచడానికిరు. 11,300 ల మొత్తం కేటాయించడం జరిగింది.

రాష్ట్ర కేంద్ర గ్రంథాలయం :

హైదరాబాదులోని రాష్ట్ర కేంద్ర గ్రంథాలయం సరిగా పనిచేయడం లేదన్న ఫిర్యాదులు ఎక్కువగా వినవస్తున్నాయి ఈ మధ్య. ఈ గ్రంథాలయం ఎలా పనిచేస్తోంది విచారించవలసిందిగా పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్ డైరెక్టరును ఆదేశించటమైనది. గ్రంథాలయాల ప్రత్యేక అధికారి ఈఅధికారికి విచారణలో తోడ్పడుతాడు. విచారణ నివేదిక అందగానే తగిన పనిని చేయడానికి వీలవుతుంది.

రాష్ట్ర కేంద్ర గ్రంథాలయాధికారి ఇంతవరకు ప్రభుత్వపు అజ్మాయిషీ క్రింద ఉండేవారు. మద్రాసులోని కన్నెమరా పబ్లిక్ లైబ్రరీ గ్రంథాలయాధికారివలెనే, ఇతనినీ పబ్లిక్ గ్రంథాలయాల డైరెక్టరు అజ్మాయిషీలో ఉంచుతూ ఇటీవలనే ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడినాయి.

ఈ వివరాలను గౌరవసభ్యులు పరిశీలన చేసి వారి విలువైన అమూల్యాభిప్రాయాలను అందజేయవలెనని, వారు చేసే సూచనలకు ఈ డిమాండు పాస్ అయ్యేలోపల మళ్ళీ జవాబు చెబుతానని మనవిచేస్తూ ఈ డిమాండును ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) :- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రి గారు చదివిన స్టేటుమెంటు కాపీ గౌ. సభ్యులందరికీ అందజేస్తే ఆ విషయాలన్నీ వివరంగా తెలుసుకొని సలహాలివ్వడానికి వీలుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : గౌ. సభ్యులందరికీ కాపీలు అందజేయాలంటే మూడు, నాలుగు వందల కాపీలు తీయించవలసి ఉంటుంది. దానికి టైము కావాలి. ఇది (యిప్పుడు చదివిన స్టేట్‌మెంట్) నిన్న సాయంత్రమునకు పూర్తి చేయగలిగినాను. గౌరవ సభ్యులందరికీ యివ్వడానికి, దానికి కాపీలు తయారుచేయించవలెనంటే, కొంత ఖర్చుకూడా అవుతుంది. ఈ విషయాలన్నీ పత్రికలలో వస్తాయి. రేపు ఉదయమునకు సభ్యులచేతులలో ఉంటాయి అని నా అభిప్రాయము.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- అధ్యక్షా, పత్రికలలో పూర్తిగా వేయాలంటే ఆ నాలుగు పేజీలు వారికే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- పత్రికలలో అంతా రాదు.

శ్రీ యస్. కే. వి. కృష్ణావతారం (తాడేపల్లిగూడెం-జనరల్):- అధ్యక్షా, మంత్రులు యిచ్చిన స్టేటుమెంట్ కాపీలు గౌరవ సభ్యులకు అందజేసే సాంప్రదాయం కర్నూలులో పాటించారు. అలాచేస్తే అందరికీ లాభదాయకంగా ఉంటుంది. ఆయా మంత్రులకు సంబంధించిన శాఖల యొక్క విషయాలన్నీ తెలుస్తాయి. విద్యాశాఖమంత్రిగారికి సంబంధించినదయితే the history of education ప్రస్తుత విద్యావిధానం ఏవిధంగా నడుస్తున్నదో- దాని progress- ఆ విషయాలన్నీ ఉంటాయి. కాబట్టి మంత్రిగారి యొక్క speech కి కాపీలు; కొంత ఖర్చు అయినప్పటికీ గౌరవ సభ్యులందరికీ అందజేయవలెనని మనవిచేస్తున్నారు. వారు Education Minister అని గుర్తుంచుకొని, business కు సంబంధించిన వ్యక్తిగా ఆలోచించకూడదని, ఖర్చుగురించి పదే పదే చెప్పవద్దని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇకముందు, మంత్రులు తాము యొక్క preliminary గా చదివే statement కాపీలను గౌరవ సభ్యులందరికీ అందజేయాలని చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు మంత్రిగారు వారి speech కాపీలు రేపటికి, సభ్యులకు అందేట్లు చేయమని చెబుతున్నాను. ఖర్చుమాట ముఖ్యంకాదు.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు :- రేపటికి చేయించి పంపిస్తాను. అది ఒక రూలుగా చేస్తే కష్టమవుతుంది. సాధ్యమైనంతవరకు కాపీలు అందు

చేయాలని చెబితే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే—దానికి టైముకూడా కావాలి. నేను యిది రాత్రి 12 గంటలకు పూర్తిచేయగలిగాను. దానికి కాపీలు తీయించడానికి, డబ్బు ఖర్చుమాట ఎట్లా ఉన్నప్పటికీ, టైము కావాలి. వచ్చిన cut-motions అన్నీ పరిశీలించి, తర్జుమా చేయించి, information అంతా సేకరించి speech తయారుచేసి కాపీలు తీయించడానికి రెండుమూడు రోజులు పడుతుంది. కాబట్టి అది ఒక రూలుగా చేస్తే కష్టమని మనవిచేస్తున్నాను. అది మా విచక్షణకు వదిలిపెట్టితే, సాధ్యమైనంతవరకు మేము ప్రయత్నము చేస్తాము.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి (మాచెర్ల): మంత్రిగారు వారి speech తయారు చేయడానికి రాత్రి నడిజాము అవుతోందని అన్నారు. ఈ డిమాండ్సు ఏ ఏ తేదీలలో అసెంబ్లీలో తీసుకొనబడతాయో Advisory Committee లో ముందుగానే programme వేస్తుకొంటున్నారు. కాబట్టి నడిజామువరకు కూర్చొని ఆలస్యంచేయకుండా, తెల్లవారిజాముకు తయారుచేసి యివ్వమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ఆవిషయం మంత్రిగారి విచక్షణకు వదిలిపెట్టమని చెబుతున్నారు. వారి విచక్షణకు రెండే అర్థాలు- త్వరగా చేస్తామంటే-చేయము-అని; ఆలోచిస్తున్నాము అంటే- చేయము-అని. అందువల్ల అది అధ్యక్షులవారి విచక్షణలోనే ఉంచుకొనమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- నా విచక్షణలోనే ఉంచుకొంటాను. I must exercise my discretion properly.

(హర్షము)

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Govt. to grant two lakhs of rupees to the Andhra University as a special grant for preparing a authoritative Telugu social and cultural history within two years.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ప్రీయూనివర్సిటీ కోర్సును యెత్తివేయవలెనని కోరుటకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Govt. to introduce Telugu as the medium of language in elementary, secondary and University education.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Govt. to introduce Pre-Primary class and the four classes in the elementary section, four year course in secondary education and finally three year Degree course with vocational either of agricultural or industrial courses.

Sri Gopidi Ganga Reddy (Mudhole): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100

జిల్లాలనుండి వచ్చే పిల్లలకు జిల్లాలలోనే కాలేజీలు ఏర్పాటుచేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ఉద్యోగులను జిల్లాలలోనే ఉంచి, పట్టణమునకు తబాదిలా చేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పు దొరకనందులకు, మరియు పాలపౌడర్ సక్రమముంగా పంచనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

నిర్బంధప్రాథమిక విద్య ఆంధ్రప్రాంతములలో అమలులో పెట్టలేనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

పల్లెటూర్లలో ఉండే అధ్యాపకులకు ఇంటి సౌకర్యము కలుగజేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

వయోజన పాఠశాలలు నడుపనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

డిప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టరులకు వాహన సౌకర్యములు కలుగజేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

వైస్‌ఛాన్సలరును అప్పాయింట్ చేసినపుడు ప్రభుత్వము ఈ బడ్జెటు సెషనులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టనందుకు, చర్చజేయుటకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

వరంగల్లులో ఇంజనీరింగు కాలేజి పెట్టనందులకు

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Govt. to take steps to establish an Engineering College in Warangal.

Sri M. Satyanarayana Raju (Cheepurupalli-General): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

For the failure of Government to up-grade elementary education.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

For the failure of Government to repair elementary school buildings.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

For the failure of Government to increase the salaries of low paid teachers.

Sri Gopidi Ganga Reddy: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs 100/-

పరీక్ష పద్ధతులను సరిగా నడుపలేక అక్రమచర్యలు ఆచరించుచు పరీక్ష ఫలితములను చెడగొట్టుచున్నందులకు

Sri Baswa Manaih (Andole): Sir, I beg to move:

To reduce to allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

జోగిపేట హైస్కూల్‌కు సైన్సు సామాను సప్లయిచేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ప్రభుత్వము తెలంగాణాలో విద్యావిధానమును విమర్శించుటకు, జోగిపేటలో ప్రైమరీ వైపు బిల్డింగులో మిడిల్ క్లాసు హైస్కూలు నడుపుచున్నందులకు

Sri Gopidi Ganga Reddy: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ముధోల్ తాలూకాలో ఉంచబడిన మరాఠీ అధ్యాపకులను యింతవరకు మరాట్వాడాకు పంపక విద్యార్థుల విద్యను నష్టపెట్టినందులకు

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to take steps to see Telugu is being adopted as medium of instruction including in University stage.

To reduce to allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the attitude of the Government towards teachers in curtailing their liberty to form associations.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to develop the three Universities and also to co-ordinate their activities.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to utilise fully the allotments made for Telangana area for education.

Sri S. Vemayya (Buchireddipalem-Reserved): Sir I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలలో పనిచేయు సెకండరీ గ్రేడు టీచర్లను గవర్నమెంటు లెటర్సు. నెం. 30925 - క్యూ - 56 - 9 తే. 23-3-56 మేరకు యిప్పటివరకు డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్లుగా ప్రమోషన్ యివ్వనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

జీవన ప్రమాణసూచక దృష్ట్యాన్నూ, జీవిత అవసర వస్తువుల ధరల పెరుగుదల దృష్ట్యాన్నూ, ప్రాథమిక సెకండరీ కళాశాల ఉపాధ్యాయ, అధ్యాపకుల జీత భత్యములను పెంచనందుకున్నూ, వారికి కరువుభత్యము కేంద్రఉద్యోగులతో సమానముగా జీతములలో కలుపనందుకు—

Shri M. Nagi Reddy: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ప్రభుత్వానికి ఒక నిర్దుష్ట విద్యావిధానములేనందులకు, కళాశాలలో తెలుగులో విద్యాబోధన చేయడానికి ఎలాంటి కృషి చేయనందులకు, ప్రాథమిక విద్యనైనా బాలబాలికలందరికీ ఉచితముగా నేర్పడానికి విఫలమైనందులకు, ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు తగురీతిగా జీతాలు పెంచనందులకు, వారిలో వేలకొలది మందిని పనిలోనుండి తొలగించి నిరుద్యోగులుగా చేస్తున్నందులకు, కుప్పుస్వామి కమిటీ రిపోర్టులోని సూచనలను పూర్తిగా అమలుపరచనందులకు, ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునికి విద్యార్థుల సగటు సంఖ్యను తగ్గించనందులకు—

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs 100/-

కోవూరు తాలూకా రామవరం గ్రామంలో షుమారు 120 మంది విద్యార్థులతోనూ, 5 గురు వుపాధ్యాయులతోనూ, నిర్వహించబడుచున్న ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల రికగ్నిషన్ రద్దుపరచి విద్యార్థులకు అసౌకర్యం కలుగజేసినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

దామవరం గ్రామస్తులు పాఠశాల భవనాలను రిపేరుచేయించి 5 గురు వుపాధ్యాయులతో పిల్లలకు చదువు చెప్పించుకొనే సదుపాయం కలుగజేయమని కోరినప్పటికి ఇంతవరకు ప్రభుత్వం జాప్యం చేస్తున్నందులకు

Sri Ranganatha Rao (Jukkal): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to sanction grants for private colleges specially to those which are run in backward area.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to sanction atleast Rs. one lakh as grant-in-aid to Adilabad Science College.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to sanction the housing scheme specially for low paid teachers.

Sri K. Rajamallu (Sirpur-General): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the policy of Government rural education and draw backs in the department.

Sri Krishnamachari (Sangareddy-General): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

విద్యా విధానములో అత్యవసరమయిన మార్పులు చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయుల వేతనములు పెంచనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఉపాధ్యాయులుగా పని చేయుచు పాఠశాలలను అభివృద్ధిచేసిన వాలంటరీపాఠశాలల ఉపాధ్యాయులను తొలగించినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

వయోజనుల విద్యా విషయమై తగు శ్రద్ధ వహించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విధానము అమలు జరుపుటలో విఫలమయినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

పాఠశాలలో విద్యార్థులసంఖ్యననుసరించి ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యను అధికము చేయలేకపోయినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

పాఠశాలలయందు విద్యార్థుల సంఖ్య అధికమగుచున్నందున వారికి సరిపోవు స్కూలు భవనములు కట్టించుటలో ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

అధికారేతరులతో కూడిన టీచర్సు సెలెక్ట్ కమిటీలను తెలంగాణములోని జిల్లాలయందు రద్దు పరచనందులకు

Sri G. Ramulu: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయుల జీతాలను టి. టి. ఒ. కార్యాలయమునుండి వారు ఆలస్యంగా పంపించుచున్నందులకు.

Sri B. Dharma Bhiksham (Nakrekal): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

మల్టిపర్పస్ హైస్కూళ్ళ విద్యార్థుల ఫీజు పెంచుట గురించి చర్చించుటకు గాను, మల్టిపర్పస్ స్కూళ్ళలో కోర్సు ననుసరించి పరికరాలు సప్లయిచేయుటలో ట్రైన్డు టీచర్సును నియమించుటలో విఫలత జెందుట గురించి చర్చించుటకై.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

బేసిక్ స్కూళ్ళు నామకః తెరువబడి వాటికి అవసరమైన శిక్షిత టీచర్లు నియమించకపోవటం, విజయవంతంగా నడుపకపోవటం గురించి చర్చించుటకై.

తెలంగాణాప్రాంతంలో ప్రైమరి మరియు మిడిల్ స్కూళ్ళకై ప్రభుత్వ భవనాలు నిర్మించుటలో విఫలత జెందుట గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

తెలంగాణాలోని మిడిల్ కమ్ హైస్కూళ్ళన్నిటినీ హైస్కూళ్ళుగ పరిగణించి పూర్తి శాంక్షన్ యివ్వకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

నల్లగొండ హైస్కూలులోని ఉర్దు సెక్షన్స్‌కు టీచర్సుకొరతను చర్చించుటకుగాను.

Sri B. Srirammurthy (Visianagaram): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to take over aided elementary schools in general and those in Vizagapatnam District as stated earlier by the Government.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to verify the scales of pay of teachers working in aided, Board, Government schools.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To criticise the failure of the Government to implement the recommendations of the Kuppuswamy Committee.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to reduce the average attendance from 25 to 20 in the Primary Schools in the State.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To criticise the undemocratic and unconstitutional attitude of the Government towards the teachers who are restrained to join the associations only after obtaining the permission of the Special Officer.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to increase the scales of pay of the teaching staff in Colleges in consonnance with the recommendations made by the University Grants Commission.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to extend cheap education facilities.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to start Night Colleges in Andhra and Venkateswara Universities.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to provide adequate material to the Schools for imparting instructions in crafts and manual training.

Sri K. Jaganmohan Reddy (Pargi): Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

తెలంగాణా ప్రాంతములో ట్రైనింగుకెళ్ళిన ఉపాధ్యాయుల స్థానములో బడులలో ఖాళీలు వుంచి, పిల్లలయొక్క విద్య సరియైన విధంగ నడిపించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

వాలంటరీ బడులలోనుండు ఉపాధ్యాయులను వందలకొలది తొలగించి నిరుద్యోగ సమస్య కలిగించినందులకు.

Sri P. Narsinga Rao (Huzurabad-General): Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

For the failure of the Government to bring a Bill to amend the Osmania University Charter and not meeting the genuine demands of the University employees.

Sri K. L. Narsimha Rao (Yellandu-General): Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయులకు నెలసరి వేతనాలు అందించడంలో మాసాంతరబడి జరుగుచున్న ఆలస్యమును గురించి, సకాలములో వేతనాలు చెల్లించు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టకపోవడం గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘాలు నిర్మించుకొనుట పైనను తమ వృత్తి సంఘాలలో చేరుటపైనను అనేక నిషేధాలను ప్రయోగించటం విషయంలో నిషేధాలను తొలగించకపోవడం విషయంలోను.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ప్రాథమికస్కూళ్ళలో వివిధ రూపాలలో విద్యార్థులనుండి వసూలుచేయబడుచున్న నాన్-గవర్నమెంటల్ ఫీజులు లెక్కలు పరిశీలించు అధికారమును పేరెంట్సు కమిటీలకు అప్పగించకపోవడం గురించి, పేరెంట్సు కమిటీల సమావేశములు సక్రమంగా జరిపించకపోవడం గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs 100/-

స్కూళ్ళకు అవసరమైనంత మంది ఉపాధ్యాయులను సకాలంలో పంపకపోవడం గురించి, ఉపాధ్యాయులు లేక ఉపాధ్యాయినులు ఆలస్యంగా పంపబడి కోర్సు పూర్తికాక పరీక్షలో విద్యార్థులు అధిక సంఖ్యలో ఫేల్‌కావడం జరుగుచున్నప్పటికిని శ్రద్ధ చూపక విద్యార్థుల కాలమును, తలిదండ్రుల ధనమును వృథాపరుస్తున్న విధానము గురించి.

Sri B. Dharma Bhiksham : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు స్వంత భవనాలు 70 శాతము లేకపోవడంవల్ల స్కూళ్ల నడుపుటకై యిబ్బంది కలుగుతున్న విషయాన్ని చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయుల వేతనాలు మొదలగు కోర్కెలను ప్రభుత్వం అంగీకరించక పోవటం గురించి చర్చించుటకు గాను.

Demand No. XVI—Mines and Archaeology. Rs 3,40,000/-

Sri Vavilalala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఏలేశ్వరం వద్ద త్రవ్వకాలు ఎంత చురుకుగా జరుగుచున్నవో తెలుసుకోవ డానికి, వాటిని త్వరలో పూర్తి చేయించవలసినదిగా కోరడానికి.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- Mines and Archaeology by Rs. 100/-

తెలంగాణాలో వలెనే ఆంధ్రప్రాంతంలో కూడ పురాతన శాఖను ఏర్పాటు చేయవలెనని కోరుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో ఏర్పాటు చేయబడిన పురాతన శాఖకు కనీసం లక్షరూపాయలైనా విరాళం ప్రత్యేకంగా యివ్వవలెనని కోరుటకు.

Sri G Suryanarayana: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc. by Rs. 100/-

శిల్పకారకులకు వారి వృత్తికి ఆర్థిక సహాయం ప్రభుత్వం చేయడంలో అశ్రద్ధ చూపినందులకు

Sri M. Satyanarayana Raju : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

For not providing Manganese Welfare Committee in our State.

For not providing adequate funds for the expansion of the Archaeological Department.

Sri M. Nagi Reddi - Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఇనుపరాయి, మైకా మొదలగు ముడిపదార్థములపైన, సిమెంటురాయి పైన వసూలు చేస్తున్న సీనియరేజిఫీజు ఎలె టన్నుకు యింత అని సీనియరేజిఫీజు వసూలు చేసి ప్రభుత్వ ఆదాయాన్ని పెంచుటకు పూనుకోనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విరివిగా లభ్యమగుచున్న ఇనుపరాయి ప్రదేశాలలో ఐరన్ ఫౌండ్రీని స్థాపించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

నాగార్జునకొండ, అమరావతి, సాలిహుండం, జగ్గయ్యపేట తదితర ప్రదేశాలలో లభించిన స్తూపములన్నిటిని కలిపి విజయపురివద్ద ఒక కేంద్ర మ్యూజియమును స్థాపించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోనందుకు.

Sri K. Rajamallu : Sir I, beg to move :

To reduce the allotment of Rs 3,40,000 for Mines and Archaeology etc- by Re. 1/-

To discuss about the delay in Mines Department to grant land for the purpose of opening new mines.

Sri Krishnamachari : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc. by Rs 100/-

కొండాపురము తాలూకా సంగారెడ్డిలోగల పురాతన వస్తుఖండాలమ త్రవ్వుటకై ప్రయత్నించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/-for Mines and Archaeology etc. by Rs. 100/-

ఈ పురాతన వస్తుఖండాలుగల ముఖ్య ప్రదేశములకు వెళ్ళుటకు రోడ్డు సౌకర్యములు కలిగించలేనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc, by Rs. 100/-

దేశములో ఖనిజ సంపత్తిని కనిపెట్టి వాటిని తీయుటకై యత్నించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc. by Rs. 100/-

ప్రభుత్వ విధానమును విమర్శించుటకు.

Mr. Speaker: All these cut motions are now before the House.

* శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం): అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఒక దీర్ఘమైన స్టేట్‌మెంట్ చదివారు. దాంట్లో అనేక విషయాలు తీసుకువచ్చారు. వాటిలో చాలా ముఖ్యమైన విషయాలు కొన్ని ఉన్నవి. ఆ స్టేట్‌మెంట్ పాలసీ స్టేట్‌మెంటా, లేక ఆ డిపార్టుమెంట్ యొక్క వర్క్ రిపోర్టా అన్నది నాకు అర్థం కావటంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ · అది మినిస్టర్ స్టేట్‌మెంట్

శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి : డిపార్టుమెంట్ యాక్టివిటీస్ అన్నీ ఒక కేటలాగ్‌గా చేశారు. అది ఒక రిపోర్టు రూపంలో అందజేస్తే బాగుండేది. కాని పాలసీ స్టేటుమెంట్‌గా, ఒక కేటలాగ్‌గా అందజేయటంవల్ల, దానిమీద మా అభిప్రాయాలు చెప్పటం చాలా కష్టం.

Sri S. B. P. Pattabhi Rama Rao: It is a privilege of the Minister.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారు డిపార్టుమెంట్‌వారి సహాయం పొందుతారు. మీకందరికోసం ఆ ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ అంతా ఇచ్చారు.

శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి: నేను నా అభిప్రాయం చెప్పాను. ఆ రిపోర్టు ఇప్పుడే అందజేయటంవల్ల మేము దానిమీద అభిప్రాయం చెప్పటం కష్టమని మనవిచేస్తున్నాను.

నేను రెండు మూడు విషయాలు మనవిచేయదలచుకొన్నాను. మన దేశంలో నిరక్షరాస్యులు చాలా ఎక్కువమంది అధికసంఖ్యలో ఉన్నారు. అది చాలా సిగ్గుచేటైన విషయము. అది మన జాతికే సిగ్గుచేటైన విషయమువే దానిని మంత్రిగారు చక్కగా అంగీకరించారు. [illegible] లేదు.

నిరక్షరాస్యత నిర్మూలించుటకు మన ప్రభుత్వం అమలుజరుపుతున్న పథకాలు ఏవి అన్నది చూస్తే, ఏవీ కనుపించటంలేదు. నిరక్షరాస్యత నిర్మూలించే పద్ధతిలో ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్ యాక్టివిటీస్ జరగటంలేదు. మన దేశం యొక్క అవసరాలు చాలా ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు. మనం పంచవర్ష ప్రణాళిక రూపొందించుకొన్నాము. దానిని పూర్తిచేసుకోవాలంటే మనకు చాలా అవసరాలు ఉన్నవి. టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్‌మీద హెచ్చు దృష్టి కేంద్రీకరించవలసిఉన్నది. ఆ విషయంలో మనం చాలా ప్రోగ్రెస్ సాధించవలసి ఉంటుంది. ఇప్పటి అవసరాలను పూర్తిచేసుకోవటానికి తగినట్లుగా మనం ఒక అడుగు ముందుకు వేస్తున్నామా అంటే ఒక్క అడుగుకూడ ముందుకు వేయటం లేదనేది గోచరిస్తుంది. మనం జిల్లాలలోను, పట్టణాలలోను ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు చూస్తే, నిరక్షరాస్యత నిర్మూలించుటకు ఇప్పుడు జరుగుతున్న ప్రయత్నాలు ఏమాత్రం సరిపోవని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. రాజ్యాంగ చట్టం (కాన్‌స్టిట్యూషన్) మనకు ఒక డైరక్టివ్ ఇచ్చింది. "రాజ్యాంగ చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తేదీనుండి పది సంవత్సరాలలోపల దేశం అంతటా ఫ్రీ ఎడ్యుకేషన్, కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషన్ అమలు జరగాలి" అనే ఆదేశం మన కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో ఇవ్వటం జరిగింది. కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఇచ్చిన ఆదేశాన్ని మనం పరిపూర్తి చేయాలంటే, దానికి ఎంతకాలం పడుతుంది? ఇప్పుడు ప్రభుత్వం నడుస్తున్న పద్ధతి చూస్తే, అది త్వరలో సాధించటానికి అవకాశం లేనట్లు స్పష్టంగా కనుపిస్తున్నది. ఇప్పటికి ఆరు సంవత్సరాలు అయిపోయాయి. ఇంకో 4 సంవత్సరాలు అయితే, 10 సంవత్సరాలు అయిపోతుంది. ఈ పది సంవత్సరాల కాలంలో దానిని పూర్తిచేయటానికి తగినటువంటి ప్రయత్నం ఏమీ జరగటంలేదని నేను ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. ఈ పది సంవత్సరాల కాలంలో నిరక్షరాస్యతను పూర్తిగా నిర్మూలించుటకు ఇంకా సాహసోపేతమైన పద్ధతులలో, మనం ముందుకు సాగవలసి ఉంటుంది. అటువంటి పథకాలను మనం రూపొందించవలసి ఉంటుందని నేను మనవిచేయదలచుకొన్నాను. వారు చెప్పినదాంట్లో ఈ సంవత్సరం ఏమేమి చేయబోతున్నారు అన్నది చూస్తే, ప్రాథమిక విద్యలో, మాధ్యమిక విద్యలో, కాలేజి విద్యలో ఎక్కువ ప్రోగ్రెస్ సాధించటానికి కొన్ని పథకాలు, ప్రతిపాదనలు అమలుజరుగుతున్నట్లు నాకు ఏమాత్రం గోచరంకాలేదు. మనం నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించాలంటే, కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఆదేశించిన లక్ష్యాన్ని చేరుకోవాలంటే, మనం ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యపైన ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకోవలసి ఉన్నది. అందుకు తగిన చర్యలు ఇప్పటినుండే తీసుకోవలసిఉన్నది. ఈ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు చూస్తే, ప్రభుత్వం నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నదని అనుమానం

పడటానికైనా అవకాశం కలగటంలేదు ఎన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఎక్కువగా పెట్టటానికి పూనుకొన్నారో, మంత్రిగారు చెప్పినదాంట్లో స్పష్టంగా లేదు. మంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. కొన్ని పాఠశాలలను ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉండే పాఠశాలలుగా మార్చామని చెప్పారు వాలంటరీ స్కూల్స్‌గా ఉన్నవాటిని ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉన్న పాఠశాలలుగా మార్చామని చెప్పారు. నాకు తెలిసిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ ప్రకారం, ఇలాంటి మార్పువల్ల ఏమి జరిగిందంటే, దాదాపు 400 స్కూల్స్ అసలు మూసివేయటం జరిగింది. 400 స్కూల్స్ మూసి, 50 స్కూల్స్ మాత్రమే, ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉండే స్కూల్స్‌గా కన్వర్ట్ చేయటం జరిగింది వాలంటరీ స్కూల్స్‌ను ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉండే స్కూల్స్‌గా మార్చటంతో ఇన్ని స్కూల్స్ మూసివేయటం జరిగింది. అందువల్ల రెండు ఫలితాలు ఏర్పడ్డాయి. 1) ఆ వాలంటరీ స్కూల్స్‌లో పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయులు నిరుద్యోగులైపోయారు. 2) అక్కడి పిల్లలకు విద్యలేకుండా పోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇదే మనం ప్రోగ్రెస్ సాధించటానికి వేసిన పథకమా, అని అడుగుతున్నాను. అక్కడ పరిస్థితులు చాలా అధ్వాన్నంగా తయారైనవి. దీనివిషయం మంత్రిగారు తీవ్రంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇది తప్పక ఆలోచించవలసిన విషయము. ఇంతమంది నిరుద్యోగులయ్యే చర్యకు మనం పూనుకోవటం సమంజసం కాదు. ఇదేవిధంగా చాలామంది విద్యార్థులకు, విద్య ఏర్పాట్లు లేకుండా చేయటంకూడ సమంజసం కాదు. కాబట్టి యీ రెండు విషయాలు మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకొని, వీటి విషయం తిరిగి పునరాలోచించి, దానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేయటానికి ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

తెలంగాణాలో Secondary Education విషయములో మంత్రిగారు ఎక్కువగ శ్రద్ధవహించవలసియున్నది. Elementary Education విషయములో ఆంధ్రప్రాంతము కంటె తెలంగాణా చాలా వెనుకబడియున్నది. ఇది నిర్వివాదాంశము అని అందరు ఒప్పుకోకతప్పదు. తెలంగాణాలో Secondary Schools అన్నీ పట్టణములలోనే ఉన్నవి. జిల్లాలలోపల, పల్లెప్రాంతములలోను ఈ స్కూల్సు లేనేలేవు. High Schools కూడ పట్టణములలోనే ఉన్నవి. గ్రామసీమలలో కనీసము ముఖ్యమైనచోట్లలో కూడ లేవు. ఆంధ్రప్రాంతములో ఎక్కడచూచినను హైస్కూల్సు ఉన్నవి. ఆవిధముగ తెలంగాణాలో లేకపోవడము శోచనీయముగనున్నది. అందువల్లనే తెలంగాణా విద్యావిషయములో చాలా వెనుకబడిఉన్నదని చెబుతున్నాను. ఆంధ్రలోవలె తెలంగాణాలోకూడ వీలు అయినన్నిచోట్లలో High Schools స్థాపించటానికి ప్రభుత్వము ఆలోచించి

నదా ? ఏలాంటి చర్య తీసుకోబోతున్నారు అనేది చెప్పవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. Schools తెలంగాణాలోని వివిధప్రాంతాలలో పెట్టటానికి ప్రభుత్వానికి ఆలోచన లేకపోతే, ఎందువల్ల లేదో చెప్పమని అంటున్నాను. గ్రామసీమలలో కూడ, విద్య అందరికి అందుబాటులో ఉండాలని అంటే, వీలు అయినన్ని స్కూల్సు పెట్టించవలసిన అవసరము ఎంతైనా ఉన్నది. ముఖ్యంగా High Schools అయిదారు మైళ్ల రేడియస్‌లో ఉండేటట్లు ఏర్పాటు చేయాలి. లేకపోతే విద్యా వ్యాప్తికి అవకాశముండదు. అదిచేయకపోతే, ప్రభుత్వము యొక్క లక్ష్యము విఫలమైనట్లే. తెలంగాణాలోని గ్రామసీమలలోని ఆర్థిక పరిస్థితి ఆంధ్రప్రాంతములో కంటే చాలా క్లిష్టముగనున్నది. ఈరోజులలో ఎవ్వరికైనా యాభై, అరవై ఎకరాలు ఉన్నప్పటికినీ, ఆయన తనపిల్లలకు విద్యనేర్పించుకునే స్థితిలో లేకుండా ఉన్నాడు. దీనికి కారణము ఆదాయము చాలకపోవడమేనని గుర్తించాలి. ఆయన పిల్లలను పట్టణప్రాంతాలకు పంపించి, చదువు చెప్పించుకోలేనటువంటి స్థితిలో ఉన్నాడు. అందుకనే High Schools, Secondary Schools వీలు అయినన్ని అందుబాటులో ఉండేటట్లు ఏర్పాటు చేయాలని అంటున్నాను. విశాలాంధ్ర ఏర్పడిన సందర్భములో ఆంధ్రప్రాంతము మాదిరిగా తెలంగాణాలో కూడ విద్యకు అవసరమైనన్ని అవకాశములు కలుగజేస్తామని వాగ్దానము చేశారు. ఆవాగ్దానాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అయినా, High Schools ను Lower Secondary Schools ను విరివిగా ఏర్పాటు చేయాలి అని అంటున్నాను. తరువాత ఉపాధ్యాయుల వేతనాలు పెంచటానికి ప్రభుత్వము ఏమి ఆలోచిస్తున్నదో మంత్రిగారు చెప్పలేదు. ఈ రోజులలో యిది చాలా ముఖ్యసమస్యగా పరిగణించినది. తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రాంతములలో ఉన్న ఉపాధ్యాయుల జీతాలు సమన్వయపరచటానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. దీనిని ఏవిధముగ చేయబోతారో వివరించాలని అంటున్నాను. ఈరెండు ప్రాంతాలలో పనిచేసేటటువంటి టీచర్ల వేతనాలలో చాలా తేడాలు ఉంటున్నవి. ప్రస్తుతము తెలంగాణాలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాలే ఆంధ్రలోనివారికంటె ఎక్కువగ ఉన్నవి. అయితే integrate చేసినప్పుడు తెలంగాణావారి జీతాలు ఆంధ్రప్రాంతములోని జీతాల స్థాయికి తీసుకు[illegible]బోతారని తెలంగాణా ఉపాధ్యాయులు భయపడుతున్నారు. ఆంధ్రప్రాంతములో ముఖ్యంగా elementary school teachers కు నెలజీతము [illegible], 40 రూపాయలకంటె ఎక్కువ యివ్వడము లేదని తెలుస్తున్నది. [illegible] జీతాలు ఇస్తే, వారి కుటుంబపోషణ ఏవిధముగా జరుగగలదు ? [illegible] [illegible] విద్యనేర్పు

తారా ? అందువల్లనే వారు విద్యనేర్పించే విషయములో శ్రద్ధ తీసుకోవడము లేదని తెలుస్తున్నది. ఇది సహజమైన కారణమే. దీనికి ఉపాధ్యాయులను నిందించి ప్రయోజనములేదు. ప్రభుత్వము ఈ విషయమును గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. ఆంధ్రలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాలలోను, తెలంగాణా ఉపాధ్యాయుల జీతాలలోను తేడాలు ఎక్కువగ ఉంటున్నను, వీరి అందరి seniority list, service rules and regulations, conditions of service, ఇవి అన్నీకూడా integrate చేస్తూ, ఒక లిస్టు తయారు చేయటానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నదని కూడ మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇరుప్రాంతాలలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాల వివరాలు నేను సేకరించగలిగినాను. Scales of pay లో గూడ ప్రతి category లోనూ ఎక్కువ తేడాలు ఉన్నవి. అవి నేను వివరించి చెబుతున్నాను. మంత్రిగారు కూడ గుర్తించగలందులకు కోరుతున్నాను.

Qualifications	Andhra Scales of pay Rs.	Telangana Scales of pay Rs.
Unqualified Teachers	Nil	30–42
Middle School-passed వారికి	Nil (Higher grade)	42–54
Passed Matriculates	30–45	54–98
Matriculation వారికి	40	54–98
Trained Matriculates	45–90	81–130
Passed Intermediates	No scale	మెట్రిక్ grade అయినవారి జీతమే యిస్తారు.
Trained Intermediates	No Scale	130–190
Graduates (B.A)	85	130–190
„ (B.Sc.)	80	150–275
Trained Graduates	85–175	154–275
Selection grade (special)	165–245	280–345 (Side grade)

కాబట్టి ఈ విధమైన తేడాలు scales of pay లో ఉన్నవి. ఈ తేడాలను సవరించేటప్పుడు ప్రభుత్వము జాగ్రత్తగా పరిశీలించి, తెలంగాణా వారికి ఏలాంటి అన్యాయములు జరగకుండా చూడాల్సి ఉంటుంది. Integration ప్రభుత్వము take up చేస్తున్నదని వినగానే, ఉపాధ్యాయులు చాలా మంది భయాందోళన పడుతున్నారు. Revision of scales of pay గురించి ఉపాధ్యాయుల సంఘాలు ఆలోచిస్తున్నారని తెలియగానే కొన్నికొన్ని కోర్లుమించి సూచనలు

గూడ వస్తున్నవి. ఆంధ్రప్రాంతంలో 1942 నుంచి 1954 వరకు పని చేసిన ఉపాధ్యాయులకు promotions యివ్వకుండా ప్రభుత్వము ఆపుచేసిందని తెలుస్తున్నది అదేవిధముగ 54 నుంచి 98½ స్కేలులో ఉన్నవారికి పై గ్రేడులోనికి పోయే అవకాశమున్నవారికి కూడ promotions లేకుండా, పైకిపోకుండా ఆపుచేశారని తెలుస్తున్నది. Promotions విషయము చాలా తీవ్రమైన సమస్య. ఎంతకాలము పనిచేసినను promotions లేకపోవడము నిజముగ అన్యాయమే.

తెలంగాణాలో స్కేల్సు ప్రకారమే promotions కావాలని తెలంగాణా ఉద్యోగులు కోరుతున్నారు. అది న్యాయమైన కోరిక. విశాలాంధ్ర ఏర్పడేసమయంలో ఇచ్చిన హామీలలో యిది ఒకటి. Service conditions ఏకంకావు అని అన్ని పార్టీలవారు కూడా హామీ ఇచ్చారు. ప్రభుత్వస్థాయిలో అప్పుడు మంత్రులు యిచ్చిన statements లో కూడా ఈ విషయం ఉన్నది. కాని, విశాలాంధ్ర ఏర్పడిన తరువాత యీవిషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచించింది? వారినిగూర్చి ఏమి ఆలోచించింది అని పరిశీలిస్తే ఉద్యోగుల విషయాలను వారి పై అధికారులకే వదలిపెట్టి మంత్రివర్గం చూస్తూ ఊరుకున్నది అనిపిస్తున్నది. ఈవిషయమై ఇండియా, గవర్నమెంటుయొక్క హోంశాఖవారు ఒక circular పంపించారు. ఇతరరాష్ట్రాలకు కూడా ఇటువంటి సమస్యలుంటాయనుకొని వారు బాగా ఆలోచించించి ఒక పద్ధతి చెప్పినారు. కనీసం ఒక promotion అయినా యివ్వాలని చెప్పారు. వారిచ్చిన principles ను మన ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. అంగీకరించికూడా అమలు జరపడంలేదు. ఒక్క ఉపాధ్యాయుల విషయంలోనే కాదు, ఇతర ఉద్యోగుల విషయంలో కూడా ఆసూత్రాలను పాటించడానికి నిరాకరిస్తున్నది. ఈ మధ్యన ఉద్యోగుల విషయంలో వాటిని పాటించడానికి అంగీకరించినట్లు తెలుస్తున్నది. కాని ఉపాధ్యాయుల విషయంలో ఇంకా నిరాకరిస్తూనే ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. తెలంగాణా ఆంధ్ర స్కేళ్లను కలుపడంలో పెద్ద అన్యాయం జరిగిపోతోందనిపిస్తున్నది. నిజంగా ఆంధ్రలోని తక్కువ స్కేళ్లను, తెలంగాణాలోని ఎక్కువ స్కేళ్లను కలిపితే చాలా అన్యాయమే జరుగుతుంది. తెలంగాణావారికి తెలంగాణా స్కేల్సు ప్రకారమే promotions ఇవ్వడానికి పూనుకోవాలి. అదేవిధంగా ఉపాధ్యాయులకు ఇక్కడ వుండే scales ప్రకారమే వేతనాలను ఇవ్వడానికి పూనుకోవలసి ఉంటుంది. అట్లా జరిగినప్పుడే ఉపాధ్యాయవృత్తిని గౌరవప్రదమైన వృత్తిగా మనం గుర్తించామనడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. పైగా, ఉపాధ్యాయులుకూడా చాలా శ్రద్ధతో, ఉత్సాహంతో, పిల్లలకు చదువు చెప్పి, విద్యార్థి వృద్ధికి, దేశాభివృద్ధికి పూనుకోగలరని నాకు గట్టి విశ్వాసం ఉన్నది. మనం

అందరం కూడా విశ్వసించవచ్చును. మంత్రిగారు యీ విషయాలన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి తెలంగాణా విద్యాభివృద్ధివిషయంలో తగుచర్యలు తీసుకొని హెచ్చు జీతాలిచ్చి ఉపాధ్యాయులనందరినీ సంతృప్తిపరచవలిసినదిగా మనవి చేస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ ఎం. ఆర్ అప్పారావు (నూజివీడు) : అధ్యక్షా, నేను మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భములోనే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం గురించి రెండు, మూడు విషయాలు చెబుతాను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం 1926 వ సం. లో ప్రారంభించబడినది. ఇప్పటికి సుమారు 30 సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నత విద్య విషయంలో చాలా ప్రాముఖ్యత వహించింది 1926 వ సం. నుంచీ సి. ఆర్ రెడ్డిగారు, తరువాత కొంతకాలం రాధాకృష్ణగారు, మళ్లీ సి. ఆర్. రెడ్డిగారు, మొదలైన ప్రముఖులు Vice Chancellors గా ఉంటూ వచ్చారు. ఇప్పుడు వి. యస్. కృష్ణగారు Vice Chancellorగా ఉన్నారు. ఇప్పుడు అనేక కారణాలవల్ల ఆంధ్రయూనివర్సిటిలోటు పరిస్థితిలో పడినది. ఈ సంవత్సరం యూనివర్సిటి బడ్జట్ లో 14 లక్షల deficit వచ్చినది. General account లో 11 లక్షలు capital account లో 6 లక్షలు కలపగా వచ్చిన డిఫిసిట్ ఇది. Technological and pharmacy development deparment కు ఒక లక్ష deficit వచ్చింది. University Grants Commission వారిచ్చిన grants లో సగం యూనివర్సిటివారు కూడా ఇవ్వవలసిఉంటుంది. ఇందులో 2 లక్షల deficit వచ్చింది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి పరీక్షల అకౌంటులో 6 లక్షలు మిగులుతుంది. Books అమ్మకం వల్ల ఒక లక్ష రూపాయిలు మిగులుతాయి. Law college వలన 30 వేల రూపాయిలు మిగులుతాయి. ఇంతకి net deficit 14 లక్షలు వచ్చింది. అయితే University ఈ deficit ను ఎట్లా meet అవ్వాలి అనే విషయం ఆలోచించవలసి ఉన్నది. దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వాలే తప్ప వేరేమార్గం లేదు. State Government కు deficit వస్తే అనేక రకాల taxes వేసి భర్తీ చేస్తారు. University కి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహాయంచేయాలే తప్ప ఇంకొక మార్గం లేదు. ఇప్పుడు ఈ deficit ను తగ్గించడానికి ఏమాత్రమూ వీలులేదు. కనీస అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు డబ్బు ఖర్చుచేయవలసిఉంటుంది. అందువల్ల విశ్వవిద్యాలయానికి యిప్పుడు యిచ్చే గ్రాంటుగాక యింకా ఎక్కువ గ్రాంటు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. ప్రస్తుతం కొంత reserve fund ఉన్నది. ఆ రిజర్వు ఫండ్ లో నుంచి 14 లక్షలు ఖర్చు చేయవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. University

కి ఎటువంటి గ్రాంటులు యిచ్చినా - - Central Government వారి. University Grants Commission వారే ఇస్తూంటారు. వారు గ్రాంటులు యిచ్చేటప్పుడు — చాలా గ్రాంటులకు — వారు సగం యిస్తే మిగతా సగం యూనివర్సిటివారు యివ్వాలి అనే షరుతుపై ఇస్తారు. ఈ సగం యివ్వకపోతే వారు గ్రాంటు ఇవ్వరు. ఈ సగం యూనివర్సిటి అయినా ఇవ్వాలి, లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమయినా ఇవ్వాలి. ఈ విధంగా మనం సగం యివ్వలేకపోవడం వల్ల ప్రతి సంవత్సరమూ కొన్ని లక్షల రూపాయలు నష్టం వస్తోందని చెప్పక తప్పదు.

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆంధ్ర యూనివర్సిటీకి మన ప్రభుత్వం రూ. 10 లక్షలు ఇచ్చారు. అంటే సంవత్సరానికి 2 లక్షలు అవుతుంది. ఇది చాలా తక్కువ మొత్తమని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ పెడితే దానికి దాదాపు ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. Medical college కి 50,60 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది. యూనివర్సిటీ మొత్తానికి 5 సంవత్సరాలకూ 10 లక్షలు అంటే సంవత్సరానికి 2 లక్షలు చాలా తక్కువఅని చెప్పక తప్పదు.

యూనివర్శిటీ 30 ఏండ్లనుంచీ ఉన్నప్పటికీ convocation theatre ఏర్పాటు చేయబడలేదు. విద్యాశాఖామంత్రిగారు '5 లక్షలు గ్రాంటు ఇచ్చినాము, అందులో ఈసంవత్సరం ఈపనికి ఒకలక్ష యిచ్చినాము" అని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. Convocation theatre అనే దాని ఉపయోగం convocation జరిగే రెండురోజులకే కాదు, ప్రతిదినం యూనివర్శిటీ కార్యక్రమాలకు ఆ theatre చాలా అవసరం. ఒకసంవత్సరం convocation జరిగినప్పుడు రెండుగంటలకాలం పెద్దవర్షం కురవడంవలన అందరూ తడవడం సంభవించింది. ఈవిషయాలను బట్టి యూనివర్శిటీకి థియేటర్ చాలా అవసరంఉన్నది.

యూనివర్శిటీకి వచ్చే ఆదాయంలో ఎక్కువభాగం పరీక్షలవల్లవస్తుంది. ఈ సంవత్సరం University Re-organisation Scheme ను అనుసరించి Intermediate ను తీసేశారు. ఇప్పుడు పరీక్షలవలన 6 లక్షల రూపాయల ఆదాయంవస్తుంది. అయితే Intermediate examination తీసివేయడంవల్ల మూడు లక్షల రూపాయలు నష్టంవచ్చింది. ఇప్పుడు Pre-university course పెట్టారు. High Schools లో VII Form పెడితే, యింకొక 3 లక్షలు నష్టంవస్తుంది. ఈనష్టాన్ని ప్రభుత్వమే భర్తీచేయాలి. అంతకంటే వేరే మార్గంలేదు యూనివర్శిటీకి. S.S.L.C. పరీక్షలను ప్రభుత్వంవారే conduct

చేసి దానివల్లవచ్చే లాభం నుంచి ఆంధ్ర యూనివర్శిటీకి 15 వేలు ఇస్తున్నారు. ఇది 10 సంవత్సరాలక్రితం నిర్ణయించబడినది. దీనిని యిప్పుడు 60 వేలవరకూ పెంచవలసిన అవసరం ఉన్నది Students 4, 5 రెట్లు ఎక్కువ అయినారు. కాబట్టి 60, 70 వేలకు పెంచలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈసంవత్సరం యూనివర్శిటీ గ్రాంట్సు కమిషన్‌వారు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ స్థాపన విషయములో ఆంధ్ర యూనివర్శిటీకి కొంత డబ్బు శాంక్షను చేశారని మంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి తెలుస్తున్నది. Chemical Engineering, Geo-physics లవంటి Science subjects లో Post-graduate and Researh courses ను బోధించడానికి Economics, Sociology, Telugu, History, Commerce మొదలైన Humanity subjects బోధించడానికి grants యిస్తామంటున్నారు, కాని మనలను సగం గ్రాంటు ఇవ్వమంటున్నారు. రెండవ సగాన్ని మనం ఇవ్వలేక పోవడంవల్ల చాలా నష్టపోతున్నాము. ఇదివరకు జయపూర్ మహారాజా వంటివారు సంవత్సరానికి లక్షరూపాయలు ఇచ్చేవారు. ఈనాడు మనదేశంలో ఉన్న taxation system ను బట్టి Socialistic Pattern of Society ని అమలుచేయబోతున్నాము. కాబట్టి ప్రయివేటు సంస్థలనుంచి గాని, యితర వ్యక్తులనుంచిగాని మనకు ఎక్కువ డబ్బువచ్చే సావకాశాలు లేవు. కాబట్టి యూనివర్సిటీకి ఒక్క ప్రభుత్వంనుంచే డబ్బు లభించవలసి ఉంటుంది.

అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది యూనివర్సిటీ హాస్టల్సు విషయం. హాస్టలు సౌకర్యాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ యిచ్చినారు. 5 సంవత్సరాలు దాదాపు 500 మంది students కు hostel accommodation కలుగచేయవలసి వుంటుంది. హాస్టల్సు తక్కువగా ఉండడంవలన university లో discipline దెబ్బతింటోంది అనే విషయాన్ని గొప్పగొప్ప విద్యావంతులందరూ చెబుతున్నారు. Hostels లేకపోతే students ఎక్కడో ఊళ్ళో ఉంటారు. వారికి సరైన atmosphere ఉండదు. సరిగా చదివేందుకు సావకాశాలుండవు. నైతికంగా విజ్ఞానాభివృద్ధి చెందే అవకాశం ఉండదు. University లో residential hostels లేకపోతే—ఇక అంతకంటే వేరే నష్టం ఉండదు. వాల్తేరు ఊరికి 4,5 మైళ్ల దూరమున ఉన్నది. అందువల్ల hostel లో seat దొరికితేతప్ప college లో seat దొరికినా ఏమీ లాభంలేదు. ఒక్కొక్క room లో నలుగుయైదుగురు విద్యార్థులను ఇరికించుచున్నారు.

ఈ సంవత్సరం ఐదు లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసి ఒక హాస్టలును నిర్మించుచున్నారు. ఆ డబ్బును యూనివర్శిటీ గ్రాంట్సు కమిషన్‌వారు అప్పుగా

ఇచ్చినారు. వడ్డీలేకుండా 25 సంవత్సరాలలో తీర్చుకోవలసిఉంటుంది. ఇప్పుడు కట్టించే హాస్టలులో రెండువందల మంది విద్యార్థులకు మాత్రమే వసతి సౌకర్యముంటును. ఇంకా ఐదు వందల విద్యార్థులకైనా హాస్టల్ కట్టవలసిన అవసరమున్నది. అందుకు 15 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు ఔతుంది. ఈ 15 లక్షలను రిజర్వుఫండు నుండి తీసికొనుటకు ఏర్పాటు చేసినారు. ఈమాదిరిగానే ఖర్చుచేసిన 4,5 సంవత్సరాలలో రిజర్వుఫండు పూర్తిగా ఖర్చగును. కనుక రిజర్వునుండి ఖర్చు చేసినా, ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టినా అది అంతా ప్రభుత్వానిదే ఔతుంది. ప్రభుత్వం ఇవ్వవలసిందే.

లా కాలేజీకి బిల్డింగులేదు. ఏకాలేజీకైనా బిల్డింగు లేనప్పుడు యూనివర్సిటీ అఫిలియేషన్ ఇవ్వడంలేదు. War time లో వేసిన షెడ్డులలో పెడుతున్నారు. అవి పడిపోతున్నవి. బిల్డింగుకు మూడు లక్షలు ఔతుంది. వెంటనే బిల్డింగును కట్టించవలసిన అవసరం ఉన్నది.

ఆంధ్రుల చరిత్ర అంటూ ఇంతవరకు ఏ పుస్తకమూ లేదు. అక్కడ యూనివర్సిటీ ఒక కమిటీని నియమించి ఒక చరిత్రను తయారు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చినది. ఆంధ్రులను గురించిన ఒక చరిత్రఉండడం చాలా అవసరం. ఇందుకు దాదాపు నాలుగు లక్షల రూపాయలు ఖర్చు ఔతుందని అంచనావేశారు. ఆ విధంగా అన్నింటిని చేసిన యూనివర్సిటీ అభివృద్ధి చెందుటకు, ఉన్నత విద్యలు అభివృద్ధి చెందుటకు వీలుఉంటుంది.

S. R. R. C. V. R. College ఏర్పడి దాదాపు 20 సంవత్సరములైనది. అది జమీందారీ ధనముతో నడుపబడుతుండేది. ఎక్కడైతే జమీందారీ రద్దుచేయబడినదో అక్కడ ఉండే ఇన్‌స్టిట్యూషన్సును వెంటనే ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని జమీందారీ అబాలిషన్ చట్టంలోనే ఒక ప్రొవిజన్ ఉన్నది. కాని దానికి ఎక్కువ డెఫిసిట్ లేనందున ఇంతవరకూ మేము నడుపుతూ వచ్చాము. ఈ సంవత్సరం intermediate నుండి తీసివేయుటవల్ల 40 వేల నుండి 50 వేల వరకు deficit వస్తుంది. ప్రభుత్వానికి గూడా సానుభూతి ఉన్నది. ఆ కాలేజీని ఈ ఎకడమిక్ సంవత్సరం నుండి ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

***Sri B. V. Subba Reddi (Koilkuntla)*: Mr. Speaker, Sir, the hon. Minister for Education while moving the Demand has read a very lengthy report showing the progress in the field of education in the previous years and particularly**

during the last year. It is not possible for me within the time allotted, to refer to all the items which have been referred to in the report. But I will concentrate myself only on elementary education and bring to the notice of the Government the woeful condition of elementary schools particularly in the villages, and of the teachers working therein.

It will be unfair and unjust to the Government if I do not make a mention of the fact that the Government have certainly done something appreciable in the recent years in the field of secondary and university education, by opening a good number of educational institutions, high schools and colleges, and particularly the Sree Venkateswara University at Tirupathi. But, I must say that, so far as elementary education is concerned, we stand where we were, when the foreigners left the country for good, the Government have done next to nothing. Sir, in almost all the children's gatherings, students' rallies, etc. many of our elderly leaders have been telling them that they are the future citizens and leaders of tomorrow and that from now on they should prepare themselves to undertake not only the life's burdens, but if necessary the reins of administration. Sir, very often we also hear a complaint from the elderly people of the older generation, of the increasing indiscipline in elementary schools, secondary schools and university colleges. I ask, whether there is indiscipline only in these educational institutions and not in any other walk of life! Sir, in this connection let me quote a very interesting and instructive passage from the Convocation Address of the Late Rt. Hon. Srinivasa Sastri to the students and graduates of the Annamalai University in the year 1949 or 1950. He said:

"From very ancient days we have been bidden to speak the truth and to perform dharma. Truth has been declared to be the basis and support of all things in life. In

an immortal lengend, it is said that Harischandra sold his wife and son to slavery and himself watched burning corpses on the banks of River Ganges. To keep the plighted word of his father, Rama gave up his kingdom and dwelt in the forests for years. To keep their promises, having lost every-thing in the game of dice, Pandavas with their spouse went into exile fer twelve long years and lived in obscurity for twelve long months, subjecting themselves to all kinds of humiliations and degradations. The Empire of truth has no limits and knows no relaxations. But unfortunately modern life has however made numerous and extensive inroads upon it In the delings of nations either in war or in peace and in diplomatic intercourse, in the large sphere allotted to propaganda and advertisement, in business and commerce, in the region of sex, in after-dinner speeches, in testimonials, in welcome addresses, in farewell functions, in epitahs and funeral orations, in the writings of the partisan press, in the promises of lovers and candidates at election time, in the one-sided pleadings of lawyers be-fore judges, in the defence of superstition and error as necessary basis for ethical conduct and in the large domain of politics, in these and in a host of other things we recog-nise and allow for a large measure of concealment and distortion of truth."

Sir, I say that this indiscipline and disorder and moral degradation is not only peculiar to educational institutions, but it is common in all walks of life-in social life, in politi-cal circles and practically in every other walk of life. Sir, an average man in countries like Japan and England and in all advanced countries, is much more dis-ciplined and systematic in his habits and outlook. I am sorry to observe that in our own country there is absolutely no discipline in any walk of life, and all this is due to defective training during the formative period in our early years. For that, what I submit is that in the earlier years if we take care to develop the body and mind of children, they will prove to be useful citizens in the future.

Sir, what is the condition of the elementary schools as they are at present? Most of these schools are under the management of the District Boards while a few are under the management of Christian Missionaries and other private managements. From my experience I know that 25 per cent of the district board elementary schools are not working at all and most of them are kept closed during greater part of the year. 90 per cent of these schools are located in dilapidated, rented private buildings in very unhealthy surroudings, buildings which do not admit of light or air, buildings in which floor is never swept, buildings in which, when we go we find a broken pot in one corner and a brooding hen in another corner and a bundle of fuel in another place, and the teacher with a burnt beedi in his mouth with his legs stretched on the table and with a never working time-piece by his side. This is the condition of schools What is the kind of teachers we have got? They are the refuge of all other callings in life and their general knowledge is very poor, teachers who do not know whether Banares is in C. P. or U. P. This is because the scales of pay we are giving them are so poor that we are not able to attract the best talent in the country. Sir, I know and sympathise with the miserable lot of these poor elementary school teachers. But I must at the same time also condemn the activities of some of these people who indulge in litigation, in politics and take part in elections also. Some of them ultimately take to politics as a profession, a profession which does not require any qualification either moral or educational, except a sound mind in a sound body. Sir, many of these people do not evince interest in their present profession and unfortunately the so-called noblest profession in the world has become the sorriest of all trades.

Lastly, Sir, let me suggest a few points to the hon. Minister so that he may ponder over them deeply. I would suggest to the Government to draw up them a five-year or seven-year programme to see the pucca buildings are cons-

tructed for these elementary schools, if necessary, on the basis of 50 per cent contribution from the public, within these 5 or 7 years; the Government should also see that at least one acre is alloted outside the village in a very good locality for the school, for buildings as well as for play-ground. Secondly, the Government should also see that the scales of pay of these teachers is raised at least to the level of a Lower Division Clerk, and should entrust the management of these schools to the local panchayat boards and create conditions where the children can play and breathe free air and learn, if not from the teachers, at least from nature. Let me hope that the hon. Minister for Education with his long experience in this field of education from the beginning of his career, will seriously think of this problem and do something worthy in the near future. Thank you, Sir.

శ్రీ కె. సుబ్బారావు (హిందుపూరు-జనరల్): అధ్యక్షా, రాత్రి 12 గంటలవరకు శ్రమతో వ్రాసి ఈనాడు ఇక్కడ ఉపన్యసించిన విద్యామంత్రిగారి ఉపన్యాసమును అందరికి అచ్చొత్తించి అందజేస్తే చాలా ఉపయోగముగా వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రభుత్వపు 62 కోట్లలో 12 కోట్లు అంటే దాదాపు అయిదవ భాగమును విద్యాపద్దుకు కేటాయించారు. ఈడబ్బు వంతా ఏవిధంగా ఖర్చు పెట్టదలచినారో మంత్రిగారు మరికొంత వివరాలతో చెప్పివుంటే బాగుండేది.

వారు విశ్వవిద్యాలయముల గురించి చెప్పినారు. విశ్వవిద్యాలయములు అవసరమే. మన రాష్ట్రములోనున్న మూడు విశ్వవిద్యాలయములను అభివృద్ధి పరచవలసిన బాధ్యత మనపై వున్నది. హిమాలయ పర్వతములు గంగా సింధు మైదానముల అభివృద్ధికి ఎంత అవసరమో, దేశములోని సర్వవిద్యల సర్వ కళల పరిశోధనకు ఇవి అంత అవసరము. వాటికి డబ్బు ఖర్చుపెట్టవలసినదే.

సెకండరీ విద్యలో సాహసించి కొంత ముందుకు పోతున్నాము. కాని పరిపూర్ణతను యింకా పొందలేదు నేర్పేవారికి విజ్ఞానము తక్కువో, లేక చదువుకొనేవారికి శ్రద్ధలేదో నేను చెప్పలేను. కాని యువకులలో విజ్ఞానాన్ని పెంపొందింపచేసే విధానములో లోపంవుందని నేను చెబుతున్నాను. దీనిని ప్రభుత్వం పరిశీలించవలెనని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

ప్రాథమిక విద్యకు 6 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అది ఇప్పటివారికి కాదు. భావి పౌరులను, నీతివంతంగా, నియమవంతులుగా, నిష్పాపరులుగా చేయుటకే, చిన్నపిల్లల అభివృద్ధికే 6 కోట్లు ఖర్చు పెట్టవలసివుంది. నేను ఒక ఎలిమెంటరీ స్కూలును నడుపుతున్నాను. మహాత్మాగాంధిగారు చెప్పిన బేసిక్ విద్యను అనుసరించి 7 సంవత్సరములనుండి 14 సంవత్సరముల పిల్లలందరికి చదువు చెప్పించవలసిన బాధ్యత, ధర్మము ప్రభుత్వమునకు వున్నది. విద్యపై పన్ను వేశారు. అవసరమైతే ఆ పన్నును యింకా హెచ్చించి అయినా విద్యార్థులను భావిపౌరులుగా చేయాలని నేను చెబుతున్నాను. ఈ ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించి single teacher schools వున్నాయి. వాటిని చూచే వారు ఎవరూ లేరు. డిప్యూటీఇన్‌స్పెక్టరు కూడా చూడరు. అక్కడ పరిపాలనా సౌకర్యాలను చక్కగా చూడవలసిన అవసరం ప్రభుత్వమునకు వుంది. నేను ఒక సూచన చేయదలచుకొన్నాను. అన్ని మతములవారిని, అన్ని గ్రామముల పిల్లలను 10 వేల మందిని 5,6,7,8 తరగతులలో ఒకచోట చేర్పించి, వారిలో సఖ్యతను, ఐక్యతను పెంపొందింపచేయవలెను. దీనికి అదనంగా 10 వేల రూపాయలు ప్రత్యేకంగా ఖర్చు పెట్టవలెనని మనవిచేస్తున్నాను. నా స్కూలులో 250 మంది చదువుచున్నారు. ఆ 250 మందికి, హరిజనులకు, గిరిజనులకు కావలసిన డబ్బు ప్రభుత్వమే ఇస్తున్నది. కాని ఎంతో దూరంనుండి వచ్చే విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనం ఏర్పాటుచేస్తే యింకా, ఎక్కువ మంది పిల్లలు చదువుకోటానికి అవకాశం వుంటుంది.

ఉపాధ్యాయుల గురించి అనేకమంది అనేక విధాలుగా చెప్పినారు. ఎక్కువగా జీతాలందరికి ఇవ్వాలని కొందరు చెప్పారు. ప్రభుత్వమునకు గల ఆర్థిక స్తోమతనుబట్టి ఇస్తుందికాని కోరినంత మొత్తమును ఇచ్చే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము లేదని నేను చెబుతున్నాను. ఉపాధ్యాయులు తమకు ఎక్కువ కావాలని అడగవచ్చును. కాని ప్రభుత్వ ఆర్థిక పరిస్థితిని కూడా గమనించవలెను. ఉన్న జీతాలను పెంచమని కోరటంకంటే ఇస్తున్న జీతాలను క్రమంగా, సకాలములో ఇవ్వాలని కోరటం మంచిది.

ఆ జీతాలు సరిగా యివ్వడంలేదు. దానికి తగినటువంటి వసతి ఏర్పాటు చేయాలని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను. కేంద్ర పాఠశాలలు పెట్టి చుట్టుప్రక్కల ఉన్న పిల్లలనందరినీ చేర్చి, సరియైన పద్ధతిలో విద్య చెప్పించినట్లయితే క్రమశిక్షణా యుతులైన విద్యార్థులను తయారు చేయవచ్చును. ఉదాహరణకు నా క్షేత్రక్రింద వడ్లపూడి పాఠశాలలో, పదు సంవత్సరాలనుంచి 14 సంవత్సరాలవరకు వయస్సు

ఉన్నవారిని చేర్చుకొని, వారికి యిచ్చిన శిక్షణవల్ల ఆ పాఠశాల వదలిపెట్టి వెళ్ళి పది సంవత్సరాలు అయినప్పటికి ఒక బీడిముక్క తాగిన వాళ్ళు యెవరూ లేరు. అల్లాగే 7 సంవత్సరాలు మొదలు 14 సంవత్సరాల వరకు ఉన్న విద్యార్థులయొక్క బాధ్యతలను ప్రభుత్వం తీసుకొని, ఒక కోటిరూపాయలు ఖర్చు అయినా సరే – ఆ అదనపు బరువును ప్రభుత్వం తీసుకొంటే, పది సంవత్సరముల తరువాత భారతదేశము, యెంతో గౌరవంగా, యెంతో మర్యాదగా బ్రతకడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక భవిష్యత్తును మనసులో పెట్టుకొని, పది సంవత్సరాల తరువాత భారతదేశ కీర్తి ప్రతిష్టలను మనసులో పెట్టుకొని, మంత్రిలు కేంద్రి పాఠశాలలుగా ఉన్న పాఠశాలలు యెన్ని ఉన్నాయో, అందులో ఉండే బీదపిల్లలకు కావలసిన భోజన సౌకర్యాలు ఏర్పాటుచేసి, పల్లెలనుంచి వచ్చేవారికి మధ్యాహ్న భోజనములు ఏర్పాటుచేసి, తగినటువంటి విద్య, విద్యార్థులకు నేర్పవలెను. ఈ ప్రాథమిక విద్య విషయమై జాగ్రతతీసుకోవలెను. దీనిని బేసిక్ విద్యగా గాంధిగారు చెప్పినప్పుడు, యిది ఆధార విద్య.... విజ్ఞానానానికి తోడ్పడే జీవనాధారమైన విద్యను నేర్పాలి ప్రస్తుత విద్యావిధానం వల్ల, చదువుకొన్న పిల్లలు యెంతోమంది కష్టపడడానికి యిష్టంలేక, చదువుకొనికూడ, సంపాదించుకునే శక్తిలేనివాళ్లగా ఉండడము జరుగుతోంది. ఈ విషయమై ఆలోచనచేసి ఏవిద్య చెబుతే బాగుంటుందో అది చెప్పవలెను. ఆఖరుకు 50 పరంగిచెట్లు నాటి, పెంచి, పండ్లు అమ్ముకొని జీవనం చేయగలమన్న ధైర్యం వాళ్ళలో కలిగేటట్లు చేయవలెను. ఈనాడు ఆ ధైర్యం లోపించింది. కాబట్టి ఉపాధ్యాయ వర్గాలకు కావలసిన ఉత్సాహం కలిగించి, వారిలో ఒక ఉన్నత భావపూరితమైన ఉత్సాహంరేకెత్తించి, భావిపౌరులను చక్కగా తీర్చిదిద్దటానికి తగిన కృషిచేసి, యింకో రెండు కోట్ల రూపాయలు యెక్కువ అయినాసరే, ఖర్చుపెట్టి, ప్రాథమిక విద్యను సరియైన పద్ధతులలో నడపాలని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యామంత్రిగారు 60 కోట్లలో 12 కోట్లు విద్యకు ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు ప్రాథమిక విద్యకు ప్రత్యేకమైన మంత్రిని వేసి పరిపాలన చేయించవలసినదని ప్రార్థన.

*శ్రీ పి. నరసింగరావు: అధ్యక్షా! మనకు స్వరాజ్యంవచ్చి పదకొండు సంవత్సరాల్లు అయినా, మనదేశంలో విద్యావిధానము అనేది యేమిటో యిదమిద్ధంగా తేల్చలేని పరిస్థితి ఉండిపోయింది. ప్రతివారు కూడ మన విద్యావిధానము బాగులేదని చెప్పడమేగాని, దానిని సరియైనపద్ధతులలో రూపొందించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. ఏమైన చర్యలు తీసుకొంటే మధ్యలో ఆగిపోవడం తటస్థిస్తున్నది. బేసిక్ విద్య అనేది యిప్పటిదికాదు.

మహాత్మాగాంధిగారు ఎంతో పరిశోధన జరిపి, కొన్ని పద్ధతులలో దానిని అభి వృద్ధి కూడ చేశారు. కాని మన రాష్ట్రంలో ఈ విద్యావిధానమును ప్రవేశ పెట్టుటకు, తగిన పరికరాలుగాని, శిక్షణయిచ్చే ఉపాధ్యాయ వర్గాన్నికాని రూపొందించుటకు తగిన ప్రయత్నం జరుగనేలేదు. కాని స్కూళ్లను బేసిక్ పాఠశాలలుగా మార్చడం జరుగుతున్నది. ఉపాధ్యాయులు యేమి నేర్పు తున్నారో వారికే తెలియకుండాయున్నది. కొంతమంది ఉపాధ్యాయుల్ని అడు గుతే 'మేము చెప్పేది యేమిటో మాకే తెలియదు" అంటున్నారు. ప్రతి సంవ త్సరం రెండు మూడు చొప్పున హైస్కూళ్లను మల్టిపర్పస్ హైస్కూళ్ళుగా మారుస్తున్నారు. ఇక్కడకూడ యిదేవిధముగా యున్నది. మామూలుగా చదివే text books అనుభవం కూడ పోతున్నది. బేసిక్ విద్యకు సంబంధించిన విష యాలు అసలే లేవు. మనకు విద్యారంగంలో ఒక ఖచ్చితమైన విధానం లేదు. అన్ని పద్ధతులు experience stages లోనే ఉన్నవి. "ఈ పద్ధతి కాదు, ఆ పద్ధతని" ఊరకే సిలబసులు మార్చుకొంటూ పోవడం తప్ప సరియైన పద్ధతేలేదు. విద్యకు సంబంధించి అడ్మినిస్ట్రేషన్ చాలా గందరగోళంగా ఉన్నది. అసలు ప్రభుత్వానికి సరియైన ఖచ్చితమైన పోలసీయే లేదని చెప్పక తప్పదు. ఎక్కడైతే పంతుళ్ళు ఉండరో అక్కడ విద్యార్థులు ఉంటారు. ఎక్కడైతే విద్యార్థులు ఉండరో అక్కడ పంతుళ్ళు ఉంటారు. బేసిక్ ట్రయినింగుకని పంతుళ్లను ట్రయి నింగుకు పంపడం జరుగుతున్నది. ఆ ఖాళీలను పూడ్చకుండా అట్లే ఉంచుతు న్నారు. పంతుళ్ళు లేక విద్యార్థులయొక్క చదువు సాగడం లేదు. విద్యార్థులు చదవడంలేదని నిందించి లాభం యేమీలేదు. ఎందుకు ఆ ఖాళీలను భర్తీచేయడం లేదని అడుగుతే ట్రయినింగులో ఉన్నవాళ్లకు కూడ జీతాలు T. A. లు D. A. లు యిచ్చుకోవాలి. క్రొత్తవాళ్ళను వేస్తే వాళ్లకు కూడ యివ్వాలి. అందుకోసం ఆ జాగాలను భర్తీచేయడం లేదు' అంటున్నారు. దీనినిబట్టి చూస్తే విద్యార్థుల యొక్క స్థాయిని నాశనంచేసినవారు అవుతున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం వాళ్లయొక్క భావిజీవితాన్ని నాశనంచేస్తున్నదని చెప్పక తప్పదు.

ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలోని ఉపాధ్యాయులు గురించి కొన్ని విషయాలు చెప్పవలసియున్నది. ఆంధ్రలో యే వెయ్యోవదిహేనువందలో ఉపాధ్యాయులు డైరెక్టుగా Education Department ఆధ్వర్యంలో ఉన్నారు. మిగతావారు అందరూ, జిల్లాబోర్డులు ఇతర సంస్థలు నడపబడుతున్న పాఠ శాలలో పనిచేస్తూన్నారు. కాని తెలంగాణాలో మాత్రం అదృష్టవశాత్తు మొత్తం అన్ని పాఠశాలలో, దాదాపు 20 వేల మంది ఉపాధ్యాయులు గలవి ప్రభుత్వం చేతనే నడుపబడుతున్నవి. ఆంధ్ర ఉపాధ్యాయుల స్కేల్సు ఏకంచేసి యిక్కడ

ఉపాధ్యాయుల స్కేల్స్ కొంచం యెక్కువగా ఉన్నవి. అయితే ఈప్రభుత్వం యొక్క విధానం యెట్లా ఉన్నదో గమనించాలి. ఎక్కడ. తక్కువ జీతం ఉన్నదో ఆస్కేల్స్‌తో ఇంటిగ్రేటు చేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తున్నారు. ఆ విధంగా equate చేయడం జరుగుతోంది. కాని ఉపాధ్యాయులగురించి ఉపన్యాసాలు యిచ్చేటప్పుడు మాత్రం "గురుతుల్యులు, భావిపౌరులను నిర్మాణంచేసేవారు' అని యేవేవో అంటారు. వాళ్లకడుపునిండా అన్నంలేకపోతే ఎట్లా పౌరులను నిర్మాణంచేస్తారు అన్న విషయం ఆలోచించవలసియున్నది. కొత్త అపాయింట్‌మెంట్సు, ప్రమోషన్లు వచ్చినట్లయితే క్రొత్తస్కేళ్లు అన్వయింపచేస్తున్నారు. ఈవిధంగా తెలంగాణా ఉపాధ్యాయులకు అన్యాయం చేస్తున్నారని చెప్పవలసివస్తున్నది. మొదట ఆంధ్ర ఉపాధ్యాయుల స్కేళ్లను, తెలంగాణా ఉపాధ్యాయుల స్కేళ్లతో సమానంగా వచ్చేటట్లుచేయండి. ఆ తరువాత ఉపాధ్యాయుల జీతాలను పెంచుటకు ప్రయత్నంచేయండి. కేంద్రప్రభుత్వం ఉపాధ్యాయుల స్కేళ్లను యెక్కువ చేయాలని, అందుకుగాను గ్రాంటులు, లోన్సు యిస్తే, వాటిని ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితిలో మన ప్రభుత్వం ఉంది. ఉపాధ్యాయుల సానుభూతి లేకుండా, మనం విద్యాస్థాయిని పెంపొందించలేము. ఎన్నిభవనాలు కట్టినా, ఎన్ని బేసిక్ పాఠశాలలు తెరచినా నిష్ప్రయోజనం. వాటివల్ల ఫలితం శూన్యమనే చెప్పాలి. పది సంవత్సరాలలో నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యావిధానం ప్రవేశపెడతారని చెప్పారు. కాని రెండు, మూడు ప్రణాళికలు పూర్తి అయినప్పటికికూడ అవి ప్రవేశపెట్టలేరని నానమ్మకం. కనీసం ఖర్చు పెట్టే డబ్బులోనైనా ఉపాధ్యాయుల్ని తృప్తిపరచి, విద్యాస్థాయిని పెంపొందించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఈమధ్య తెలంగాణాలో కొన్ని vacancies create అయితే, ఆ జాగాలలో, ఆంధ్ర నుంచి ఉపాధ్యాయులను తీసుకొనివచ్చి భర్తీచేశారు. అవి హిందీ పండితుల పోస్టులు. 60 మంది ఉపాధ్యాయుల్ని తీసుకొనివచ్చి నింపారు. తెలంగాణాలో హిందీ పండితులు లేరా? లేక హిందీచదువుకొనేవారు తెలంగాణాలో లేరా? తెలంగాణావాళ్లకు హిందీ రాదన్నట్లుగా యిది జరిగింది.

పాఠశాలల యొక్క సామర్థ్యం పెంచడానికి యేమీప్రయత్నం జరగడం లేదు. అడ్మినిస్ట్రేషన్ చాలా లూజుగా ఉంది. Inspecting staff చాలా తక్కువ. ఒక డిప్యూటి ఇన్‌స్పెక్టరు క్రింద దాదాపు 100, 120 పాఠశాలలు ఉంటాయి. అన్ని పాఠశాలలను పరీక్షచేయాలంటే సంవత్సరానికి ఒక round కూడ రాదు. ఓవిధంగా చాలా యిబ్బందులు ఉన్నాయి. ఉన్నవాళ్లకు సరియైన

సౌకర్యాలు లేవు. వాళ్ల T. A. లు, D. A. లు, వేతనాలు సరిగా సకాలంలో యివ్వడంలేదు. ఈ పరిస్థితులను చక్కబరచకుండా, నిర్బంధ విద్యావిధానం ప్రవేశపెట్టినందువల్ల ప్రయోజనం యేమీలేదు. అట్లాచేస్తే ఫలితం ఒక్కటే అవుతుంది. విద్య ఏమాత్రంరాదు ఖర్చుమాత్రం అవుతుంది. అంతటా అసంతృప్తి ఉంటుంది. కాబట్టి ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ఉపాధ్యాయుల వేతనాలను తెలంగాణా స్కేళ్లతో equate చేస్తే బాగుంటుంది. కాని అక్కడ తక్కువ ఉంది కాబట్టి, యిక్కడవాళ్లనుకూడ వాళ్ల అంతస్తుకు దించుతాము అనే విధానము యెంతమాత్రము సమంజసమైనది కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

Basic Training Schools లో ఉన్న ఉపాధ్యాయులకు D. A. ఇవ్వడం లేదు. మొదట ఈ training రెండు సంవత్సరాలని ప్రారంభించబడింది. తరువాత దానిని ఒక సంవత్సరానికి reduce చేశారు. ఒక సంవత్సరం training లో ఉన్నవారికి D. A. దొరుకుతోంది కానీ రెండు సంవత్సరాలు training లోని వారికి దొరకడంలేదు. వారికి అసలే జీతాలు తక్కువ. అందులో హైదరాబాద్ వంటి పట్టణాలలో ఉండి training కావాలంటే చాలా ఖర్చవుతుంది. ఇట్టి పరిస్థితిలో వారికి D. A. తగ్గిస్తే అసలే లాభంలేదు.

ఉస్మానియా యూనివర్సిటీని గురించి ఈసభావేదిక ద్వారా ప్రశ్నల రూపంలోను ఇంకా వేరేరూపంగా కూడా చాలాసార్లు చెప్పడం జరిగింది. అక్కడపనిచేసే కార్మికుల, ఇతర ఉద్యోగుల వేతనాలను గురించి చర్చించాము. ఈ మధ్యనే ఒక రు. 6-0-0 లు D. A. పెంచామని యూనివర్సిటీవారు ప్రకటించారు. ప్రభుత్వంకూడా కొంత grant ఇచ్చినందుకు, ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. ఇప్పుడు ఇచ్చిన grant సరిపోదు, ఇంకా ఎక్కువ ఇస్తేనే కానీ అక్కడపనిచేస్తున్నవారి జీతాలు పెంచడానికి వీలుకలుగదు. ఈయూనివర్సిటీ వ్యవహారాలు ఎప్పుడైనా ఏవైనా వస్తే అది "ఎటానిమస్ బాడీ" అని, దానిని గురించి చర్చించవద్దని చెప్పడం జరుగుతోంది, అది సరికాదు. మనం దానికి grants ఇస్తున్నపుడు, కొన్ని, కొన్ని ముఖ్యవిషయాలు మనం చెప్పకతప్పదు. ఈ యూనివర్సిటీ అంతరంగిక వ్యవహారాలు బాగాలేవు. వాటిని సరిచేస్తే అక్కడ పనిచేసేవారి వేతనాలు పెంచటానికి వీలుకలుగుతుంది. ప్రభుత్వం దానికి ఇంకా ఎక్కువ grants ఇచ్చి, హైదరాబాద్ పట్టణంలో ఉన్న ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇచ్చినట్లు రు 12/- ల D. A. యూనివర్సిటీలో పనిచేసేవారందరికి ఇవ్వాలి. ఎంతోకాలం పోరాడిన తరువాత మంజూరుచేసిన రు 6/- లు

కూడా అందరికీ లేదనియు, రు 50/- లోపు జీతంవారికేనని, రు 100/- లోపు వారికే నని చెప్పబడుతోంది. కాబట్టి మంత్రిగారు ఈవిషయమై అది ఎవరికి వర్తిస్తుందో స్పష్టంగా సెలవివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను

కనీసం విద్యలోనైనా మనం ఈనాడు సమానత్వం తీసుకొని రాలేక పోయాము. ఇక్కడ పాఠశాలలు చాలా విచిత్రంగా ఉన్నాయి. Public Schools అని, Central Primary Schools అని, ఇంకా ఏదో school అని restriction ఉంది. కొన్ని పాఠశాలలపైన మనం లక్షలు, వేలకొద్దీ రూపాయిలు ఖర్చుపెడుతున్నాము. కొన్ని schools లో కేవలం "privileged class" వారికే ప్రవేశమని చెప్పబడుతోంది. మనం ఒక వైపున "privileged classes" ను abolish చేయాలని చెబుతున్నాము. కనీసం మనం ఈవిద్యా స్థాయిలోనైనా ఈభేదభావాన్ని రద్దుచేయనట్లయితే మన రాజ్యాంగంలో నిర్వచింబడిన సమానత్వం ఎన్నటికీరాదు. డబ్బు ఉన్నవారు తమ పిల్లలకు మంచిచదువు చెప్పించుకొనుటకు ఎంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొన్నా ఎవరికీ అభ్యంతరంలేదు. కాని ప్రభుత్వం 'privileged classes' వారిపిల్లలు చదివే schools లో సగటున రు. 10 నుంచి 30 ల వరకు ఖర్చుపెడుతూ, మిగిలిన Elementary Schools లో చదివేపిల్లలకు సగటున రు 0-8-0 నుంచి రు.1/- ఖర్చుపెట్టడం సరైనపద్ధతి మాత్రం కాదు. ఈ privilege classes వారిపిల్లలు చదువుకొనే పాఠశాలలకు ఎక్కువ grants ఇవ్వడం ఆపాలి. ఆడబ్బునంతా ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచడానికో, లేకపోతే ఎక్కువ schools పెట్టడానికో లేక బీదవిద్యార్థుల జీతాలు కట్టడానికో వినియోగించాలి.

Arts Colleges ను ఎక్కువగా ప్రారంభించడంవల్ల లాభమేమీలేక పోగా నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువ అవుతుంది. మనం వేసికొన్న ప్రణాళికా లక్ష్యాలను సాధించాలంటే, సైన్సు మరియు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చి కొత్త Arts Colleges ప్రారభించకుండాను, ఉన్నవాటిలో విద్యార్థుల సంఖ్య పెరగకుండాను చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఆంధ్ర, తెలంగాణాలలోని services ను గురించి ఒక్క విషయం చెప్ప వలసిఉంది. States Reorganisation సమయంలో ఇక్కడవారికి కొన్నిహామీలు ఇవ్వడం జరిగింది. తెలంగాణాలో పర్యవేక్షణాశీలకు ఇక్కడివారినే promote చేసి, వారికి ఇక్కడి scales ఇవ్వాలి. ఆంధ్రలో పర్యవేక్షణాశీలకు అక్కడివారినే promote చేసి, అక్కడి scals ఇస్తే, ఆంధ్ర తెలంగాణా feelings అసలు ఉద్భవించనే ఉద్భవించవు. ఇక్కడ పర్యవేక్షణాశీలకు అక్కడివారిని, అక్కడ

ఏర్పడే ఖాళీలకు ఇక్కడవారిని భర్తీచేసే విధానాన్ని అరికట్టవలసినదిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ కార్మికుల సమస్యలను, వారికోర్కెలను పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆయూనివర్సిటీకి తగిన grants ఇవ్వాలి. ఆవిధంగా grants ఇచ్చి అక్కడి ఉద్యోగుల, కార్మికులకోర్కెలను యూనివర్సిటీ వారు మన్నించేటట్లుకూడ ప్రభుత్వం తగినచర్యలు తీసుకోవాలని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

* శ్రీ పి. రామచార్యులు (ధర్మవరం—జనరల్) : అధ్యక్షా, ఈ దినం ఇన్ని వివరములతో ఇన్ని కోట్ల రూపాయల డిమాండును ప్రతిపాదించిన గౌ. విద్యామంత్రిగారిని అభినందించుచున్నాను.

కళాశాలల సంఖ్య పెరుగుచున్నది. హైస్కూళ్ల సంఖ్య గూడ వృద్ధి అగుచున్నది. ప్రాథమిక పాఠశాలల అభివృద్ధిని గూర్చి చెప్ప పనిలేదు. ఇంతయు సంతృప్తికరముగానే కనబడుచున్నది. ముందు సంవత్సరమునకు బడ్జెట్‌లో 12 కోట్ల రూపాయలు అనగా మొత్తము ఆదాయములో ఐదింట ఒక పాలు విద్య నిమిత్తము ఖర్చు పెట్టుటకు అంచెనా వేయబడినది. ఇది యేటా యేటా ఇట్లే పెరుగుననుటకు సందేహము లేదు. ఇంతైనను మనదేశమునందలి ప్రజలనందరను అక్షరాస్యులుగానైన చేయలేకపోతున్నాము. కావున ఈ ఖర్చునకు తగిన ఉపయోగమున్నదా అని ఆలోచించుట ఎంతైనా అవసరము.

'భారతమొక జాతి' అను తన గ్రంథములో అనిబిసెంటు ఈస్టిండియా కంపెనీవారు ఈ దేశములో నడుగు బెట్టక ముందు ప్రజలలో నూటికి 60 మంది వ్రాయ చదువ నేర్వగలిగియుండిరని వ్రాసినది. కాని ఈ రెండు వందల సంవత్సరములలో అక్షరాస్యత మనదేశములో చాల దిగజారిపోయినది. ఇప్పుడు నూటికి ఇరువది మందియైనను చదువుగలవారున్నారో లేదో అను మానమే. స్వరాజ్య ప్రభుత్వము పది సంవత్సరములలో ఈ దేశములోని నిరక్షరాస్యతను పోగొట్టవలెనని సంకల్పించినది. అందునిమిత్తము వయోజన పాఠశాలలను గూడ స్థాపించినది. కాని ఈ ప్రయత్నమేమైనది ? ఈ పదేండ్లలో నూటికి నలుగురు వంతుననైనా అక్షరాస్యుల సంఖ్య పెరిగినదా ? లేదనియే చెప్పక తప్పదు. ఒకవేళ పెరిగినదని ఒప్పుకొన్నను ప్రజాసంఖ్య ఈ పదేండ్లలో నూటికి 12 వంతున పెరిగినదికదా ? కావున ఈ విద్యా వ్యాప్తి యొక్క మందగతి ప్రజాభివృద్ధియొక్క వేగమును దాటుకొని అందరను విద్యావంతులుగాచేయుట ఈ యుగములో జరుగదని చెప్పక

తప్పదు. మన దేశములోని విద్యావ్యాప్తి మామూలు గణితశాస్త్రమును అనుసరించుచుండగా జనసంఖ్య పెరుగుదల క్షేత్రగణితమును (geometry) అనుసరించుచున్నది. కావుననే దీనిని అది లోగొనుట ఎన్నటికిని సంభవింపదని యంటిని. 12 కోట్లు కాదుగదా ఏడాదికి 100 కోట్ల ఖర్చు పెట్టినను ఈ పద్ధతిలో మనము కృతార్థులము కాజాలము. జపాన్ 30 సంవత్సరములలోపల తన ప్రజలందఱను అక్షరాస్యులుగా చేసికొన్నది. మనము క్రొత్తత్రోవలు త్రొక్కుటకు జంకుచున్నాము. బ్రిటిష్‌వారు ఏర్పరచిన గాడి లోనే మన విద్యావిధానము నడచుచున్నది. గంగలో మనము స్నానము చేయవెనుకాడెదము గాని థేమ్సు నదిలో మునకలు వేయుచు దాని దుర్గంధమును సహించుచున్నాము. మన ప్రాచీన పద్ధతులు పనికిరావని త్రోసివేసినాము. జాతీయ భావాభివృద్ధి కావలెనని పెద్ద ఉపన్యాసములు చేయుచున్నాము. కాని విద్యావిషయమున నీ విదేశీయ పద్ధతిని వదలజాలకున్నాము. ఇందువలన, 'నూనెకు గట్టియే గాని విద్యకు పుష్టి లేదన్నట్లున్నది. కాలేజీకి భవనములు, హైస్కూళ్లకు భవనములు, ప్రాథమిక పాఠశాలలకు భవనములు—ఈ విద్యావ్యయములో సగము ఖర్చు ఈ భవన నిర్మాణములకగుచున్నది. చలి దేశములలో ఇట్టి భవనములావశ్యకములేమో గాని మనదేశములో అవి అనవసరములు. మన పెద్దలు గుడిలో చావడిలో చెట్లనీడను విద్య నభ్యసించిరి. రవీంద్రనాథ టాగూరు వంటి మహానుభావుడు తన శాంతినికేతన విశ్వకళా పరిషత్తును ఉద్యానవనములో చెట్ల నీడను కొనసాగించినప్పుడు మనము భవనములున్నగాని బడులు నడువవని తలంచుటలో నర్థమున్నదా !

ఈ విద్యకు గురియేది ? విద్యార్థులు విజ్ఞానవంతులగుటకిది ఉపకరించుచున్నదా? పూర్వము వీధి బడులలో చదివిన బాలురు చక్కగా నీతి పద్యములు చదువుచుండిరి. ఎన్నో పద్యములు వారికి కంఠతా వచ్చుచుండెను. మరి ఇప్పుడు స్కూలు ఫైనల్ ప్యాసయినవాడుగూడ ఒక్క పద్యమును అర్థవంతముగా చదువలేడే ! చదువు—చాప అని దంత తాలవ్యములు విభేదము లేకుండచేయువారి ఉచ్చారణము అనర్థకారణమును అసహ్యమును అగుచున్నది.

ఈ బేసిక్ విద్య (ఆధార విద్య) యన్నది నిరుపయోగమని వృథావ్యయహేతువని ప్రభుత్వము ఎఱుగజాలకున్నది. ప్రజలకు దాని మీద విశ్వాసము లేదని ప్రభుత్వము గమనింపకుండుట శోచనీయము. ఫిలిప్పైయన్సు రాజ్యములో ఒక్కొక్క విద్యార్థికి గవర్నమెంటు హైస్కూళ్లలో ఐదు ఎకరముల భూమి

ఇయ్యబడునట ! దానికి నీటి పారుదల సౌకర్యముగూడ నుండును. ఆ విద్యార్థి తన పాలికి వచ్చిన భూమిలో వ్యవసాయము చేసి తన బడి ఖర్చులు తిండి ఖర్చులు సంపాదించుకొనును. అట్టి విద్యార్థులు ఒళ్లు వంచి పని చేసెదరు. వారు వ్యవసాయవిద్యలో ప్రవీణులగుదురు. ఫిలిప్పియన్స్ వెళ్లిన ఒక ఉన్నతోద్యోగి ఈ వివరములను తెలియచెప్పినాడు.

కాని మన విద్యార్థులు హాస్టళ్లలో తమ ఇంట లేని సౌఖ్యములను కోరెదరు. ఇంజనీరింగు హాస్టలులో తిండి ఖర్చు ఒక్కొక్క విద్యార్థికి నెలకు 70,75 రూపాయలగును. మరి ఈ విధముగా తిని నేర్చిన విద్యార్థి ఎట్లు కష్టపడి చదువుగలడు ? కాక వారు తరువాత కష్టములనెట్లోర్వగలరు ?

ఈ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ల ఉపాధ్యాయులలో చాలమందికి బోధనాశక్తి చాలకపోగా తాము నేర్చినది గూడ అతిస్వల్పమే. ఒక ట్రెయినింగు స్కూలు విద్యార్థి ఆ తరగతి ఉపాధ్యాయుడెంత చెప్పినను కర్త కర్మ క్రియలు తెలిసికోలేక పోయెనట ! ఉపాధ్యాయుడు విసిగికొనగా ఆ విద్యార్థి సరే తెలిసినది లెమ్మనెనట ! ఏదో చెప్పమనగా ఆ విద్యార్థి ఇట్లనెనట ! "తాము విద్య నేర్పుటకు కర్తలు ? చదువు రానిది మాకర్మ, తాము చెప్పుటను ఇంతటితో చాలించుకొందురే అదీ క్రియ" అని. ఇట్టి ఉపాధ్యాయులెందరో కలరన్నను అతిశయోక్తి కాదు. రానున్న ఇట్టి అల్పజీతములకు యోగ్యత కలవారెట్లు రాగలరు ?

నేను మొదట చెప్పినట్లు ఈ విద్యా పద్ధతి ఇట్లే కొనసాగినయెడల ఈ యుగములో మనదేశమున నిరక్షరాస్యత క్షీణింపదు. వేయి కోట్లు ఖర్చయినను మన కోరిక నేరవేరదు. ఈ పని నంతయు నెత్తిన వేసుకొని గవర్నమెంటు ఎందుకీబాధ్యత వహింపవలెను ? ప్రభుత్వము ప్రాథమిక స్కూళ్లను హైస్కూళ్లను కాలేజీలను కంట్రోలులో పెట్టుకొన్నది. వానిలో చదివి కడతేరిన గానీ విద్యార్థులు కృతార్థులుగారు. నిత్యమును పెరిగి వచ్చు విద్యార్థుల సంఖ్యకు తగిన స్కూళ్లను కాలేజీలను గవర్నమెంటు నిర్మింపజాలకపోగా పైగా ఆ స్కూళ్లలో చదివినగానీ వారికి గతులు లేవని నిర్బంధించినది. ఇదేమి న్యాయము ? ఇతర దేశములలోని పద్ధతి వేరు విధముగానున్నది. ఎందరో విద్యార్థులు పిన్నలు పెద్దలు ఆ దేశములలో ప్రయివేటుగా చదివి ఉన్నత పరీక్షలలో ప్యాసగుచున్నారు. వారు ఏవో చిన్న ఉద్యోగములు చేసి విశ్రాంతకాలములలో చదివి ఉన్నత పరీక్షలు ప్యాసగుచున్నారు. మన దేశ వాసులు గూడా అమెరికాకు వెళ్లి సంపన్నగృహస్థుల ఇండ్లలో సమయము

చిక్కినప్పుడు చాకిరీ చేసి అట్లువచ్చిన ధనముతో విద్యావ్యయమును భరించుకొనుచున్నారు. మం దేశమున గూడ అట్టి విధానమెందుకు పెట్టరాదు ? పాఠ్యపుస్తకములను ప్రచురింపుడు, కావలసియున్న పరీక్షలను కఠినముగా చేయుడు, వలదనను. కాని విద్యార్థులు ఫలానాచోటనే ఫలానా సమయములో చదువవలెనను నిర్బంధమును తొలగింపుడు.

ప్రతి యేటను ఎందరో ఉపాధ్యాయులు రిటైర్ అగుచున్నారు. అట్టివారు పనిలేక, జీవనము జరుగక నిర్వ్యాపారులై ఆయుస్సును క్షీణము చేసుకొనుచున్నారు. ఇంకను నిరుద్యోగులైన ప్రతిభావంతులెందరో యున్నారు. ప్రయివేటుగా చదివి, పరీక్షలకు కూర్చొనునవకాశము కల్గించినయెడల వేనవేలు మంది కృతార్థులు కాగలరు. పనిలేని పండితులకు పెన్షనర్లకు పని అబ్బగలదు. "స్కూళ్లు లేవు క్రొత్తవి స్థాపించుడు" అని ప్రజలు పదేపదే పీడింపరు. పూర్వమున కాశీలో అనేకశాస్త్రములు చదివి దిగ్గంతుల వంటి పండితులు కవులు ఉదయింపలేదా ?

ఇంతకూ ఈ పరీక్ష పద్ధతి మనదేశమున ప్రవేశించి ఎన్నియో అనర్థములకు దారి తీసినది. మనవారి ప్రాచీన పద్ధతి ఇది కాదు. ఏ ఉపాయము చేతనైనను మార్కులు సంపాదించుకొని కడతేరు పద్ధతి ఇది. తాత్కాలికముగా పరీక్షా సమయములలో విద్యార్థులు నోట్సు చదివి మార్కులు గడింప ప్రయత్నింతురు గాని వారు చదివిన విద్య వారిలో జీర్ణమై చిరకాలము నిలువదు. లోపభూయిష్ఠమైన ఈ పద్ధతులను సవరించి మనదేశమునకనువగు రీతిని విద్యాబోధన పద్ధతిని సంస్కరించకపోయిన యెడల ఆ ట్రెయినింగు విద్యార్థి నుడివిట్లు కోటానుకోట్ల రూపాయలను వెచ్చించుటకు ప్రభుత్వము కర్త, వాని ఉపయోగము ప్రజలు పొందజాలనిది వారి కర్మ, ఇంతటితో ఈ విద్యాపద్ధతిని విరమించుకొనుట క్రియ అగును.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు (మంథాని): అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన విద్యామంత్రిగారు ఇచ్చినటువంటి సుదీర్ఘమైన, కావ్యమయమైన, ఉపన్యాసాన్ని చాలా శ్రద్ధగా విన్నాము. చాలా విషయాలు వారు చెప్పారు. ఆ విషయాలు అన్నీ, మా చేతికి అందించిన ఈ లావుపాటి బడ్జెట్ పుస్తకంలో, మూర్తీభవించి ఉంటే మేము చాలా సంతోషించేవాళ్లము.

ఇప్పుడు ఈ విద్యాశాఖకు కేటాయించిన ధనాన్ని బట్టి చూస్తే, కొన్ని విషయాలు బోధపడుతున్నాయి. 1957-58 లో ఆంధ్రప్రాంతానికి 818 లక్షలు,

తెలంగాణా ప్రాంతానికి 504 లక్షలు, తరువాత, revised estimates లో 1957-58 లో ఆంధ్ర ప్రాంతానికి 640 లక్షలు ఖర్చు అయినట్లు, తెలంగాణాలో 640 లక్షలు ఖర్చుఅయినట్లు, మరి ఈ సంవత్సరం 1958-59 ఆంధ్రప్రాంతానికి 671 లక్షలు, కేటాయించబడినట్లు, తెలంగాణాకు 497 లక్షలు కేటాయించినట్లు, స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. దీనివల్ల గత సంవత్సరం తెలంగాణాకు కేటాయించిన 504 లక్షలలో 64 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుకాకుండా మిగిలిపోయింది అని తెలుతున్నది. గత సంవత్సరం తెలంగాణాకు కేటాయించిన 504 లక్షల కన్నా ఈ సంవత్సరం 7 లక్షలు తక్కువ కేటాయించబడినది అని తెలుస్తున్నది. ఈ రెండు విషయాలు గమనిస్తే, గత సంవత్సరం 64 లక్షల రూపాయలు మిగల డానికి కారణం ఏమిటి ? మరి ఈ సంవత్సరం గత సంవత్సరంకన్నా తక్కువగా కేటాయించడానికి కారణం ఏమిటి ? ఈ రెండు ప్రశ్నలు ఉద్భవిస్తున్నాయి. ఆలోచిస్తే, బహుశః తెలంగాణా ప్రాంతానికి విద్యాసౌకర్యాలు, అంతగా అవసరం లేవేమోనని ఒక జవాబు కావొచ్చు. లేక అవసరం ఉన్నది అని అను కుంటే, ఏదో ప్రత్యేక పరిస్థితులవల్ల ఈ సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టలేకపొయ్యారు అనేది, ఇంకొక జవాబు కావొచ్చు పోనీ, మొదటి జవాబు నిజం అయినదని అనుకుందామా అంటే, ఈ తెలంగాణాలో ఉన్న అక్షరాస్యుల సంఖ్యను బట్టి చూస్తే చాల అన్యాయంగా ఉన్నది. అక్షరాస్యత చాలా తక్కువగా ఉన్నది. మొత్తం తెలంగాణాలో 8 లక్షల అక్షరాస్యులకన్నా ఎక్కువ లేరు. ఒక కోటికి పైబడిన జనాభాలో 8 లక్షల మంది మాత్రమే ఉన్నారంటే, ఇక్కడ అక్షరాస్యులు ఎంత తక్కువగా ఉన్నారో, ఊహించుకోవచ్చు. కాబట్టి, తెలం గాణా ప్రాంతానికి వెంటనే విద్యా సౌకర్యములు ఎక్కువగా ఇవ్వడం, అవసర మనే విషయం, స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. కాని ఇవ్వడం మాత్రము జరగలేదు. అంతేగాక గత సంవత్సరం, ఏవో కారణాలవల్ల ఇవ్వలేదని మంత్రిగారు, తమ ఉపన్యాసములో చెప్పారు. వారు చెప్పిన విషయం నిజమే అనుకుందాము. నేను వారి చిత్తశుద్ధిని గాని, వారి sincerity ని గాని శంకించడం లేదు. నేను వారి విషయంలో చాల మంచి అభిప్రాయం కలిగి ఉన్నాను. కాని ఎంతవరకైతే, వారి చిత్త శుద్ధి, వారి సానుభూతి కొన్ని అంకెల రూపంలో, ఈ బడ్జెటు పుస్తకంలో మూర్తీభవించవో, అంతవరకు నేను శంకించకపోవడంగాని, లేక వారు సానుభూతిని ప్రదర్శించడంగాని, అంత ఉపయోగకరం కాదేమోనని, నేను అనుకుంటున్నాను. కాబట్టి గత సంవత్సరం కన్నా ఈ సంవత్సరం 7 లక్షల రూపాయలు తక్కువగా కేటాయించే అవసరం ఎందుకు వచ్చిందో, వారు తెలిపిస్తే, విని వారు వేసైనా కొంత సంతృప్తి పడాలని అనుకుంటున్నాను.

కొన్ని ప్రత్యేక కారణాలవల్ల లేక integration వల్ల లేక కొన్ని ప్రత్యేక సమస్యల దృష్ట్యా, మేము 64 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టలేకపోయాము అన్నప్పుడు, ఈ సంవత్సరం తప్పకుండా, అంతకన్నా ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్ట డానికి కృతనిశ్చయులమై ఉండవలసింది. కాని 7 లక్షలు నిరుటికే తక్కువయి నదే అంటే, ఈ సంవత్సరంకూడ, ఇదివరకు ఉన్న పరిస్థితిలోనే, తెలంగాణా ప్రాంతం ఉండిపోతుందని, అనుమానించడానికి, సంపూర్ణంగా అస్కారం కలుగు తున్నది.

కాబట్టి ఈ విషయాలన్ని పరిశీలించి, ఇప్పటికైనా, Supplementary Demands ద్వారా, తెలంగాణా ప్రాంతానికి, అవసరమైన విద్యా సౌకర్యాలు ఇతోధికంగా కల్పించడానికి, శాసనసభముందు మంత్రిగారు demand ను తీసుకువస్తారని, ఆశిస్తున్నాను. ఆ విధంగా తెలంగాణా ప్రాంతానికి, కావలసిన సౌకర్యాలు చేస్తామని వారు అంటే, శాసనసభవారు సహర్షంగా ఆమోదిస్తారని కూడ నేను విశ్వసిస్తున్నాను.

బడ్జెట్‌లో చాల వివరాలున్నవి. ఆ వివరాలన్నింటిని నేను మరింత శ్రద్ధతో పరిశీలించినాను. తెలంగాణాలో ఇదివరకు Domestic Science కు ఒక institute వుండేది. దానికొరకు గత సంవత్సరము 50 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడము జరిగింది. ఈ సంవత్సరము దానికి ఒక్క కాని అయినా ఇవ్వ డము జరుగలేదు. ఈ విద్యాసంస్థను ఎత్తివేసినారో లేక దాని పర్యవసాన మేమిటో నాకు తెలియదు. కాని బడ్జెట్టులో వున్న వివరాలను బట్టి చూస్తే ఇదివర కున్న సంస్థలను ఎత్తివేయడము జరుగుచున్నది. అంతేగాక, తెలంగాణా ప్రాంత ములో యీ సంవత్సరములో ఒకే ఒక సెకండరీ స్కూలును తెరిచినామని మంత్రిగారి ఉపన్యాసమువల్ల బోధపడుతుంది. ఒకే ఒక స్కూలు తెరచినామనే దానికిని తెరువనేలేదనే దానికిని అంతతేడా వుండదేమోనని అనుకుంటున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతము వెనుకబడి వున్నదని తెలిసి కూడా, దానిని గుర్తిస్తూ కూడా యీ ప్రాంతములో ఎక్కువ విద్యాసంస్థలను నెలకొల్పడములేదు. తెలంగాణాలో ఎన్ని విద్యాసంస్థలు, ఎన్ని టెక్నికల్ సంస్థలు నెలకొల్పడము జరి గినది ? తెలంగాణా ఎంతవరకు ముందుకుపోయింది ? అనే విషయము పరిశీలించ వలసి వున్నది. ఆ దృష్టితో ఆలోచించి, ఇక ముందైనా సరియైన కార్యక్రమ మును రూపొందించాలని నేను సూచిస్తున్నాను. ఇప్పుడు తెలంగాణాలో ప్రతిజిల్లా

తెలంగాణా వెనుకబడివున్నది కాబట్టి ఎంత తొందరగానైనా సరే కళాశాలలు వుండితీరాలనే సద్భావనముతో తెరచినాము. ఆ కళాశాలలు తొందరలో తెరచినటువంటివి కాబట్టి వాటికి సరియైన సౌకర్యాలు లేవు. వాటికి సరియైన భవనాలు లేవు. అట్టే డబ్బు కూడా లేదు. Public speeches లో ఈ కళాశాలలకు బిల్డింగులు లేవని ఇవి సప్లయి గొడౌన్స్‌లో వున్నాయని బోర్డులు కట్టడానికి కూడా స్థలములేదని చెప్పడము తప్ప యీలాగున్న కళాశాలల పరిస్థితిని బాగు చేయడానికి కనీసము Block-grants ఐనప్పటికీ తలా ఒక లక్షో, రెండు లక్షలో 50 వేలో లేక 60 వేలో ఎంతో కొంత మనకు వీలున్నంత యిచ్చినట్లయితే కనీసము యీ కళాశాలలు కొంతవరకు బాగుపడడానికి వీలువుండేది. ఈ డబ్బైనా యివ్వకుండా ఉపన్యాసాల ధోరణి ఆ విధంగా వుంటే చాల కష్టమనిపిస్తుంది Private management ద్వారా స్థాపింపబడిన 6,7 కాలేజీలు తెలంగాణాలో వున్నవి. వాటికి ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తు వుందని చెప్పడానికి సందేహము లేదు. కాని ప్రస్తుతానికి 3,4 సంవత్సరాలవరకు తమ కాళ్ళపై తాము నిలుచుకొనే పరిస్థితిలో లేవు. ఇక్కడే కాదు, గుంటూరులో కాని బొంబాయిలో కాని ఢిల్లీలో కాని ఏ కళాశాల ఐనాసరే, ఏ సంస్థ ఐనా సరే అది start అయిన వెంటనే దానికి ఆర్థికస్తోమత వుంటుందని అనుకోడానికి వీలులేదు. కాబట్టి శైశవావస్థలో వున్నటువంటి యీ కళాశాలలకు ఇపుడు ఇతోధికంగా ఆర్థిక స్తోమత పెంచడము చాలా అవసరము. ఈ విషయంలో సుహృద్భావముతో ఆలోచించి సానుభూతిని ప్రదర్శించి Supplementary Demands లో నైనా సరే కొంత డబ్బు కేటాయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇంకొక విషయము, తెలంగాణాలో టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌లు చాల తక్కువగా వున్నవి. ఈ వివరాలను బట్టి చూస్తే ఐదు మాత్రమే వున్నవని తెలుస్తున్నది. సాంకేతిక శిక్షణ చాల అవసరమని సభ్యులందరూ చెప్పినారు. అందులో సందేహమేమీ లేదు. కాబట్టి వెనుకబడివున్న ప్రాంతానికి అలాంటి శిక్షణ సౌకర్యాలు వెంటనే కల్పించవలసి వుంటుంది. డబ్బులేదని చెప్పడము చాల సులభమైనప్పటికీ ఉన్న డబ్బుతో వీలున్నంతవరకూ వెనుకబడిన ప్రాంతాలను ముందుకు తీసుకరావడానికై ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామని చూపించడము అవసరమని నేను అనుకుంటాను. ఇపుడు తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ ఒకటి రానున్నది. నేను సూచించేదేమిటంటే, ఆ రీజినల్ కమిటీలో ఒక సబ్‌కమిటీని కేవలము యీ విద్యావిషయములు కొరకు వేసి ప్రభుత్వము ఆ కమిటీతో సంప్రదించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటే చాల బాగుంటుంది. తెలంగాణా రెండు విషయాలలో వెనుకబడివున్నదన్నది అందరికీ తెలిసినదే. ఒకటి ఆర్థిక వ్యవహారాలలో, రెండవది విద్యాసౌకర్యాలలో.

ఈ రెండు విషయాలను మనము సరిగా పరిష్కరించడంద్వారా తెలంగాణా వెనుకబడినదనే నినాదము ఎంత తొందరగా సమాప్తమైతే ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అంత మంచిదనుకుంటాను.

* ఆర్. బి. రామకృష్ణయ్యరాజు :- అధ్యక్షా, ఈ విద్యాశాఖను నిర్వహించడము చాల కష్టము. ఏ శాఖలోనైనా కూడ దృగ్గోచరంగా సద్యః ఫలాన్ని సంపాదించడము సులభము. ఒకరోడ్డు వేయడము కాని, ఎలెక్ట్రిసిటీ తెప్పించడము కాని చెరువులు త్రవ్వించడము కాని-ఇవన్నీ చేయడము చాల సులభము. అందులో ఫలితాలు స్పష్టంగా ఏర్పడుతూ వుంటాయి. ఐతే, యీ విద్యాశాఖ ఆత్మవికాసానికి సంబంధించినట్టిది, కాబట్టి వయస్సు పెరిగే కొద్ది ఆత్మవికాసము కావలసిందే కాని ఇంకొకవిధంగా జరిగేది కాదు. అయితే, ఇటువంటి spectacular result కావాలంటే ఒకవిధంగా మాత్రము విద్యాశాఖ మంత్రిగారు దానిని సంపాదించవచ్చును. ఈ ఆత్మవికాసానికి సహాయం చేసేటటువంటి వారగు ఉపాధ్యాయులందరికీ సంతుష్టి కలుగజేసినట్లయితే అపుడు spectacular result వస్తుందని చెప్పడానికి ఏమీ సందేహము లేదు. ఈ విషయంలో గతసంవత్సరం మన ప్రభుత్వము వారికి కొంత సహాయముచేసింది. రాబోవు సంవత్సరంలో కూడా ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచర్లకు సెకండరీ స్కూల్ టీచర్లకు సహాయము చేయడానికి కూడా ప్రభుత్వము పూనుకొన్నదని మంత్రిగారు సెలవిచ్చినారు. ఈ విషయంలో ఇంకా కొన్ని వివరాలు చక్కగా చెప్పితే ఉపాధ్యాయ లోకము చాల సంతోషించునని నా అభిప్రాయము. ఎంత పెంచబోతున్నారు? అది ఎపుడు చేయబోతున్నారనేటటువంటి విషయాన్ని కొంచెము వివరంగా తెలియజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. Education department ఒకదానిలోనే కాదు, గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులు అన్నిటిలో కూడా కార్యములో చాల జాప్యము జరుగుతుంది. ఏదైనా ఒక పెటిషన్ కాని ఒక జాబు కాని వ్రాస్తే దానిమీద జరిగేటటువంటి కార్యము చాల నిదానముగా జరుగుతుంది. ముఖ్యంగా ఒక విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి నేను ఒక short notice question ద్వారా తెచ్చినాను. గత జూలై మాసములో మా వూరిలో ఉన్నటువంటి బేసిక్‌స్కూల్‌కు కావలసినటువంటి భూమిని సంపాదించడానికి, కట్టడములు కట్టడానికి గవర్నమెంటు 1,80,000 రూపాయలు sanction చేసింది. అది యీ మార్చి లోపలనే పూర్తి కావాలనికూడ ఆజ్ఞాపించినారు. మన బేసిక్ స్కూల్ చాల అభివృద్ధి చెందుతుందని మేమంతా సంతోషించినాము. కాని ఆ 1,80,000 రూపాయలు ఏవిధంగా కూడా ఇంకా ఖర్చు కాకుండా నిరుపయోగమైపోతుంది. ఈ 1,80,000 రూపాయలు ఖర్చుచేయక

పోతే అది పోతుందని వారే చెప్పినారు. దీనికెవరు బాధ్యులో మంత్రిగారు దీనినిగురించి సక్రమంగా విచారించవలసిందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. 1,80,000 రూపాయలు గవర్నమెంటు sanction చేసిన డబ్బువుంటే, అక్కడ కట్టడాలు కట్టడానికి మనుష్యులు సిద్ధంగా వుంటే, ఎందుకీ కార్యములో ఇంత జాప్యము జరిగింది ? దీనికెవరు కారకులని విచారించవలసివుంటుంది. మేము కలెక్టర్ గారికి వ్రాస్తే నాదగ్గర కాగితమేమీ లేదు అంటున్నారు. విద్యాశాఖాధి కారులకు వ్రాస్తే మేము కలెక్టరుకు వ్రాసినాము కలెక్టర్‌నుంచి జవాబు రాలేదంటున్నారు. అది ఎవరిమధ్య ఆలస్యము జరిగిందో మంత్రిగారు విచారించ వలసిందని వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఈ 1,80,000 రూపాయలు ఆటు ఖర్చు కాకపోతే యీ స్కూల్ ఇంతటితో పోవలసినదేనా ? దీనినిగురించి జరుగబోయే సంవత్సరంలో ఏదైనా ప్రత్యేక ప్రయత్నము చేస్తారా ? ఈ మొత్తాన్ని రాబోయే సంవత్సరంలో యిస్తారా అనే విషయాన్ని గురించి నేను అడుగు చున్నాను. దీనికి సరియైన సమాధానము చెప్పమని మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఈ సంవత్సరం మా తప్పువల్ల కాదు, స్కూలు తప్పువల్ల కాదు, ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటులో జరిగిన జాప్యంవల్ల ఈ ఆలస్యం జరిగింది కాబట్టి ఈ తప్పును వారే సరిదిద్దుకొని ఈ పాఠశాల నిర్మాణం కావడానికి మరల ప్రయత్నం చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ట్రయినింగ్ స్కూల్సు మామూలు పద్ధతిలో ఉండే ట్రయినింగ్ స్కూల్సుగా కాకుండా బేసిక్ స్కూల్సు కావాలనే పద్ధతి మన దేశంలో సుస్థిరంగా ఏర్పడి యున్నది. ఆటువంటి పద్ధతిని చక్కగా నిర్వహించ డానికి కావలసిన సౌకర్యాలన్నీ గవర్నమెంటువారు సమకూర్చి, ఆటువంటి స్కూలును పాడుచేయకుండా కావలసిన సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేస్తారని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఉపాధ్యాయవృత్తి చాలా కష్టమైన వృత్తి అని అందరికి తెలు సును. ఉపాధ్యాయునికి అంతస్థు ఒకటి ఉండవలెననేది నిర్వివాదం. అందులో ముఖ్యమైనది వయస్సు. ఇదివరలో లోయర్ గ్రేడు, హయ్యరు గ్రేడు ట్రయి నింగ్ ఉండేటప్పుడు తయారైన ఉపాధ్యాయులు ఎటువంటివారో మనకు తెలుసు. మేము చిన్నప్పుడు చదువుకునే రోజులలో సుమారు 25 సంవత్సరాలు వయస్సు కలిగిన ఉపాధ్యాయుడు, మంచి ఆకారపుష్టికలవాడైనా, మేమందరమూ ఆ అయ్యవారిని పిల్ల అయ్యవారనేవారము. అంటే మా అభిప్రాయము, అయ్య వారంటే కొంచెం వయస్సు ఉండవలెనని. అతణ్ణి చూస్తే పసివాడుగా ఉన్నాడు అని హేళనగా చూచేవారము. ఇప్పుడో పాలు కారే వారందరు ఉపాధ్యాయులై పోతున్నారు. తగిన వయస్సులో ఉన్నవారిని ఉపాధ్యాయులుగా చేసే ప్రయ

త్నంగా స్కూలుఫైనల్‌వరకు చదువుకొనవలెనని మితం పెట్టియున్నారు. ఆ మితాన్ని చక్కగా గమనించి పిల్లకాయలకు ఉపాధ్యాయుని చూస్తే వారి యందు గౌరవం ఉంటే in discipline కూడా పోతుందనే అభిప్రాయం ఉన్నది. దానిని ఎట్లా చేయవలెనో గమనించవలెనని గవర్నమెంటువారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. పాఠశాలలు విశేషముగా పెట్టవలెనా లేదా అను విషయమున్నది. Single teacher schools ను అక్కడక్కడ ఏర్పాటు చేశారు, అవి ఎంతవరకు పని చేస్తున్నవనే విషయంలో చాలావరకు సందేహాలున్నవి; అభిప్రాయభేదాలున్నవి. ప్రాథమిక పాఠశాలలన్నింటిని కూడా గవర్నమెంటువారే స్వాధీనం చేసుకోవాలని ఒక ప్రయత్నం జరిగింది. చట్టం ప్యాసుఅయినది. కొంతవరకు అమలు జరుగుతున్నది. వచ్చేసంవత్సరం ఏమైనా అమలులో పెడతారా అనే విషయం మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో సెలవివ్వలేదు. విద్య వృద్ధి కావాలంటే మన దేశంలోని విద్యావిధానం ఒక్కవిధంగా సర్పడి, మేనేజిమెంట్లు అన్నిపోయి ఒక మేనేజిమెంటు క్రిందకు వచ్చి, ఆ మేనేజిమెంటు గవర్నమెంటు మేనేజిమెంటుగా ఉండడానికి కావలసిన డబ్బు సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. ప్రాథమిక పాఠశాలలన్నీ- ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళు, జిల్లాబోర్డు స్కూళ్ళు, పంచాయితీ స్కూళ్ళు, ఇంకా ఇతరమైన స్కూళ్లు- వీటన్నింటిని ఒకే సంస్థక్రిందకు, ఒకే విధానం క్రిందకు తీసుకురావడం మంచిది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వ అభిప్రాయమేమో, ఏమి చేయదలచుకున్నారో తెలియజేస్తే బాగుంటుంది అని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

**Sri Gopalrao Ekbote* (*Sultan Bazar*): Mr. Speaker Sir, education, as we all know, is a State subject. Though the Central Government cannot escape the responsibility still, it is State Government which is primarily responsible for the expansion and reconstruction of education. There are two equally urgent and important aspect of educational problems. One is, the need of large-scale expansion of educational facilities in order to bring millions of children who do not enjoy to-day the educational facilities; and the second is, the need to improve the technique and material of education and curricula methods. When we keep in view these two important aspects of educational problem and view the allotment of educational budget, then we see some glaring things which I want to bring to the notice of this House.

We are aware that the total revenue of the State, as has been shown in the budget is 63.65 crores, and out of this total revenue, the amount provided for education is 11.69 crores. Roughly it comes to about 18 per cent. We all know Sir, that the Government of India had appointed a committee in 1950 to suggest the ways and means to finance the educational development in the country. That Committee suggested that the Central Government should allot or earmark 10 per cent of the revenue for the educasional reconstruction and the State Governments should earmark about 20 per cent of the total revenue for the education. From that point of view, our State has not provided 20 per cent even for the educational expansion. So, the first suggestion I would like to make is that the 18 per cent allotted for educational expansion is insufficient for the reasons I am now coming to.

Now, if we subdivide the allotment of educational budget to Andhra and Telangana, it comes to about 6.71,— for Andhra, it is 16 per cent only, and for Telangana 49.82 i.e., 20 per cent. As has been suggested by my friend Mr. Narasimha Rao, last year 25 per cent was provided but 5 per cent was not spent. This year 20 per cent is provided and, if the last year's performance is not repeated, then 20 per cent will have to be spent. My feelings are, that 16 per cent is totally inadequate in view of the repuirements of that region, particularly the problem which we are facing, about the inadequate salaries which the primary school teachers are getting. I would therefore suggest that at least according to the suggestions made by the Ways and Means Committee, 20 per cent of the educational budget should be provided even for Andhra region. As I have been suggesting now and then, even for Telangana, in view of its backwardness, 25 per cent of the total revenue should be provided at least for another 5 to 10 years in order to bring that region also at par with the other region. If we now find out the sub-division of the educational budget for the various branches of education, we reach some of the very

useful conclusions. Out of this 11.69 crores for education, for primary education 6.45 crores has been allotted which comes to roughly 55 per cent of the educational budget; for secondary education 2.30 crores which comes to about 20 per cent of the educational budget and the University education gets 1.36 crores i.e., 9 per cent of the educational budget, while technical education gets 1.88 crores i.e., 9 per cent and for the administration 83 lakhs are spent, which means 7 per cent of the budget. Now, if we compare this allotment of the educational budget for the different branches of education with Madras, West Bengal or Bombay which are supposed to be advanced States as far as elementary education is concerned, particularly Bihar, which is supposed to be an advanced State as far as basic education is concerned, two things become very clear. And, as far as the primary education is concerned, the allotment of 55 per cent of the budget is totally inadequate. Its inadequacy is further strengthened by the figures which I would presently quote. In Telangana we have got about 7000 primary schools where 5 lakhs of students are brought under education and that too of the age group of 6 to 11—11 to 14 I am not referring—while in Andhra, there are about 19000 primary schools wherein the total strength of the school-going children of the age group of 6 to 11 is 27,45,000, out of which only 15 lakhs or about 54.8 per cent are brought under the school. We are now told, as a consequence of the Second Five Year Plan, that by the end of the Second Five Year Plan, this 54 per cent will rise about 15 per cent more i.e., 69.8 per cent, or roughly 70 per cent. Now if this pace of progress is to be pursued i.e., 3 per cent every year, the students to be brought of the age group of 6 to 11, we will require another ten years even for the age group of 6 to 11 to provide them the educational facilities which means, that by the end of 1972 we will be able to provide educational facilities only to those boys who fall within the age group of 6 to 11. We all know that Article 45 of the Constitution makes it obligatory on the State Government to provide educational facilities to the boys of

6 to 14 within 10 years of the commencement of the Constitution. By 1960 we should have provided all the facilities. But as has been told even by the Central Education Ministry, at the end of the Third Plan we will be able to provide educational facilities to students of the age group of 6 to 11. But our State would not even be providing facilities at the end of the Third Plan also and it will have to be extended even to the Fourth Plan. Those who are well-conversant with the resources of the State and the magnitude of the problem, will naturally feel anxious about the pace with which we are providing educational facilities. That has got to be accelerated. What I would suggest is—assuming that the Central Government's plan is correctly put before us and they expect that the age group of 6 to 11 will be provided educational facilities by the end of the Third Five Year Plan, our State Government also should make further allotment as far as primary education is concerned and increase it to 65 or 66-2/3 per cent as has been provided in other advanced provinces in India and provide two-thirds of the educational budget to the primary education, because it is a very important aspect of education as far as our democracy is concerned. If we do that, we will be able, at least to cover up the age group of 6 to 11 at the end of the Third Five Year Plan.

Now as regards the age group of 11 to 14 years, it is really very distressing to note that only about 20 per cent were brought under the educational facilities for the age group of 11 to 14 and as a consequence of the Second Five Year Plan, it will increase to about 29 per cent. Roughly therefore taking that we would be increasing about ten per cent facilities to the students and bringing about ten per cent of the population of the age group of 11 to 14 years during the school premises, even then the rest would be the 70 per cent. With this rate of progress they will require another 15 years to be brought under educational facilities. It means that by about 1977 we will be able to bring this age group of 11 to 14 within the educational facilities. If

that is the pace of progress which we are making, then we are not only flouting Article 45 of the Constitution. but we are denying educational facilities to at least 3 or 4 generations to come I would therefore suggest two things :

1. To reconsider the entire allotment of the budget and increase it by at least 20 per cent in both the regions.

2. The internal allotment to the various branches should be so adjusted that the primary education gets the maximum share of it, nothing less than two-thirds of the total revenue on education and so expand educational facilities in order to bring millions of students who are denied the opportunity to-day even for primary education.

Another aspect, I would like to bring to the notice of the House is that about 70 per cent of the students drop off at the second year or the primary education or at the most third year of the education. The enormous waste thus caused in the matter of primary education even drives us to the one irressitible conclusion that whatever amount we are spending on primary education, actually results in spending only for those 30 per cent who can afford to go either to the secondary education or those 15 per cent who ultimately go to the University education. If this very heavy amount of two-thirds of the educational budget goes towards only 13 or 15 per cent of the society, then we have very soberly to pause and reconsider the entire problem. The second aspect which I had at the outset of my speech brought out viz., that we have to improve not only the curricula method, teaching material, and educational facilities but we have to attract many students and at least to see that they are kept in school for the minimum period of eight years of education should also be considered. If we do that, we will be not only fulfilling the Constitutional obligation, but also doing a great deal of service towards achieving new democracy which we are trying to build up.

* శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం). అధ్యక్షా, గత సంవత్సరము విద్యాశాఖ పద్దుపై నేను మాట్లాడినపుడు ఏసూచనలు చేశానో వాటిని గురించి మంత్రిగారు పరిశీలిస్తామని చెప్పినారు. 9 నెలలు ఐనప్పటికూడా వాటిని ఇంకనూ పరిశీలించలేదు. వారిచ్చిన వాగ్దానాన్ని యేమిచేశారో తెలుపగోరుతాను. 1955 మార్చి తరువాత విద్యాశాఖలో ఎట్టి అభివృద్ధి సాధించగలిగారో తెలియచేసే రిపోర్టులేవీ నాకు లభించలేదు. గత రాత్రి 12 గంటలవరకూ వారు తయారుచేసిన ఉపన్యాసపాఠాన్ని నాకు వారు దయతో అందచేసినప్పటికీ దాని నుంచి నేను తెలుసుకోగలిగినది కూడా స్వల్పమే. శాసనసభ హక్కులను పాటించవలెనని, వివిధ ప్రభుత్వశాఖల నివేదికలు శాసనసభ్యులకు ఎప్పటికప్పుడు అందజేస్తుండవలెననీ అనేక పర్యాయములు ప్రభుత్వమువారిని కోరి ఉన్నాను. గత సంవత్సరము నివేదికలను పార్లమెంటు సభ్యులకు తప్పక అందచేయవలెననీ పార్లమెంటు స్పీకరుగారు మంత్రులను గట్టిగా హెచ్చరించిన విషయము అందరకూ తెలిసినదే. మనకు మూడేండ్లనాటి రిపోర్టులు ఇంతవరకూ లభ్యము కాలేదు. ప్రాథమిక విద్య గురించి 1957-58 సం. లో సాధించిన ఫలితములేవో మనకీనాటివరకూ బోధపడడం లేదు. సెకండరీ విద్యకు సంబంధించినంతవరకూ 17 హైస్కూళ్లు, తెలంగాణా ప్రాంతములో ఒక హైస్కూలు ఏర్పాటుచేసినట్లు చెప్పారు. ఐతే తెలంగాణాలో ఆ పని కూడా జరగలేదని నరసింహారావుగారు అంటున్నారు. ఏవో కొన్ని విభాగాలను మాత్రము ఏర్పాటుచేసినట్లు తెలుస్తున్నది ఇప్పుడు పాఠశాలలున్నచోట్లలో వాటిని ఏవిధముగా అభివృద్ధి పరచినది, అవిలేనిచోట్లలో ఎన్ని క్రొత్తపాఠశాలలను ఏర్పాటుచేసినది మనము గమనించవలసి యున్నది. శ్రీ ఎగ్బోటేగారు ప్రాథమిక విద్యను గురించి మాట్లాడుతూ 1972 నాటికి దీనిని సాధించగలమేమోననే అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. ఐతే యీ విషయమై కూడా నాకు సందేహమున్నది. ఆంధ్రప్రాంతమునకు సంబంధించినంతవరకూ 1-5 తరగతులలోపల నూటికి 50 మంది బాలురు మాత్రమే చదువుకుంటున్నారు. బాలికలు నూటికి 20 మంది మాత్రమే చదువుకుంటున్నారు. తెలంగాణాలో బాలురు నూటికి 30 మంది, బాలికలు నూటికి 10 మంది మాత్రమే ప్రాథమిక విద్య పొందగలుగుతున్నారు. గవర్నమెంటు రిపోర్టులలోని లెక్కలను తప్పులెక్కలని చెప్పినపుడు దానినిగురించి విచారిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఐతే దానిని గురించి ఏమిచేశారో ఇంతవరకూ తెలియదు. 11,14 సంవత్సరముల మధ్యవారు లోయరు సెకండరీ తరగతులలో ఆంధ్ర ప్రాంతమునకు సంబంధించినంతవరకు నూటికి 24 మంది బాలురు, నూటికి 6 మంది బాలికలు మాత్రమే చదువుకుంటున్నారు. తెలంగాణాలో నూటికి 22 మంది బాలురు,

నూటికి 5 మంది బాలికలు మాత్రమే చదువుకో గల్గుతున్నారు. ఇట్టి స్థాయిలోనే విద్యారంగంలో మనము ముందుకు పోతుంటే మరుసటి శతాబ్దానికైనా మనము బాల బాలికలకందరకు ఉచిత ప్రాథమిక విద్య గరపలేమోననే అనుమానము నాకున్నది. ఈ 20వ శతాబ్దము అంతమయి, 21 వ శతాబ్దము ప్రారంభమయ్యేనాటికి 14 సంవత్సరములలోపల ఉన్న బాలబాలికలందరను విద్యావంతులను చేయగలుగుతామేమోనని నాకు తోచుచున్నది. శ్రీ ఎగ్బోటేగారు మాట్లాడుతూ ప్రాథమికవిద్య నిమిత్తమై నూటికి 20 వంతున మొత్తాన్ని ఖర్చుచేయవలెనని చెప్పారు. మన మంత్రులు కొందరు కేరళతో పోటీ పడతామని చెపుతున్నారు. ఈనాడు కేరళ ప్రభుత్వము వారు విద్యాశాఖ నిమిత్తమై ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారో గమనించగోరుతాను. ఈ అభివృద్ధి కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వము వచ్చిన తర్వాతనే సాధించారని నేననడములేదు. బడ్జట్‌లో మూడవ వంతు మొత్తాన్ని ఆ రాష్ట్రమువారు విద్యాశాఖ నిమిత్తమై ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఆ పరిమితిని మనముకూడా అనుసరించినట్లయితే 21,22 కోట్ల రూపాయల వరకూ మనం ఖర్చు చేయవలసిఉంటుంది. జనాభా ప్రాతిపదికపై చూచినాకూడ మనం కేరళ రాష్ట్రమువారికన్నా రెట్టింపు మొత్తం అనగా 22 కోట్ల రూపాయలవరకూ ఖర్చు చేయవలసి ఉంటుంది. ఐతే కేరళవారు 11 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తుంటే మనము 12 కోట్లనే ఖర్చు చేస్తున్నాము. దీనిని మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాను. మన ప్రభుత్వానికి ఒక స్పష్టమైన, నిశ్చితమైన విద్యావిధానం లేదని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. మద్రాసురాష్ట్రంలో వివిధ పార్టీలవారు సమావేశమై ఒక వైట్ పేపరును తయారుచేశారు. కేంద్రప్రభుత్వము వారు సూచించిన విద్యావిధానాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఉన్న పరిస్థితులన్నింటిని సమాలోచించి మద్రాసువారు ఒక విధానాన్ని రూపొందించారు. వారు చాలా మంచి సూచనలు చేశారు. మన ఆంధ్రప్రదేశానికి కూడా వర్తించే సూచనలు వారు రూపొందించగలిగారని నా అభిప్రాయము. వాటినిగురించి మంత్రిగారు ఏమి ఆలోచించారో నాకు తెలియదు. కమ్యూనిస్టులు మాత్రమే ఈ విధంగా చెపుతున్నారని అనుకోనక్కరలేదు. శ్రీ రామస్వామి ముదలియార్, శ్రీ లక్ష్మణస్వామి ముదలియార్ వంటి విద్యావేత్తలు, ఇతర ప్రవీణులు అందరూ ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించిన విధానములవి. 6 సం. ల నుంచి 12 సం. ల వరకు అనగా 7 సం. లు ప్రాథమికవిద్యాబోధనకాలంగా ఎంచవలెనని వారు అభిప్రాయపడ్డారు. తరువాత ప్రి యూనివర్సిటీకోర్సు వరకూ 4 యేండ్ల సెకండరీ [illegible] వారన్నారు. అంటే 16 సం. లు దాటువరకు విశ్వవిద్యాల

యానికి వెళ్ళునట్లు వారు తమ విధానాన్ని రూపొందించుకున్నారన్నమాట. దీనిని గురించి మన మంత్రివర్గానికి ఇదమిద్ధమైన అభిప్రాయమున్నట్లు లేదు. అనేక గ్రామములలో తిరుగుతున్నప్పుడు కలిగిన నా అనుభవమును గురించి తెలియజేస్తాను. కొన్ని గ్రామాలలో 5వ తరగతివరకుగల పాఠశాలలు 2,3 కూడ ఉంటున్నాయి. 25 మంది బాల బాలికలు ఒక ఉపాధ్యాయునికి ఉండవలెననీ హాజరుసంఖ్య ఆవిధంగా లేనిచో ఉపాధ్యాయులను కొందరిని తగ్గించవలెననీ ప్రభుత్వవిధానము. ఐతే ఇట్టి పాఠశాలలను వేరువేరుగా కాకుండా ఒకటిగా చేర్చి ఇపుడున్న ఉపాధ్యాయులందరికి అదే జీతంమీద ఉద్యోగములివ్వడానికి అభ్యంతరం ఉండనక్కర్లేదు. చిన్న చిన్నస్కూలున్ను కలిపి ఒకే స్కూలుగా తయారుచేసి 7,8 తరగతులవరకూ దానిలో చదువుచెప్పేటట్లు చేసినట్లయితే గ్రామాలలోని బాలబాలికలకు మిడిల్ స్కూల్ తరగతులవరకూ చదువు చెప్పించడానికి, ఉపాధ్యాయులనెవ్వరిని తొలగించనక్కరలేకుండా ఇపుడు అవుతున్న ఖర్చుతోనే సాధ్యమవుతుందని తెలియచేస్తున్నాను.

సామాన్య ప్రజలకు ఇంకా ఎక్కువ అందుబాటులో విద్యావిధానం ఉంటుందని, ఆసూచన మంత్రిగారికి వ్యక్తిగతంగా చెప్పాను. ఆలోచిస్తామన్నారు. తరువాత ఏమయినదీ తెలియదు. ఈ విషయాలన్నీ చర్చించడానికి ఈ శాసనసభలో 10,15 నిమిషాలు యిచ్చి నాలుగయిదు ఉపన్యాసాలు చేసినంత మాత్రాన కాదు. మద్రాసు ప్రభుత్వం చేసినట్లు, విద్యా విధానం గురించి శ్రద్ధతీసుకొంటున్న అన్ని పార్టీలలోనుంచి సభ్యులను తీసుకొని ఒక కమిటీనివేసి ఈ విద్యావిధానం ఏవిధంగా రూపొందించాలనేది పరిశీలించుట అవసరమని చెబుతున్నాను. అప్పుడే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడి 1½ సంవత్సరములయినది. ఇప్పటికైన అటువంటి కమిటీని వేయవలసినదని మంత్రిగారిని కోరుచున్నాను.

విశ్వవిద్యాలయాలలో బోధనాభాషగా ఏది ఉండాలనే సమస్య ఉన్నది. గత పర్యాయం, వారు హిందీ ఉండాలని వ్యక్తిగత అభిప్రాయం చెప్పారు. అది అసంభవమని మేము చెప్పాము. అది ఆంధ్రభాషను, ఆంధ్రప్రదేశ్ ను ముందుకు తీసుకుపోవడానికి దారితీయదు. ఈ విషయము ఇదమిద్ధముగా ప్రభుత్వము తేల్చుకోవాలి. ఇది కాలగతిలో ఎప్పటికి వస్తుందో, అప్పటికే వస్తుందనే భావంతో, అందరితోక పుచ్చుకొని మనము పోతామనుకుంటే, మన బాల బాలికలకు చాలా నష్టముకలిగే అవకాశం ఉన్నది. అందువల్ల ఆ సంగతి శీఘ్రంగా ఆలోచించాలి. మాతృభాష అయిన

తెలుగు ద్వారానే యూనివర్సిటీలలో బోధించడానికి పూనుకోవలసియుంటుంది. ముస్లిమ్సుకు వేరే ఏర్పాట్లు చేయవచ్చును. హిందీని నిర్బంధంగా మొదటి ఫారమునుంచి 6 వ ఫారము వరకు నిర్బంధం చేయాలి. 1959 లో విశ్వ విద్యాలయాలలో చేరాలంటే హిందీలో తప్పని సరిగా కనీసమార్కులు వస్తేనే చేర్చుకుంటామనే నిబంధనచేయాలి. అందువల్ల దేశసమైక్యతకు వీలుంటుంది. కాని ఆంధ్రదేశంలో హిందీ వ్యతిరేకతకు ప్రజలను రెచ్చగొట్టేందుకు ప్రభుత్వ చర్యలు దారి తీస్తున్నాయి. హిందీని మొదటి ఫారము నుంచి నేర్చుకొనే అవకాశాలు ప్రతిస్కూలులోను కల్పించాలి. యూనియన్ సర్వీసు కొరకు హిందీని నిర్బంధంగా చేయడానికి అభ్యంతరం లేదుగాని, గ్రామాలలో బడి పంతుళ్లుగానో, చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలు—గుమాస్తాలుగానో పని చేయుటకు హిందీని నేర్చుకొనక తప్పదు అంటే చాలా నష్టము కలుగుతుంది. హింది వ్యతిరేకతకు ఆంధ్రదేశంలో శంఖు స్థాపన, మన విద్యా మంత్రిగారే చేస్తున్నారని చెబుతాను

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు :మళ్ళీ చెప్పండి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఇంతవరకు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో హిందీకి వ్యతిరేకత లేదు. మంత్రిగారు అవలంబించే పద్ధతులవల్ల ఆంధ్రదేశంలో హిందీ వ్యతిరేక ఆందోళనకు శంఖు స్థాపన చేయడానికి పూనుకొన్నారు. ఇది ఒక ఆంధ్రదేశ హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమమునకే శంఖు స్థాపన కాదు. హిందీ భారతదేశమునకు అధికార భాష. వివిధ రాష్ట్రముల ప్రజల మధ్య వ్యవహారం నడుపుకొనుటకు జాతీయభాషగా హిందీ అభివృద్ధి కావలసియున్నది. దానికి అనుకూలముగా చేయకుండా, అనవసరంగా గొడ్డలి పెట్టి కొట్టడానికి వారు అవలంబించే పద్ధతులు దారి తీస్తున్నాయి. దీనిని పార్టీసమస్యగా కాకుండా అందరూ జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి.

బడి పంతుళ్ల జీతాల సమస్య ఉన్నది. గతపర్యాయం ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులకు రు. 6 లు ఎక్కువ చేస్తామన్నారు. రు. 100ల లోపు ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులకు రు. 6 లు కరువు భత్యం యిస్తున్నారు. బోర్డు హైస్కూల్సులో మొదట యిచ్చారు. తరువాత యివ్వకూడదన్నారు. ఇప్పుడు ఏపరిస్థితిలో ఉన్నదో తెలియదు. Aided Elementary Schools లో యిస్తున్నారు గాని Aided Elementary Schools లో యివ్వకుండా నిరాకరిస్తున్నారు. ఆవిధంగా కొంత మందికి యివ్వడం, యిచ్చిన తరువాత కూడా తిరిగి వసూలు చేసుకోవడం, యీ పద్ధతివల్ల అనవసరంగా అసంతృప్తి కలుగజేస్తున్నారు. ఈ బడ్జెటులో అదనంగా 84 లక్షలు ఉపాధ్యాయుల జీతాలను పెంచడానికి కేటాయిస్తున్నామన్నారు. ఈ మొత్తము

యిదివరకు యిచ్చిన ఆరు రూపాయలకోసమా ? ఆ విషయమై ఆర్థిక మంత్రిగారి ఉపన్యాసంలో కూడా చెప్పలేదు. విద్యాశాఖామంత్రిగారు కూడా చెప్పలేదు. నిన్న గోపాలరెడ్డిగారిని ఆ విషయమై వేరేసందర్భంలో కనుక్కుంటే ఉపాధ్యాయులకు కొత్తగా అదనంగా యిచ్చే విషయం ఆలోచనలో ఉన్నదని అన్నారు. జూలై 1 నుంచి రు. 5/- లు ఎక్కువ చేస్తామన్నారు. ఆ విషయం విద్యాశాఖా మంత్రిగారు చెబుతారని అనుకొన్నాము. కాని ఏమీ చెప్పలేదు. ఆ 34 లక్షల గురించి ప్రజలు ఏమి అనుకోవాలి ? ప్రభుత్వం చేయబోతున్న ఆ కొద్దిపాటి విషయం గురించైనా మంత్రిగారు చెబితే బాగుండేది. ఇక్కడ ఒక ప్రకటన చేస్తారు. అది అమలులోకి వస్తుందో రాదో అనే అనుమానాలకు దారి తీసేమాదిరిగా మౌనం వహించడం బాగుండలేదని చెబుతున్నాను. ఈ విధంగా బడిపంతుళ్ల జీతాల సమస్య ఉన్నంతకాలమూ, ప్రాథమిక విద్యలోగాని, సెకండరీ స్కూలు విద్యలోగాని standards పెరుగుతాయని అనుకోవడం వెర్రితనం. బడిపంతుళ్లకు జీతములు తక్కువ యిస్తున్నారని, అపోజిషన్ వారు చెప్పడమే కాదు. Elementary Education Commission, University Education Commission-కేంద్రప్రభుత్వం- అందరూ ఆ విషయం చెబుతూనే ఉన్నారు. కాని మన మంత్రిగారు చెప్పిన కారణాలలో, ఆ కారణం తప్ప, మిగిలినవి చెప్పడం జరిగింది. బడిపంతుళ్ల జీతాలు పెంచడానికి మనము గట్టిగా కృషిచేయాలి. కేంద్రప్రభుత్వం పూర్తిగా సహాయం చేయడం లేదని, matching grant యిస్తుందని, మిగిలినది యీ ప్రభుత్వము యిచ్చుకోలేక పోతున్నామన్నారు. కేంద్రప్రభుత్వం యిచ్చేది ఖచ్చితంగా యివ్వమని అడుగుతున్నట్లు చెప్పారు. ఆ విషయమై సంప్రదింపులు జరుగుతూ ఉండవచ్చును. పొదుపు ఉద్యమ మని, గ్రామాలమీద పడుతున్నప్పుడు టీచర్సుకు విజ్ఞప్తిచేసి, మీరు పూర్తిచేసే మూడవవంతు స్టేటు గవర్నమెంటు ఏర్పాటుతో పొదుపు ఉద్యమం క్రింద జమకట్టాలని ఆ రకంగా చెబితే, వారి జీతాలు వెంటనే పెంచడానికి వీలుంటుందేమో చూడమని వ్రాశారు. కాని అది రూల్సుకు వ్యతిరేకమని, సాధ్యంకాదని అన్నారు. Technical difficulties ఏమైనా ఉంటే ఒక బిల్లు తీసుకురావచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వం దగ్గర తీసుకొన్న డబ్బు, ఉపాధ్యాయులకు అందజేయటానికి వీలులేని పరిస్థితులు ఏమి ఉన్నవో అర్థము కావడం లేదు. Leagal Department అభ్యంతరం పెట్టిందని, Finance Department సాధ్యంకాదని చెప్పిందని అనుకొన్నా- అన్ని పార్టీల ప్రతినిధులు కూర్చొని టీచర్సయొక్క జీతాలను పెంచటానికి ఎందుకు కృషిచేయకూడదు ? మన

కున్న ఆర్థిక సదుపాయాలు కేంద్రప్రభుత్వం యిచ్చే డబ్బు కూడా ఉపయోగించుకోవడానికి వీలులేకుండా, కాలయాపన చేయడం సరైన విధానం కాదు.

తెలంగాణా సమస్య వచ్చినప్పుడు, తెలంగాణాలో ఆంధ్రప్రాంతముకన్న టీచర్సు జీతాలు ఎక్కువే ఉన్నవి. ఇంతకన్న ఎక్కువ పెంచకూడదని కాదు. తెలంగాణాలో యిదివరకునుంచి continue అవుతున్న వారికి యిప్పుడు తగ్గించనూ లేరు. కాని ఇప్పుడు కొత్తగా టీచర్సు ఉద్యోగాలలో ప్రవేశించే వారికి ఆంధ్రప్రాంతపు తక్కువస్కేల్సే తెలంగాణా వారికి కూడా యిస్తామంటున్నారు. అందువల్ల తెలంగాణాలోని వారు ఉపాధ్యాయవృత్తి చేసుకు జీవించదలచుకుంటే వారికి ఆంధ్ర స్కేల్సు అమలుపరచడంవల్ల నష్టము కలుగుతోంది. ప్రతిదానికి డబ్బు లేదనే నెపము చెప్పుకుంటే లాభములేదు. ఆంధ్ర, తెలంగాణా feelings రాకుండా ఉండాలన్నా, integration చేయాలన్నా, ఆంధ్రప్రాంతంలోని జీతాలు తెలంగాణా స్కేల్సుకు తీసుకురావాలి. ఆ విధంగా చేస్తేనే integration సాధ్యం అవుతుంది.

ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రాంతంలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచకుండా, యీ రెండు ప్రాంతాలలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాలు ఇంటిగ్రేట్ చేస్తామంటే, అది తప్పకుండా తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉపాధ్యాయులుగా ఉన్నవారికి, రేపు తెలంగాణాలో ఉపాధ్యాయులుగా రిక్రూట్ చేయబడేవారికి అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. అది "తెలంగాణా-ఆంధ్ర" ఫీలింగ్స్ రెచ్చగొట్టినట్లు అవుతుంది. మొదట ఆంధ్రప్రాంతంలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాలు, తెలంగాణా ఉపాధ్యాయుల జీతాలతో సమానంగా తీసుకురండి. తర్వాత ఇంటిగ్రేషన్ చేయండి. కాని, ఆంధ్రలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచకుండా, ఇంటిగ్రేషన్ తీసుకురాకండి. ఆంధ్రలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచిన తర్వాతనే ఇంటిగ్రేషన్ సమస్య తీసుకోండి. ఇంటిగ్రేషన్ విషయంలో, అన్ని పార్టీలతో కూడిన ఒక చిన్న కమిటీని వేసి, ఆ సమస్యలను పరిశీలించవలెనని చెబుతున్నాను. ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచనంత కాలం విద్యార్థుల విద్యాస్థాయి పెరగదని చెబుతున్నాను.

ఉపాధ్యాయులసంఘాలు గురించి చెప్పి ముగిస్తాను. ఉపాధ్యాయుల సంఘాలుగురించి ఇక్కడమేము అనేక పర్యాయాలు చెప్పటం జరిగింది. ఉపాధ్యాయులు సంఘాలు ఏర్పాటుచేసుకొనే విషయంలో, ప్రభుత్వం హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులను ధిక్కరించటానికి ఏవిధంగా ప్రయత్నిస్తున్నదో గత అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో వివరంగా చెప్పాము. మంత్రిగారు ఆ రోజు "హైకోర్టు తీర్పులు మేము ధిక్కరించలేదు" అని చెప్పారు. అప్పుడు, హైకోర్టు ఇచ్చిన జడ్జిమెంట్సు

మా దగ్గరలేకపోబట్టి, ఆనాడు మేము ఇక్కడ వాటిని చూపించలేకపోయాము. ఇప్పుడు, హైకోర్టు ఇచ్చిన జడ్జిమెంట్స్ మా దగ్గర ఉన్నవి. జడ్జిమెంట్‌లో వారు వాడిన పదాలు చదువుతాను. నవంబర్ 1951 లో ఒక జడ్జిమెంట్, సెప్టెంబర్ 56 లో ఇంకో జడ్జిమెంట్ ఇచ్చారు. ఈ రెండు జడ్జిమెంట్స్ కాన్‌స్టిట్యూషన్ అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత ఇచ్చినవే. 1956వ సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 12 వ తారీఖున ప్రభుత్వం చేసిన జి. ఒ చూచినట్లయితే, ఏదైతే హైకోర్టు చేయవద్దని చెప్పిందో, ఏ ఏ పదాలు వాడవద్దని చెప్పిందో, అవే పదాలను ఉపయోగించి, అదేవిధంగా ప్రభుత్వం జి. ఒ. తయారుచేసినట్లు స్పష్టం అవుతుంది.

"Any teachers" union not conforming to the rules and compelling teachers in local boards or councils concerned before forming unions and in so far as they prohibit teachers in recognised elementary schools from becoming members of teachers' union or other teachers organisation not constituted inaccordance with the orders of Government should be declared to be void as constituting an abridgement of right of freedom of association guaranteed by Article 19(1)(e) of the Constitution." ఇది హైకోర్టు జడ్జిమెంట్.

దీనికి యీ ప్రభుత్వం సెప్టెంబర్ 12 వ ఇచ్చింది.

"Teachers in elementary schools and in district boards should obtain the previous permission of the Special Officer District Boards to become members of teacher' union."

"ముందు పర్మిషన్ తీసుకొని ఉపాధ్యాయులు సంఘాల్లో చేరాలి" అని చెప్పటం తప్పు అని హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ ఇవ్వగా, సెప్టెంబర్ 56 న, తిరిగి అదే విధంగా ప్రభుత్వం జి. ఒ చేయటం జరిగింది. దీనినిబట్టి చూస్తే మంత్రివర్గం హైకోర్టు తీర్పులను ధిక్కరించినట్లు తెలుస్తుంది. ఈ విధంగా మంత్రివర్గం చేయటం ఒక చెడు సాంప్రదాయాన్ని తీసుకురావటంతప్ప ఇంకోటి కాదు. అది కాన్‌స్టిట్యూషన్‌కు విరుద్ధంకాదని ప్రభుత్వ లాయర్స్, డిపార్ట్‌మెంట్ చెప్పినప్పటికీ, ప్రభుత్వం అవిధంగా చేయటం మంచిదికాదు. హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ ఒకటి ఉన్నది. హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ తప్పు అని ప్రభుత్వం అనుకొంటే సుప్రీమ్ కోర్టుకు వెళ్లి, ఆ జడ్జిమెంట్ తప్పు అని, రివిజన్ కోరుకోవాలి. అంతే గాని "మా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తాము, కావాలంటే . తిప్పు హైకోర్టుకు పో.

సుప్రీంకోర్టుకు పో" అని చెప్పటం న్యాయంకాదు. అందుచేత హైకోర్టు తీర్పులను ప్రభుత్వం ఖాతర్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ఉపాధ్యాయులందరు ప్రభుత్వంమీద కుట్ర పన్నుతున్నారనే ఉద్దేశంతో "వీరినిఅణచి వేయాలి, వీరికి సంఘస్వాతంత్ర్యం లేకుండా చేయాలి, మేం చేరమన్న సంఘంలోనే వీరు చేరాలి" అని నిర్బంధాలు పెట్టటంవల్ల ఉపయోగంలేదు. మన విద్యావిధానం పెరగాలంటే, విద్య స్థాయి పెరగాలంటే, యీవిధంగా నిర్బంధాలు పెట్టటం మంచిదికాదని చెబుతున్నాను. ఉపాధ్యాయుల సంఘాలను గుర్తించండి. ఉపాధ్యాయులు స్వేచ్ఛగా తమ అభిప్రాయాలు చెప్పుకొనే అవకాశం కలుగజేయాలి. పిల్లలకు ఏ ఏ స్థలంలో (ఏఏస్టేజిలో) ఎంత విద్య నేర్పాలి అనే బాధ్యత ఉపాధ్యాయులమీద ఉంచండి. ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసర్స్, ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్‌స్పెక్టర్స్ ఉపాధ్యాయులు తినే తిండిని చెడగొట్టేరీతిగా ప్రవర్తించకుడా చూడాలి. "అక్కడ 25 మంది పిల్లలులేరు కాబట్టి, ఉపాధ్యాయులను తగ్గించండి" అనే ధోరణిలో కాకుండా దానికి కారణంఏమిటనేది ఆఫీసర్స్ శ్రద్ధగా పరిశీలించాలి. ఇన్‌స్పెక్టర్సు కేవలం క్రిందివారిపైన పెత్తనం చలాయించే ధోరణి పోగొట్టి, క్రింది ఉద్యోగస్థులమీద అనవసరంగా చర్య తీసుకొనే పద్ధతిలేకుండా చేయాలి. అప్పుడే మన విద్యావిధానం అభివృద్ధి చెందే అవకాశం ఉంటుంది.

ఆర్కియాలాజికల్ డిపార్టుమెంట్ ఖర్చుగురించి కూడ ఇక్కడ ఒక డిమాండ్ ఉన్నది. నేను రెండుమూడు సంవత్సరాల క్రిందట వరంగల్ వెళ్లి చూశాను. అక్కడ త్రవ్వి తీయబడిన కాకతీయశిల్పాలు ఎండకు ఎండి వానకు తడుస్తున్నాయి. కేంద్ర మ్యూజియమ్ ఇక్కడ ఉన్నదని మంత్రిగారు అన్నారు. ఇప్పుడు వాటిని ఇక్కడకు తీసుకొనివచ్చి పెట్టమని నేను అనటంలేదు. కనీసం అక్కడే వాటిని జాగ్రత్త చేసేదానికి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా ఏలేశ్వరంలో కూడ పురాతనమైన వస్తువులు ఉన్నవి. కంట్రోల్ బోర్డ్ 30 వేలు ఇచ్చి అక్కడ కొంత త్రవ్వించింది. ఇంకా కొండాపురంలో కూడ ఆంధ్రనాగరికత, భారతీయ నాగరికత తెల్పే శిల్పాలు ఉన్నాయి. వీటిని శ్రద్ధగా భద్రపరిచేదానికోసం ప్రభుత్వం ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఇందుకు కేటాయించిన 70 వేల రూపాయలలో, ఇటువంటివి సేకరించేదానికి 10 వేల రూపాయలకన్నా ఎక్కువ ఖర్చుకావటం లేదు. ఈ పురాతనమైన వస్తువులకు నామరూపాలు పోకముందే వీటిని జాగ్రత్త చేయాలని, ఇందుకు ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలని కోరుతూ, నా ఉపన్యాసాన్ని ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులతో కలిపి, కొద్దిమంది గౌరవసభ్యులు ఇంతవరకు మాట్లాడారు. వివిధ విషయాలలో వారు అభిప్రాయాలు యీ సభముఖాన వెల్లడించారు. అవన్నీ కూడ నేను ఓపికతో విన్నాను. ఆచరణ యోగ్యమై, ప్రజాశ్రేయస్సు దృష్ట్యా, ప్రభుత్వ సాధనలో, సాధ్యమైనంతవరకు అవన్నీ ఆచరణలో పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. వారు చేసిన సూచనలకు, వారందరికి నా కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. ఒకరొకరినిగురించి, వారు చెప్పిన విషయాలు సూక్ష్మంగా పది నిమిషాలలో నేను మీకుచెబుతాను.

బద్దం ఎల్లారుడ్డిగారు నిరక్షరాస్యత నిర్మూలించాలని, దానికి అయ్యే ఖర్చు భరించాలని, కాన్‌స్టిట్యూషన్ రీత్యా ఫ్రీ అండ్ కంపల్సరి ఎడ్యుకేషన్ ఇవ్వాలని, అందుకు ఇంకా ఎంతకాలం పడుతుందని, అన్నారు. తెలంగాణాలో ఎక్కువ విద్యావ్యాప్తికావాలని, తెలంగాణా ప్రదేశం విద్యలో చాలా వెనకబడిఉన్నదని వారు గుర్తుచేశారు. ఉపాధ్యాయుల వేతనాలు గురించి కూడ నేను ఏమీ చెప్పలేదన్నారు. వారేకాదు, ప్రతిపక్షనాయకులతో కలిపి, ఇతర సభ్యులు కూడ ఆ విషయం చెప్పారు. ఆంధ్రప్రాంతంలోని ఉపాధ్యాయుల జీతాల స్థాయికి తెలంగాణా ఉపాధ్యాయుల జీతాలు తీసుకురాకూడదని అన్నారు. ఉపాధ్యాయులను నిరాదరణతో చూడకూడదన్నారు. వారు చెప్పినవన్నీ మంచివే. విషయం ఏమిటంటే—ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో విద్యాస్థాయిని ఎంత త్వరలో హెచ్చుగా తీసుకురావటానికి సాధ్యం అవుతుంది అన్న విషయాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసే, యీ ఏర్పాటు చేశాము. పిండి కొద్ది రొట్టె. ఉన్న ధనంతో ఎంతవరకు విద్యను అభివృద్ధి చేయాలి అన్న విషయం పరిశీలించాము. "ఇతర ప్రణాళికలు ఉన్నవి, ఇతర సబ్‌జెక్ట్స్ ఉన్నవి" అని నేను ముందే మనవిచేశాను. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయ రంగంలోను, ఇతర కార్మిక రంగాలలోను చేయవలసిన పనులు చాలా ఉన్నవి. వాటికి హెచ్చు ఖర్చు పెడుతున్నాము. వాటికి పోగా, ఇంకా ఎంతవరకు సాధ్యమవుతుందో అంతవరకు డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము.

అక్కడికి 11 కోట్ల 97 లక్షలు కేటాయించాము. పోయినసంవత్సరముకంటె దాదాపు అర్ధకోటి రూపాయలు హెచ్చుగానే కేటాయించాము. ఈమొత్తమును మనసులో పెట్టుకొని ఎంత త్వరలో పెంచటానికి సాధ్యమవుతుందనే ఆలోచన మనస్సులో పెట్టుకునే యింతవరకు కేటాయించాము. సాధ్యమయితే యింకా ఎక్కువగ ఉపయోగించటానికి కూడ ప్రయత్నిస్తాము. మనకు

ఉన్న ఆర్థికపరిస్థితి బాగా లేదు గనుక అంతకంటె హెచ్చుగా కేటాయించటానికి సాధ్యము కాలేదు. అక్కడ ఉపాధ్యాయులకు ఇక్కడ ఉపాధ్యాయులకు వేతనాలలో చాలా తేడాలు ఉన్నవని, తెలంగాణావారి జీతాలు ఆంధ్రవారిస్థాయికి తేవాలని ప్రభుత్వము చూస్తున్నదని సభ్యులు చాలా మంది చెబుతూ వచ్చారు. తేడాలు ఉండడమనేది ఒక్క ఉపాధ్యాయుల విషయములోనే కాదు, అన్ని డిపార్టుమెంట్లలోను. అన్ని రంగములలోను ఉన్నవి. ఈ తేడాలు సమన్వయము చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వమునకు ఉన్నది. అది ఎట్లా అనేది ఇదమిద్ధమని నేను యిప్పుడు చెప్పలేను. అయినప్పటికినీ మొత్తముమీద ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఉపాధ్యాయుల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఇది ఒక్క ఉపాధ్యాయులకే చేయడము, మిగతా వారికి చేయకపోవడమనేది జరుగదు. కాని ఈ విషయమును గురించి అన్ని పరిస్థితులు పరిశీలించిన తరువాతనే ఏదైనా నిర్ణయము జరుగుతుంది గాని, ఇప్పుడే ఇదమిద్ధమని నేను చెప్పటానికి వీలుకాదు. కాని ఉపాధ్యాయుల శ్రేయస్సులు, వారియొక్క కష్టములు, అన్నీ మనస్సులో పెట్టుకునే, ఎంత త్వరలో చేయటానికి వీలుఅవుతుందో అంత త్వరలో చేయటానికి ప్రయత్నిస్తాము. ఇప్పుడు ఏదో పెంచబోతామంటున్నారే, ఎంత పెంచబోతారు అనే దానికి నేను జవాబు చెప్పలేదని ప్రతిపక్షసభ్యులతో సహా అన్నారు. అందును గురించిన వివరాలు నేను కొద్దిగా చెబుతున్నాను.

కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు చెప్పిన సలహాప్రకారము మనము teachers యొక్క scales of pay revise చేయాలని అంటే, ముఖ్యంగా Elementary school teachers విషయంలో మాత్రము మొదటి సంవత్సరములోనే ఒక కోటి 45 లక్షలు అవుతుంది. అయితే అందులో మన పేరు half the matching grant యిస్తే తప్ప వారు యివ్వరు. ఆ పద్ధతిలో అయితే దాదాపు 75 లక్షల పైచిల్లరదాకా మనము పెట్టుకోవలసివస్తుంది. అయితే ఇంత డబ్బు మనము పెట్టుకోటానికి మనవద్ద అంత డబ్బులేదు. దానికోసమే మేము కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగాము. ఏమనీ అంటే, మాకున్నటువంటి ఆర్థికపరిస్థితులను బట్టి maching grant ను గురించి insist చేయకండి. ఇతర రంగాలలో మాకు ఎక్కువగా ఖర్చు అవుతున్నది. అందులో ముఖ్యంగా నాగార్జున సాగర్ వగైరాలోట్లలో మా ప్లాను ప్రకారము ఎక్కడో నేషనల్ సెక్టారులో ఉండి పని చేయవలసినది బదులు, ఈ సెక్టార్‌లోనే పని చేస్తున్నాము. అందువల్ల మాకు అక్కడ ఎక్కువ ఖర్చు అవుతున్నది గనుక ఈ plan period లో ఈ plan provision ప్రత్యేకంగా కేంద్రప్రభుత్వం increase చేయకుండా maching grant క్రింద డబ్బు యిచ్చినారనే [illegible]

as a special case గా treat చేసి సొమ్ము అంతా అంటే ఈ 150 లక్షలు మీరు మాకు release చేసినాసరే అనే విధముగా చాలాకాలముగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము. దానికి వారియొక్క జవాబుకూడ తెప్పించుకున్నాము. కాని దానికి కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించినట్లు లేదు. పూర్తిగ్రాంటు యివ్వటానికి వారు అంగీకరించడము లేదు. దానిలో సగము matching grant increase చేయకుండా యివ్వటానికి కూడ అంగీకరించడము లేదు. ఇప్పుడు రెండవ పద్ధతిగా యీ teachers కు మనము ప్రస్తుతము కొంతవరకైనా ఇవ్వకపోవడమనేది న్యాయముకాదు అని అనుకుని, మంత్రులము అందరము ఆలోచించి ad hoc increase గా ఏదోకొంత సహాయము చేద్దామనే ఉద్దేశ్యముతో కొంత డబ్బు దానిక్రింద కేటాయించాము. దానిని గురించి Planning Commission వారితో కూడ చర్చించి, కేంద్రప్రభుత్వంతో correspondence చేస్తూ ఉన్నాము. Scales of pay కాకుండా ad-hoc grant గా కొంత సహాయము చేయటానికి మీయొక్క half share release చేయండి, మా half share ఇవ్వటానికి మేము సిద్ధముగ ఉన్నాము. అని వ్రాస్తే, దానికి వారివద్దనుంచి జవాబురాలేదు. జవాబు ఇంతవరకు రాలేదుగనుకను, వారు ఇచ్చేసంగతి ఏదీ తెలియక పోవడము వల్లను, నేను యీ సభలో announce చేయలేక పోయినాను. లేకపోతే అంతటి అదృష్టమునాకు కలిగేదే. కాని అది జరగలేదు. అయినను, కేంద్రప్రభుత్వము వారు ఒప్పుకుంటారని, ఆ half share release చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. I always hope for the best. Secondary grade teachers కు కూడ వారి half share release చేస్తామని కేంద్రప్రభుత్వమువారు అన్నారు. అది సెకండరీ గ్రేడు టీచర్లకు release చేస్తూ అంతకంటే ముందు ముఖ్యంగా Elementary school teachers కు release చేయకపోవడము న్యాయముకాదని ఆలోచించి నేను స్వయముగ ఢిల్లీవెళ్ళి, కేంద్రమంత్రులతో కలిసి సంప్రదించాను. అప్పుడు అబ్దుల్ కలామ్ అజాద్‌తోగూడ చెప్పాను. ఆయనకూడ ఆలోచిస్తానని వాగ్దానము చేశారుకాని దురదృష్టవశాత్తు యీలోగా వారు చనిపోయినారు. ఏమైనప్పటికినీ మొత్తముమీద కేంద్రప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఆ ½ share release చేసే అవకాశము ప్రస్తుతము మనకు కన్పించడము లేదు. అయినప్పటికినీ Secondary school teachers కు ఆ గ్రాంటు release చేయటానికి వారు సిద్ధముగానే ఉన్నారుగనుక, Primary school teachers కు కూడ మనము ఏదోకొంతవరకు సహాయముచేసి, అది తీసుకోవడము న్యాయమనే అభిప్రాయముతో దానినిగురించి కేంద్రప్రభుత్వముతో correspondence చేయడము మొదలుపెట్టాము. కేంద్రప్రభుత్వం వారు, ఎంత యిస్తారో మనకు

తెలియదు అందువల్ల యిదమిద్ధమని తెలియకుండా ముందుగా నేను announce చేయడము సరియైన పద్ధతి కాదు. కాని నా అభిప్రాయములో అధమపక్షము అయిదో వీలుఅయితే ఆరురూపాయలో యివ్వటానికి అవకాశము ఉంటుందని అనుకుంటున్నాను. అదిగూడ జూన్‌లోనో, జూలైలోనో ఇవ్వటానికి వీలవుతుంది. మొత్తముమీద సంవత్సరము అంతటికీ యీ 34 లక్షల రూపాయలు సర్దాల్సిందే కాని, అంతకంటె, సర్దటానికి వీలుఅయ్యే మార్గము కన్పించలేదు. ఆ వివరాలను గురించి యిప్పుడు నేను చెప్పాను. దానికోసమే కేంద్రప్రభుత్వానికి వ్రాశాము గనుక, వారివద్దనుంచి జవాబు వచ్చినదాకా, ఇదమిద్ధమని చెప్పలేక పోతున్నాను

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు : ఈ 34 లక్షలు క్రొత్తగా increase గా అనా ?

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామరావు : అవునండి, ఇదివరకు వచ్చిన ఆరు రూపాయలు కాక ప్రత్యేకంగా ఇది. ఇదివరకు నూరు రూపాయలు లోపలఉన్న వారికి అన్ని రంగములలోను, ఇది teachers కే కాకుండా, అందరికీ increase చేశారు. ఈ ఆరు రూపాయలు ఇవ్వడములో గతములో Aided Elementary School techers కు ఇచ్చారు. ప్రభుత్వము స్కూలుటీచర్సుకు ఇచ్చారు. కాని Aided Secondary School teachers కు మాత్రము యివ్వలేదని ప్రతిపక్షనాయకులు అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు ½ grant ఎవరెవరికి అయితే ఖర్చు meet అవుతున్నారో, వారికి మనము matching grant యిస్తూ, అన్ని రంగములలోను నూరు రూపాయల లోపల వేతనములు తీసుకునే వారందరికీకూడ ఈ ఆరు రూపాయలు increase యిచ్చారు. అయితే Aided school teahchers విషయములో వారు increase చేయలేదు. ఈ విషయమును గురించి నేను పలుమార్లు ఈ సభలోనే చెప్పాను. ఆర్థికమంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు కూడ ఇదివరకే చెప్పారు. ఈ విషయమును గురించి వారికికూడ యివ్వాలని కేంద్రప్రభుత్వముతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుతున్నాము. కాని వారు యింతవరకు అంగీకరించలేదు. అందువల్ల Aided secondary school teachers కు కూడ గతములో ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆ ఆరు రూపాయలు వారికి లభ్యము కాకుండాపోయింది.

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావుగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గురించి చెప్పారు. (Interruption)

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఇదివరకు ఆరు రూపాయలు పొరపాటుననో, మరి ఎట్లాగో యిచ్చారు. అవి యిప్పుడు తిరిగి వారి వద్దనుంచి, కేంద్రప్రభుత్వము final గా తెచ్చేదాకా, వసూలు చేయకుండా ఆపుచేస్తారా ?

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : ఆ సొమ్ము తిరిగి వసూలు చేయకపోతే, అటు కేంద్రప్రభుత్వమో, లేక యిక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమో, ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరు పెట్టుకోవాల్సిఉంటుంది. కాని ఇందులో దీనిని ఎవరు భరించాలి అన్న ప్రశ్న వస్తుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : కేంద్రప్రభుత్వము అది ఇచ్చివేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వముతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుతున్నారు. ఆ correspondence యింకా జరుగుతూనే ఉన్నది. ఇంకా ఆ file close కాలేదు కాబట్టి ఈ విషయమును గురించి final గా settle అయ్యేదాకా నైనా వసూలు చేయకుండా అపు జేస్తారా ?

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : పరిశీలిస్తాను.

తరువాత యమ్. ఆర్. అప్పారావుగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గురించి ఎంతో చెప్పారు. వారికి ఆ విశ్వవిద్యాలయానికి సన్నిహిత సంబంధము ఉన్నది గనుక దానికి కావలసిన సహాయము చేయమని చెప్పారు. ఆ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించి యిప్పటికి దాదాపు 30 సంవత్సరములు కావచ్చింది. చాలామంది పెద్దలు ఉపాధ్యాయులుగ ఉన్నారు. ప్రభుత్వము దానికి చాల తక్కువ support ఇస్తున్నదని అన్నారు. మనకు యిప్పటికి మూడు విశ్వవిద్యాలయాలు ఉన్నవి. ప్రభుత్వము దృష్టిలో యీ మూడింటినీ సమానముగా చూచుకోవాలనే ఉద్దేశిస్తున్నది. ఒక తండ్రికి ముగ్గురు కుమారులు ఉంటే అందరినీ సమానముగ ఏవిధంగా చూస్తాడో అదేవిధముగ యీ మూడు విశ్వవిద్యాలయములను సమానముగ చూడవలసియున్నది. కాని వయస్సు పెరిగినంత మాత్రాన తండ్రి పెద్దవాడికి ఎక్కువభాగము యివ్వడు. అయినను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గతములో ఎక్కువగానే ముట్టినది.

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు : అయినా జ్యేష్ఠునికి జ్యేష్ఠభాగము వుంటుంది గదా !

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : అది న్యాయం కాదండి. ఈ కాలములో, మనము Socialistic Pattern of Society ను ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. అందువల్ల ఎక్కువ తక్కువ అనేది కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ప్రాయము ఎక్కువైనకొద్దీ, తిండి తగ్గించరు కదా !

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : గోపాలకృష్ణయ్యలాంటివారు ఉపోష్యాలు చేస్తే చేయగలరేమోకాని, ఆవిధముగ తగ్గించడము యీ ప్రభుత్వ లక్ష్యము కాదు. అయినను మొత్తము మీద అది ఎంతవరకు సాధ్యమవు తుందో చూచుకుని ప్రభుత్వము వద్దనున్న ధనమునుబట్టి మూడు విశ్వవిద్యాల యాలకు, వాటియొక్క అవసరములను దృష్టిలో పెట్టుకుని జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ఇస్తాము. ఈ విషయము విశ్వవిద్యాలయాలవారికి తెలుసు. ఇందులో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి Convocation hall అనేది లేదు.

[Mr. Speaker in the chair]

ఈ కొరత అనేది అన్నింటికి సమానమే. దీనికి ప్రత్యేకత అనేది ఏమీ లేదు. ఆవిధముగ ఉన్నప్పటికినీ ఈ విషయములో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు కోరిన అయిదు లక్షలకును ఒక లక్ష మాత్రమే ఇస్తున్నాము. అందులో యీ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాల యమును గురించి ప్రభుత్వము జాగ్రత్తగానే పరిశీలించి ఇస్తున్నదని అనుకుంటు న్నాము. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు మొదటినుంచీ కూడా వారు పెట్టే courses ను బట్టి University Grants Commission వారు కూడా కొంతవరకు సహాయము చేస్తున్నారు. దానితోబాటు ఇదివరకు ఉన్న ఆంధ్ర ప్రభుత్వము కూడ చేయగలిగినంత సహాయము చేసింది. ఇప్పుడు కూడ ఈ ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగానే పరిశీలించి సహాయము చేస్తున్నది. వారికి Law College Buildings లేవు అని అన్నారు. ఆంధ్రులచరిత్రబాగా ప్రక టింప జేయాలని అన్నారు. Hostels యివ్వాలని అన్నారు. Maching grant కు సరిపడే పద్ధతిలోనే ప్రభుత్వము యివ్వాలని అన్నారు. ఇవి అన్నీ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేశామంటే, ఆ విద్యాల యానికి యిచ్చే ధనం అంతా వారి యొక్క College of Education క్రింద ఖర్చు చేసేదానికే చాలదేమోనని నా అభిప్రాయము. అయినను మనకు ఉన్న ధనములో కొంతవరకు జాగ్రత్తగానే పరిశీలించి సహాయము చేస్తున్నాము.

తరువాత S. R. R. College ని తీసుకునే విషయమును గురించి కూడ చెప్పారు. ఆ విషయమును గురించి ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తున్నది.

బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు చాలా విషయములను గురించి చెబుతూ, చాలా philosophic గా మాట్లాడారు. తనకు ఉన్న అనుభవములను గురించి చెప్పారు. Rt. Hon. Sreenivasa Sastry గారిని గురించి చెప్పారు.

శాస్త్రిగారికి కూడ చాలా అనుభవము ఉన్నది. సుబ్బారెడ్డిగారు teachers' salaries improvement ను గురించి చెప్పారు. సుబ్బారెడ్డిగారు చెప్పిన విషయములన్నీ నోటుచేసుకున్నాను.

తరువాత buildings programme ను గురించి కూడ చెప్పారు. ఏదో అయిదు సంవత్సరములలో యీ building programme ను చేసి పూర్తిచేసే ఏర్పాటు చేయాలని అన్నారు. ఇటీవలనే మన ప్రధానమంత్రి పండిట్ నెహ్రూగారు Elementary Schools కు buildings అక్కరలేదు, అవి చెట్ల క్రిందనే, మంచిగాలి ఉండేచోట పెట్టి నడిపించితేనే మంచిది. పిల్లల ఆరోగ్యము కూడ బాగా ఉంటుంది. వాళ్లకొరకు కట్టించే buildings మీద పెట్టే ధనము, టీచర్ల జీతాలు పెంపు క్రింద ఇతర పరికరాల క్రింద ఖర్చు చేస్తే మంచిదని సూచన చేశారు. ఆ విషయమును గురించి ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తున్నదని సభవారికి వెల్లడి చేస్తున్నాను.

ఇక కల్లూరు సుబ్బారావుగారు మాట్లాడుతూ, యిప్పుడు Primary Education క్రింద ప్రభుత్వము ఖర్చు చేసే ఆరు కోట్లుకూడ సక్రమంగా వినియోగపరచబడుతున్నదని ప్రభుత్వము ఉద్దేశిస్తున్నదా అని అన్నారు. ఈ విద్యావిధానము ఏవిధముగ జరిపితే బాగాఉంటుందో, దానిని గురించి సూచనలు చేశారు. Single Teacher Schools సరిగా జరుపబడటము లేదని అన్నారు. మధ్యాహ్నము పిల్లలకు భోజన వసతి కూడ చేయాలని అన్నారు. ఈ విషయములో మన ప్రధాని నెహ్రూగారి సలహా కూడ ఉన్నది. అందువల్ల దీనికి ఏవిధముగ చేస్తే బాగావృద్ధిపొందుతుంది అని ఆలోచించిచేయాలి. దీనికి అవసరముగా చేయవలసిన పనులు అన్నీ చేయటానికి ఇది అంతా ధనముతో కూడిన పని గనుక అవి అన్నీ ముందుగా పరిశీలించితే తప్ప ఏవిధముగ చేయాలో, నేను యిప్పుడు ఆదమరపున చెప్పటానికి సాధ్యముకాదు.

సోషలిస్టు నాయకులు శ్రీ పి. నరసింగరావుగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. స్వరాజ్యం వచ్చి చాలాకాలం అయినా, విద్యాస్థాయి మాత్రం ఏమీ పెరగలేదు అన్నారు. బేసిక్ విద్యావిషయంలో మన ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసికోవడం లేదన్నారు, తెలంగాణా teachers కు అన్యాయం జరుగుతున్నట్లుగా చెప్పారు. కాని వారు చెప్పిన ఏ ఒక్క విషయంతోనూ నేను ఏకీభవించలేకపోతున్నాను. విద్యారంగంలో ఎంత అభివృద్ధి చెందినాము అనే దృష్టితో పరిశీలన చేస్తే - స్వరాజ్యం వచ్చిననాటికీ యీనాటికీ విద్యారంగంలో ఎంత అభివృద్ధి సాధించినామో అర్థం అవుతుంది. కాబట్టి జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసి వారికి

చెబుతున్నాను. తెలంగాణా ఉపాధ్యాయుల విషయంలో నేను పక్షపాతం చూపిస్తున్నాను అంటే అది తెలంగాణా టీచరులకు అనుకూలంగానే చూపిస్తున్నాను కాని వారికి వ్యతిరేకంగా చూపడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఏసమస్య వచ్చినప్పటికిన్నీ తెలంగాణాను తగుస్థాయికి తీసుకొనిరావడంకోసం యీ ప్రభుత్వం జాగ్రతగానే కృషిచేస్తోంది. క్రిందటి సంవత్సరం యిక్కడ polytechnic పెట్టాలనే విషయం అది ఆఖరు సమయంలో వచ్చినప్పటికిన్నీ, డబ్బు లేకపోయినప్పటికిన్నీ వైజాగ్‌లో short fall ఉంటుందని యోచనచేసి అక్కడనుంచి యిక్కడకు తెచ్చి రు 2½ లక్షలు యిచ్చి యిక్కడ polytechnic పెట్టడానికి ఏర్పాటు చేశాము. ఈవిధంగా ఏమాత్రం వీలైనప్పటికిన్ని సాధ్యమైనంత త్వరలో తెలంగాణాలో విద్య కొరత లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

ఈసభాముఖంలోనే శ్రీ నరసింగరావుగారికి యింకొక్క విషయం మనవి చేయవలసియున్నది. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని కార్మికులకు సహాయం చేయాలని వారు చెప్పారు, మంచిదే. ఈవిషయమై ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యాయులు ఒకసలహా చెప్పారు. ఆ సలహా ప్రకారం ప్రభుత్వం యీమధ్యనే ఒక ఏర్పాటుచేసినది. కాని విశ్వవిద్యాలయాలకూ, విద్యా సంస్థల దగ్గరకూ రాజకీయవాదులు వెళ్లకుండా, వారిని కార్మికరంగంగా తయారు చేయకుండా ఉంటే వారి అభివృద్ధి యింకా హెచ్చుగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. వారితో యీరాజకీయ పక్షాలు జోక్యం కల్గించుకోనక్కరలేదు. వారి అభివృద్ధి విషయం ప్రభుత్వానికి పూర్తిగా తెలుసును. వీరు ఆకార్మికుల విషయంలో ఏమాత్రం జోక్యం కలిగించుకున్నప్పటికీ - ఒక్క అడుగు వేసినప్పటికీ- వారికి నష్టమే కలుగుతుంది గాని లాభం కలుగదని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యాలయాలు విద్యాలయాలుగానే పవిత్రంగా ఉండాలిగాని ఆప్రదేశంలో రాజకీయాలను ప్రవేశపెట్టి, ముడిపెట్టి, అమాయకులైన ప్రజలను రెచ్చగొట్టే పరిస్థితి కలుగజేసినట్లయితే నష్టమే కలుగుతుంది. ఇది ఒక్కటే కారణం. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని class 4 సిబ్బందిచేత strike చేయించినందువల్లనే ప్రభుత్వంవారి విషయమై తలపెట్టలేదు. వారు నిర్మలంగా, జాగ్రత్తగా పని చేసినప్పుడే ప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయాన్ని అమలుచేస్తుంది. వారి అభివృద్ధి, శ్రేయస్సు ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నాయని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డి: అధ్యక్షా,

Sri S. B. P. Pattabhirama Rao: I am not yielding, Sir. There is no time.

Arts colleges ను పెంచకూడదనీ, Technical colleges ను encourage చేయాలనీ వారి అభిప్రాయం. Technical education కూడా అభివృద్ధి చెందుతున్నది. Scientific knowledge తోబాటు humanities కూడా పెరగకపోతే అది సరైన విద్యకాదు. ఉప్పుతో సమానమైన కారం లేనట్లుగా తయారవుతుంది. షడ్రుచులూ ఉండాలి. అదేవిధంగా విద్యావిధానంలో అన్ని రంగాలలోనూ సమానంగా పెరగాలి. Scientific knowledge ఒక్కటే అభివృద్ధి చెందితే దానిని యీ ప్రపంచంలో distruction కే use చేస్తారో, construction కే ఉపయోగిస్తారో తెలుసుకోడం కష్టం. అందువల్ల humanities కు కూడా సరైన స్థానం ఉండాలి అని ప్రభుత్వం భావించింది. కనుక వాటికి కూడా స్థానం ఇస్తున్నారు. విద్యాస్థాయి అన్ని రంగాలలోనూ చక్కగా పెరగడానికి మంచి అవకాశాలున్నాయి.

ఇక, రామాచారిగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. Constructive suggestions కొన్ని యిచ్చారు. అవన్నీ నామనసులో ఉన్నాయి. వాటికి అనుగుణంగా జాగ్రత్తగానే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామని చెబుతున్నాను. "School final పాస్ అయినవాడు 4 పద్యాలు చదువలేడు, వారికి హాస్టలులో తిండి ఖర్చులు రు 70/- లు అనీ, యింత ఖర్చుపెట్టి తిండితిని వాళ్లు ఏమిచదువుతారు" అనే ధోరణిలో మాట్లాడారు. నేనుమాత్రం వారి అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించలేకుండా ఉన్నాను. విద్యాస్థాయి అన్నిరంగాలలోనూ కొంతవరకు కుంటుపడి ఉన్నది. విద్యార్థులకు పూర్వపు standard లేదు. రామాచార్యులు గారు చదువుకొన్న రోజులకు యిప్పటికి పోలికలేదు. పూర్వపు standard రావడం కష్టమే అయినా, school final standard ను కొంతవరకు పెంచడానికి ప్రయత్నిద్దాము. ప్రయివేటుగా పరీక్షలకు హాజరయ్యేందుకు అవకాశం కావాలన్నారు, అట్టి అవకాశం ఉన్నది. Private గా S. S. L. C. కి appear కావడానికి వీలు లేకపోయినా, యూనివర్శిటీవారు conduct చేసే S. S. L. C. సమానమైన Matriculation కు appear కావడానికి అవకాశం ఉన్నది. School లో చదవడానికి అవకాశంలేనివారు matriculation పరీక్షకు appear అవడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఆ పరీక్ష pass అయితే intermediate లో చేరడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

పి. వి. నరసింహారావుగారు చాలా విషయాలు చెప్పినారు. తెలంగాణా చాలా వెనుకబడినట్లూ, ప్రభుత్వంవారు పొరపాటు చేస్తున్నట్లూ చెప్పారు. అట్లా అనడం సరైనదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఏదో ఒక item లో తక్కువ ఉంటే

యింకొక item లో హెచ్చు చేయడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. మొత్తం బడ్జట్ ఎలాట్మెంట్ చూస్తే - - ఎక్బోటేగారు చెప్పినట్లు - - కేంద్ర ప్రభుత్వం శిఫార్సు చేసినట్లుగా తెలంగాణాకు 20% తక్కువకాకుండానే ఏర్పాటు చేశాము. ఆంధ్రకు 60%, 70% అయినప్పటికీకూడా తెలంగాణా percentage ని maintain చేశామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా ఎక్కువ కావాలంటే డబ్బు ఉంటే ఇవ్వడానికి మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. డబ్బులేనప్పుడు సాధ్యం కాదు. ఎక్బోటేగారు చాలా విపులంగా మాట్లాడారు. చాలా statistics యిచ్చారు. అవన్నీ జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేస్తాము. ఒక్క విషయం వారికి మనవి చేయవలసిఉన్నది. వారుచెప్పిన కేంద్రంచేసిన శిఫార్సులకు తక్కువగా తెలంగాణాలో ఎక్కడా పెట్టలేదని చెబుతున్నాను. 20% కు తక్కువ లేదు, పైగానే ఉన్నది. ఆంధ్రలో ఏమైనా తక్కువ ఉంటే కొంచెం ఓపిక పట్టాలి. పెద్ద అన్న కొంచెం జాగ్రత్తగా ఓపికతో ఉండాలి. చిన్నన్న తనతో సమానంగా వచ్చేవరకూ కొంచెం ఓపిక పట్టవలసియున్నది.

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజుగారు "ఒక fine evening న యీ విద్యా రంగం అంతా ఒక్కసారి spectacular గా improve కాదు" అని చెప్పారు. అది practical aspect. ఇంకా, ఉపాధ్యాయులను గురించి, వారి జీతాల స్కేళ్ళను గురించిచెప్పారు. కొన్ని వ్యవహారాలలో చాలా delay అవుతున్నదనీ దానిని తగ్గించాలనీ వారు చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని నేను అంగీకరించకతప్పదు. మేము యీ ప్రభుత్వంలోకి వచ్చిందిలగాయితూ ఆ delays ను తగ్గించడానికి అతి శ్రద్ధతో ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఆంధ్ర-తెలంగాణాల ఏకీకరణంవల్ల work కొంతవరకు heavy గా ఉంటున్నది. అన్నింటినీ సర్దుబాటుచేసుకొని తొందరలో action తీసుకోవడం కష్టమవుతున్నది. Department వారుకూడా క్రమేపీ delays ను rectify చేసి pull-up చేస్తున్నారనుకొంటున్నాను. వారు చెప్పిన అభిప్రాయాలకు భిన్నం కాకుండా త్వరగానే standards ను improve చేయగలమని నేను ఆశిస్తున్నాను. Basic schools విషయంలో పరిశీలన చేయ నిదే నేనేమీ చెప్పలేను. పరిశీలనచేసి తగిన చర్యలు తీసుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాము. శ్రీ ఎక్బోటేగారు మాట్లాడుతూ "Education is a state subject and not a central subject" అన్నారు. ఈ విషయం యీనాటిది కాదు. 10 సంవత్సరముల నుంచి, constitution pass అయినప్పటినుంచీ ఉన్నది. ఆనాడే యిది State Subject అని తెల్పుతున్నాము. ఇది Central-Subject కాదని వారికి హెచ్చరిక చేస్తున్నాము. State-Subject ను ఏవిధంగా చూడాలో అదేవిధంగా వారూ చూశారు - ఇప్పుడు మేమూ చూస్తున్నామనుకుం

టున్నాను. మనకున్న డబ్బులోనే ఖర్చు చేసుకోవాలి కాని, లేనిడబ్బును తేవ డానికి అవకాశంలేదు. కనుక ఉన్నదానితోనే తగినవిధంగా ఖర్చుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము. ఆంధ్రలో 17 high schools పెట్టి ఇక్కడ ఒకే హైస్కూలు పెట్టారు అని నరసింహారావుగారు అన్నారు. అది కొంచం అప్రస్తుతములో ఉన్న విషయం. ఆంధ్రలో ఉన్నవి private schools. ఈ సంవత్సరం Government schools ఏమీ పెట్టినట్లు నాకు జ్ఞాపకంలేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : ఆంధ్రలో విషయం నేను చెప్పలేదు. తెలంగాణాలో మాత్రం ఒక్కటే ఉన్నదని చెప్పినాను.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : వారు కాకపోతే యింకొకరు. ఈ సభలోని ఎవరో ఒకరు చెప్పారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- 17 schools ఉన్నాయి; అవి చాలవని నేను చెప్పినాను. అంతేకాని అక్కడ 17 schools పెట్టారని ఇక్కడ ఒక్కటే పెట్టారనీ నేను చెప్పలేదు. అక్కడ 17 schools పెట్టడం గొప్పకాదు. ఇక్కడ ఒక school పెట్టడం గొప్పకాదు.

శ్రీ ఎస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : తెలంగాణాలో పెట్టినది Government School. ఆంధ్రలో Government school ఏర్పాటు చేయ లేదు. తెలంగాణా వెనుకబడినది. Private agencies రావు. అంతకంటే ఖర్చు చేయడానికి మనదగ్గర డబ్బులేదు. డబ్బు ఉన్నా, తెలంగాణా ఏరియాలో ఉన్న డబ్బునే ఖర్చుపెడుతున్నారు కాని ఎక్కడనుంచో తెచ్చి ఖర్చుచేయడంలేదు. కొన్ని కొన్ని సంస్థలలో పైనుంచి తీసుకువచ్చి ఖర్చుపెట్టినాము. తెలంగాణాను వెనుకబెట్టే దృష్టితో చేయుటలేదు. ఎంతత్వరలో సరిచేయడానికి వీలవుతుందో అంతత్వరలోనూ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. రామకృష్ణరాజుగారు చెప్పినట్లుగా sudden గా on a fine evening న spectacular results రావా లంటే యిది సాధ్యంఅయ్యే విషయంకాదు. ఇది ధనంతో కూడిన విషయం ధనం చేకూరిన తరువాత ఆంధ్ర - తెలంగాణాలను సరిపుచ్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎక్బోటేగారు "III plan అయ్యేటప్పటికిరాదు, IV plan అయ్యేటప్పటికీ రాదు, V plan అయ్యేటప్పటికీ కూడా ఏమీ సమన్వయంకాదని" చెప్పారు. పూర్వపు హైదరాబాదు ప్రభుత్వమే యీ second plan ను నిర్ణయించినది. అందులోని provisions ను మేము improve చేశామేకాని ఏమీ తగ్గించలేదని మనవిచేస్తున్నాను. III plan విషయం వచ్చినప్పుడు యోచనచేస్తాము. ఉన్న

విషయాలన్నింటినీ జాగ్రత్తగా పరిశీలనచేసి విద్యాలోకంలో standards గాని, గట్టితనంగాని, విస్తరణగాని పెంచడానికి వీలైనంతవరకూ ప్రయత్నంచేసి తప్పకుండా పెంచుతామని మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రతిపక్షనాయకులు "గతసంవత్సరంలో కొన్ని సూచనలు చేశాము, వాటిని ఆచరణలో పెట్టలేదు." అని చెప్పారు. అది చాలా పొరపాటు. వారు చేసిన సూచనలన్నిటినీ కూడ పరిశీలనచేస్తున్నాము. చాలా విలువైన సూచనలే అవి. కాని ధనంతో (ఖర్చుతో) కూడిన సూచనలుకూడా ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ పరిశీలన చేసిన తరువాత ఆచరణ యోగ్యమైనంత వరకూ ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మద్రాసులో అన్ని పార్టీలు కలిసిచేసిన సూచనలు, white paper లోని సూచనలు మద్రాసు ప్రభుత్వానికి చాలా లాభకరంగా ఉన్నాయని, అవి మనం కూడా అమలు చేస్తే మంచిదని వారు సూచన చేశారు అవి మనకు ఎంతవరకు లాభం ఉంటుందో—పరిశీలన ప్రారంభించాము. మన విద్యాశాఖ కార్యదర్శిగారు మద్రాసు ప్రభుత్వానికి వ్రాసి ఆ వివరాలన్నీ తెప్పించారు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రంలో కొన్ని వీళ్లు ఉంటాయి. వాటివల్ల ఆ ప్రాంతం బాగుపడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాని ఆ రాష్ట్రంలో పెట్టారుకదా అని అదే అందరూ copy చేయడం సాధ్యమైన విషయంకాదు. మంచిది కూడా కాదు. మన సంస్కృతి వేరు, పద్ధతులు వేరు, తరాలు వేరు. అందులోను యిప్పుడు మనం రెండు భాగాలకు సంబంధించిన విషయాలను చూచుకోవాలి. ఆంధ్రలో విద్యాస్థాయి ఒక విధంగా పెరిగింది. తెలంగాణలో మరొకవిధంగా పెరిగింది. వీటిని సమన్వయం చేసుకోవలసియున్నది అంతేకాని మద్రాసులో పెట్టినంతమాత్రాన, వివిధ పక్షాలు, చెప్పినంత మాత్రాన తుచ తప్పకుండా మనం అమలు చేయడం సాధ్యం కాదు. కాని అందులో ఏమైన మనకు పనికి వచ్చేది వుంటే తప్పకుండా గ్రహించుదాము. ఇప్పుడు పరిశీలనలో ఉన్నది. ఇంతకంటే హెచ్చుకాలం నేను వినియోగించడం మంచిది కాదనుకుంటాను. విద్యాస్థాయి పెరగాలి, కట్టుదిట్టమైన విద్య కావాల నేదే మనలక్ష్యం అని మనవి చేస్తున్నాను.

కట్టుదిట్టమైన విద్య రావాలనీ ఇతర రాష్ట్రాలకంటె ఆంధ్రప్రదేశ్ మిన్నగా ఉండాలనీ, అనతికాలంలోనే దానిని సాధించాలనే అభిప్రాయంతో మేము ఈ విద్యా బడ్జెటును తయారుచేసినాము. ఇందులో ఉపాధ్యాయులకు పొరపాటు చేస్తున్నట్లు, వారిని అపార్థం చేసుకుంటున్నట్లు కొందరు సూచించారు. అది ఎంతమాత్రమూ వాస్తవం కాదు. ప్రభుత్వమునకు ఉపాధ్యాయులమీద,

వారి వృత్తిమీద ఎంతో గౌరవమున్నది. వారి శ్రేయస్సే ప్రభుత్వ లక్ష్యమని మనవి చేయుచున్నాను. ఉపాధ్యాయులు రాజకీయ రంగములో చూకకుండా, అటూ, ఇటూ చదరంగం ఆడించే వారిచేత వారు ఆడించబడకుండా ఉన్నచో వారి శ్రేయస్సుకే మంచిదని దేశం బాగుపడుతుందని, విద్యాస్థాయి పెరుగుతుందని మరల ఒకసారి మీకు మనవి చేయుచున్నాను. హైకోర్టు ఇచ్చిన జడ్జిమెంటును ప్రభుత్వం ధిక్కరించినట్లు కొందరు చెప్పినారు. కాని అది కరెక్టుకాదు. హైకోర్టు జడ్జిమెంటు ఏదో చెప్పి ఉండవచ్చును. కాని ఆంధ్రప్రభుత్వం ఇచ్చిన G.O. ను బాగా పరిశీలనచేసి Atorny-General of India యొక్క openionకు బద్ధులమయ్యే పద్ధతిన సర్వీసు రూల్సును ఏర్పరచారు. జిల్లాబోర్డులో కాని, ప్రభుత్వంలో గాని ప్రతి సర్వీసుకు రూల్సు ఉన్నాయి. అందులో పనిచేయు వారంతా ఆ రూల్సుకు బద్ధులై ఉండాలి. ఐతే "నేను జీతం తీసుకుంటాను. మీదగ్గరే పనిచేస్తాను. కాని సర్వీసు రూల్సులో నీకు నాకు సంబంధం లేదు" అనే పరిస్థితులలో ప్రపంచములో ఏ హైకోర్టుగూడ తీర్పు ఇస్తుందని నేను అనుకోను. ఏనాడు అయినప్పటికి హైకోర్టు వాటి తీర్పులమీద ఎంతో గౌరవం ఉండి ఆ పద్ధతుల ప్రకారం చేసేది మా ప్రభుత్వ కాంగ్రెస్ పార్టీ అని మనవి చేస్తున్నాను. హైకోర్టును ధిక్కరించే పరిస్థితిలో మా పార్టీగాని, మా ప్రభుత్వం కాని, ఈ జాతీయ ప్రభుత్వం గాని ఉండవని చెప్పుతున్నాను. వారు అవి అన్ని పరిశీలన చేసి ఉపాధ్యాయ వృత్తి యొక్క interest కోరి వాటిని తయారు చేసినారు. కాని కొంతమంది ఉపాధ్యాయులు మిస్‌గైడ్ ఔతున్నారు. ఒకప్పుడు ఉపాధ్యాయుడుగా ఉండి దానిని resign చేసి, సంచి చేతికి తగిలించుకొని, చందాలు వసూలుచేస్తూ తమకోసమే మంచి చేస్తున్నామని చెప్పి ఒక సంఘమును పెట్టినంత మాత్రాన అది ఎంతవరకు లాభిస్తుందో వారే యోచించుకోవాలి. వారికి చెప్పవలసిన అవసరంకూడా ప్రభుత్వంపై ఉన్నది. అందువల్ల మేము వారికేమీ రెస్ట్రిక్షన్సు పెట్టలేదు. కాని రూల్సు కొన్ని ఏర్పరచాము. ఆ రూల్సు వారికి ఇష్టమైతేనే చేరుతారు. ప్రభుత్వ సర్వీసులో కాని, జిల్లాబోర్డు సర్వీసులో కాని ప్రతి ఉద్యోగస్తుడు ఆ నియమాలను పాటించవలసియున్నది. అందువల్ల ఒక్క ఉపాధ్యాయులకే కాదు. ప్రతి ఉద్యోగస్తుడు పాటించితీరాలి. Request చేస్తున్నందుకు క్షమించాలి. ఉపాధ్యాయవర్గము అంటే ప్రభుత్వానికి చాలా గౌరవము ఉన్నది. వారి శ్రేయస్సే మా లక్ష్యంగా ఉన్నది. వారుకూడ సరియైన పద్ధతిలో "గురుకులం, గురుకుల ఆచార్యులు" అనే గౌరవాన్ని దక్కించుకొని ప్రభుత్వంలోనే కాదు; ప్రజలలో, ఆయా ప్రదేశాలలో వారి గౌరవమును పెంపొందించుకొన్నచో ఆ వృత్తికేగాక, ఆశాఖకే గౌరవం పెరుగుతుంది. ఆ పద్ధతిలో నడిపించాలని ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యమని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత పురాతనవస్తు సంరక్షణగురించి ప్రతిపక్షనాయకులు చెప్పినారు. అది చాలావరకు సెంట్రల్ subject వారే చేస్తున్నారు. ఏ ప్రదేశములో నైనా రాష్ట్రం చేయవలసింది ఉంటే నాదృష్టికి వచ్చిన తప్పకుండా చేస్తాం. ఇంతకంటే మనవిచేసేది ఏమీలేదు. అన్నింటికి సాకల్యంగా జవాబు ఇచ్చినాను అనుకొంటాను. కాబట్టి కట్ మోషన్సును with-draw చేసుకొని ఈ డిమాండును ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ బి. ధర్మభిక్షం : అధ్యక్షా, టీచర్సు వచ్చి interview అడిగితే మంత్రిగారు నిరాకరించారని తెలిసింది. ఇదివరకు చర్చకూడ వచ్చింది....

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : ఈవేళ రాలేదే ?

శ్రీ బి. ధర్మభిక్షం : గోపాలరెడ్డిగారు ఇదివరకే చెప్పినారు. మంత్రిగారు ఆసమయానికి స్నానానికి వెళ్లివుండవచ్చునని వారు అన్నారు.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : లేదండి ఆ విషయమంతా చెప్పుతాను. రాత్రి నిద్రపోవునప్పుడు వచ్చి తలుపు కొట్టి ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వమంటే అది సాధ్యమయ్యే విషయం కాదు. నేను ఆఫీసులో 11 గంటల నుండి 6 గంటల వరకు ఉంటున్నాను. నేను ఆఫీసులో ఉన్నంతకాలం టీచర్స్‌కే కాదు. ఎవరు వచ్చినా interview ఇస్తున్నాను. హఠాత్తుగా, ఏదో ప్రమాదం ముంచుకు వచ్చినట్లు అర్ధరాత్రి వచ్చి interview ఇవ్వమన్నచో అది సాధ్యంకాదు. నేను అలా ఇచ్చేవాడిని కాదు, ఉదయం ఇంటి దగ్గర కూడా interviews ఇస్తున్నాను. అధ్యక్షా, కొంతమంది ఒక ప్రత్యేక ఉత్సాహంతో interviews అడుగుతున్నారు. వారు భూమిని, ఆకాశమును రెంటిని ముడిపెట్టినా సరిపోనట్టి మెమోరాండములను తీసుక వస్తున్నారు. వారు చేప్పేవన్ని సావకాశంగా వింటాము. వాటి విషయం ఆలోచిస్తామని చెప్పుతాము. వెంటనే వారు ప్రెస్‌కు వెళ్ళి మంత్రిగారితో చర్చించినాము. వారు అంగీకరించారు అని మా తరఫున పేపర్లలో వేయించుచున్నారు. ఇది న్యాయమేనా అని అడుగుచున్నాను. ఇవి అన్నీ ఉపాధ్యాయవర్గం చేయుట లేదు. నేను మనవి చేసినట్లు కొంతమంది సంచులు తీసుకొని బయలుదేరి చందాలు వసూలు చేస్తూ దీనిని profession గా పెట్టుకున్నారు. ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు నేను ఏమి చేయగలుగుతాను? అలా కాదు. Recognise ఐన యూనియన్సు వారు గాని, సంఘాలవారుగాని ఎప్పుడు వచ్చినా తప్పకుండా interviews ఇస్తున్నాను. ఒక వేళ నాకు సాధ్యంకాకపోయినా సెక్రటరీతో గాని, D. P. I. తో గాని చెప్పమని postpone చేయుటకన్నా వెంటనే

చేయడం మంచిదనే ఉద్దేశంతో వారితో చెప్పుచున్నాను. అంతేకాని ఎప్పుడో వారు వస్తే నేను interview ఇవ్వలేదినడం చాలా పొరపాటు. ఆచెప్పిన వారే నన్ను ఎన్ని సార్లు వరంగల్‌కు రమ్మంటే నేను అన్నిసార్లు వెళ్ళాను. ఎన్ని సభలను చూడమంటే అన్ని సభలనూ చూచాను. అందువల్ల అది వాస్తవమైన విషయం కాదని మనవి చేయుచున్నాను. ఇంతకంటే ఈ విషయం గురించి చెప్పడం మంచిదికాదనుకొంటాను.

శ్రీ యస్. సి. శేషాద్రి (రాయదుర్గం) : అధ్యక్షా, Evening colleges గురించి ఒక అర్జీ ఇచ్చారని తమరు చదివినారు. ఆవిషయం గురించి ఏమైనా మంత్రిగారు చెప్పుతారా ?

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : ఆ విషయం గురించి నా ఉపన్యాసంలో చెప్పినాను అనుకుంటాను. అది విశ్వవిద్యాలయంతో corres_pondence లో ఉంది. అది వారు చేయవలసిన పని గాని మనం చేయవలసినది కాదు.

శ్రీ యం. సత్యనారాయణరాజు . అధ్యక్షా, అది యూనివర్శిటీవారు చేయవలసిన పని ఐనప్పటికి ప్రభుత్వమునకు యూనివర్సిటీకి ఆర్థిక స్తోమతును కలుగచేయుటలో కొంత బాధ్యత ఉన్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయమును గూడా కొంత తెలియచేసిన బాగుంటుంది కదా ?

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : యూనివర్శిటి ఒక అటానమస్ బాడి. దానికి కొన్ని పాలిసీస్ ఉన్నవి. వాటిలో ఎక్కువ ఇంటర్‌ఫియర్ అయిన విద్యాధికులు ఒప్పుకోరు. వారు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి ప్రభుత్వ సహాయమును అడిగిన యోచించగలదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, నాగార్జునకొండకు ఎదురుగా ఉన్న ఏలేశ్వరంలో ఎక్కవేషన్సును ఇదివరకు హైదరాబాదు ప్రభుత్వం నడుపుతుండేది. అక్కడ పని చేస్తున్న staff ను వెనక్కు వచ్చేయమని ఆర్డర్సు ఇచ్చినట్లు తెలిసినది. నాగార్జునసాగర్ నిండిన ఆ పని సాధ్యం కాదు. దాని విషయం ఏమిచేస్తున్నారు? అది హైదరాబాదు ప్రభుత్వం తీసుకొన్నది. కాన అది కేంద్ర సబ్జక్టు కాకుండా మన సబ్జక్టు ఐనది. కాబట్టి దాని విషయం చెప్పతారా ?

Sri. S. B. Pattabhi Rama Rao : **With the help of the Nagarjunasagar Control Board, the Government are condu-**

cting archaeological excavations at Elleswaram in the submersible area of the Nagarjunasagar Project. The Board has placed an amount of Rs. 30,000/- at the disposal of the Director of Archaeology for conducting the excavations. With the suggestions made by the Director General of Archaeology in India, the Director of Archaeology has selected the following important sites for excavation purposes :—

Elleswaram temple site area
Chandriah field site
Krishnapuram Stone Circle site

The main object of undertaking excavation of the site is to gather every bit of information that can be obtained regarding the historical and cultural continuity of the archaeological remains from the Stone ages down to the late mediaeval times.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అక్కడ పనిజరుగుటలేదు. అందరిని అక్కడనుండి వెళ్ళిపొమ్మన్నారు. అందువల్ల వారు సామాన్లతో సహా హైదరాబాదు వచ్చేసినారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆ విషయంగురించి ఆలోచించి, మరల పని జరిపిస్తుందా ?

శ్రీ కె. వెంకటరావు :- పని జరిపిస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, గౌ॥ రెవిన్యూమంత్రి గారిని కాదండి. పట్టాభిరామారావుగారు ఎక్స్‌కవేషన్సు గురించి చెప్పుతారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : టైం ఇస్తే తెప్పించి చెప్పుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : పని జరగాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నారు. పని జరుపుతాము అంటున్నారు. Temporary suspention ఉంటే వ్రాయండి. వారు జవాబు చెప్పుతారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- అధ్యక్షా, దానికి ఒక కట్ మోషన్ ఉన్నది. అందువల్ల information తెప్పించి సాకల్యంగా చెప్పి ఉండవలసింది.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు :- నేను చెప్పినాను కదండి, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఆర్కియాలాజికల్ డిపార్టుమెంటు ఇన్‌స్ట్రక్షన్సును బట్టి

జరుగుతుంది. అందుచేత ఆ subject ను గురించి అంతకంటే ఎక్కువ చెప్పుటకు వీలు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఆ కట్ మోషన్‌లో తాత్కాలికంగా మానివేశారా అని లేదు. జనరల్‌గా అశ్రద్ధ చూపుతున్నారని ఉన్నది.

Demand XVII—Education Rs. 12,03,62,000

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to grant two lakhs of rupees to the Andhra University as a special grant for preparing an authoritative Telugu social and cultural history within two years.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ప్రీ యూనివర్సిటీ కోర్సును ఎత్తివేయవలెనని కోరుటను

To reduce to allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to introduce Telugu as the medium of language in elementary, secondary and University education.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to introduce Pre-Primary class and the four classes in the elementary section, four-year course in secondary education and finally three year Degree course with vocational either of agricultural or industrial courses.

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

జిల్లాలనుండి వచ్చే పిల్లలకు జిల్లాలలోనే కాలేజీలు ఏర్పాటుచేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ఉద్యోగులను జిల్లాలలోనే ఉంచి, పట్టణమునకు తబాదిలా చేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పు దొరకనందులకు మరియు పాలపౌడర్ సక్రమంగా పంచనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య ఆంధ్రప్రాంతములలో అమలులో పెట్టలేనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

పల్లెటూళ్లలో ఉండే అధ్యాపకులకు ఇంటి సౌకర్యము కలుగజేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

వయోజన పాఠశాలలు నడుపనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

డిప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టరులకు వాహన సౌకర్యములు కలుగజేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

వైస్‌ఛాన్సలరును అప్పాయింట్ చేసినపుడు ప్రభుత్వము ఈ బడ్జెటు సెషనులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టనందుకు, చర్చజేయుటకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

వరంగల్లులో ఇంజనీరింగు కాలేజి పెట్టనందులకు

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to take steps to establish an Engineering College in Warangal.

The motion was negatived.

Mr. Speeker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

For the failure of Government to up-grade elementary education.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

For the failure of Government to repair elementary school buildings.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

For the failure of Government to increase the salaries of low paid teachers.

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

Te reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

పరీక్ష పద్ధతులను సరిగా నడుపలేక అక్రమచర్యలు ఆచరించుచు పరీక్ష ఫలితములను చెడగొట్టుచున్నందులకు

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs- 100/-

జోగిపేట హైస్కూల్‌కు పైన్ను సామాను సప్లయిచేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ప్రభుత్వము తెలంగాణాలో విద్యావిధానమును విమర్శించుటకు, జోగిపేటలో ప్రైమరీ సైపు బిల్డింగులో మిడిల్ క్లాసు హైస్కూలు నడుపుచున్నందులకు

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ముధోల్ తాలూకాలో ఉండబడిన మరాఠీ అధ్యాపకులను యింతమటుకు మరాట్వాడాకు పంపక విద్యార్థుల విద్యను నష్టపెట్టినందులకు

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to take steps to see Telugu is being adopted as medium of instruction including in University stage.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the attitude of the Government towards teachers in curtailing their liberty to form associations.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to develop the three Universities and also to co-ordinate their activities.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to utilise fully the allotments made for Telangana area for education.

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలలో పనిచేయు సెకండరీ గ్రేడు టీచర్లను గవర్నమెంటు లెటరు. నెం. 30925 - క్యూ - 56 - 9 తే. 23-3-56 మేరకు యిప్పటివరకు డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్లుగా ప్రమోషన్ యివ్వనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

జీవనప్రమాణసూచక దృష్ట్యానూ, జీవిత అవసర వస్తువుల ధరల పెరుగుదల దృష్ట్యానూ, ప్రాథమిక సెకండరీ కళాశాల ఉపాధ్యాయ, అధ్యాపకుల జీతభత్యములను పెంచనందుకున్నూ, వారికి కరువుభత్యము కేంద్రఉద్యోగులతో సమానముగా జీతములతో కలుపనందుకు.

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ప్రభుత్వానికి ఒక నిర్దుష్ట విద్యావిధానములేనందులకు, కళాశాలలో తెలుగులో విద్యాబోధన చేయడానికి ఎలాంటి కృషి చేయనందులకు, ప్రాథమిక విద్యనైనా బాల బాలికలందరకు ఉచితముగా నేర్పడానికి విఫలమైనందులకు, ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు తగురీతిగా జీతాలు పెంచనందులకు, వారిలో వేలకొలది మందిని పనిలోనుండి తొలగించి నిరుద్యోగులుగా చేస్తున్నందులకు, కుప్పుస్వామి కమిటీ రిపోర్టులోని సూచనలను పూర్తిగా అమలుపరచనందులకు, ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునికి విద్యార్థుల సగటు హాజరును తగ్గించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

కోవూరు తాలూకా రామవరం గ్రామంలో షుమారు 120 మంది విద్యార్థులతోనూ, 5 గురు ఉపాధ్యాయులతోనూ, నిర్వహింపబడుచున్న ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల రికగ్నిషన్ రద్దుపరచి విద్యార్థులకు అసౌకర్యం కలుగజేసినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

దామవరం గ్రామస్థులు పాఠశాల భవనాలను రిపేరుచేయించి 5 గురు వుపాధ్యాయులతో పిల్లలకు చదువు చెప్పించుకొనే సదుపాయం కలుగజేయమని కోరినప్పటికి ఇంతవరకు ప్రభుత్వం జాప్యం చేస్తున్నందులకు

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to sanction grants for private colleges specially to those which are run in backward area.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to sanction atleast Rs. one lakh as grant in-aid to Adilabad Science College.

To reduce the allotment of Rs 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to sanction the housing scheme specially for low paid teachers.

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the policy of Government rural education and draw backs in the department.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

విద్యావిధానములో అత్యవసరమయిన మార్పులు చేయనందులకు

అధికారేతరులతో కూడిన టీచర్సు సెలెక్టు కమిటీలను తెలంగాణములోని జిల్లాలయందు రద్దు పరచనందులకు

To reduce the allotment of Rs 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయుల వేతనములు పెంచనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఉపాధ్యాయులుగా పని చేయుచు పాఠశాలలను అభివృద్ధిచేసిన వాలంటయరీపాఠశాలల ఉపాధ్యాయులను తొలగించినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

వయోజనుల విద్యా విషయమై తగు శ్రద్ధ వహించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విధానము అసలు జరుపుటలో విఫలమయినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

పాఠశాలలో విద్యార్థులసంఖ్యననుసరించి ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యను అధికము చేయలేకపోయినందులకు

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

పాఠశాలలయందు విద్యార్థుల సంఖ్య అధికమగుచున్నందున వారికి సరిపోవు స్కూలు భవనములు కట్టించుటలో ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయుల జీతాలను టి. టి. ఒ. కార్యాలయమునుండి వారు ఆలస్యంగా పంపించుచున్నందులకు.

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

మల్టిపర్పస్ హైస్కూళ్ళ విద్యార్థుల ఫీజు పెంచుట గురించి చర్చించుటకుగాను, మల్టిపర్పస్ స్కూళ్ళలో కోర్సు ననుసరించి పరికరాలు సప్లయిచేయుటలో ట్రైన్డు టీచర్సును నియమించుటలో విఫలతజెందుట గురించి చర్చించుటకై.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

బేసిక్ స్కూళ్ళు నామకః తెరువబడి వాటికి అవసరమైన శిక్షిత టీచర్లు నియమించకపోవటం, విజయవంతంగా నడుపకపోవటం గురించి చర్చించుటకై.

తెలంగాణాప్రాంతంలో ప్రైమరి మరియు మిడిల్ స్కూళ్ళకై ప్రభుత్వ భవనాలు నిర్మించుటలో విఫలత జెందుట గురించి చర్చించుటకుగాను.

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

తెలంగాణాలోని మిడిల్ కమ్ హైస్కూళ్ళన్నిటినీ హైస్కూళ్ళుగ పరిగణించి పూర్తి శాంక్షన్ యివ్వకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

The motion was negatived.

Sri B. Dharma Bhiksham : I demand a division sir.

The House then divided.
Ayes: 36; Noes: 108
The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

నల్లగొండ హైస్కూలులోని ఉర్దు సెక్షన్స్‌కు టీచర్సుకొరతను చర్చించుటకుగాను.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to take over aided elementary schools in general and those in Vizagapatnam District as stated earlier by the Government.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to verify the scales of pay of teachers working in Aided, Board, Government schools.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To criticise the failure of the Government to implement the recommendations of the Kuppuswamy Committee.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to reduce the average attendance from 25 to 20 in the Primary Schools in the State.

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To criticise the undemocratic and unconstitutional attitude of the Government towards the teachers who are restrained to join the associations only after obtaining the permission of the Special Officer.

The motion was negatived.

Sri B. Srirammurthy : I demand a division Sir.

The House then devided.

Ayes; 41; Noes: 108

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to increase the scales of pay of the teaching staff in Colleges in consonnance with the recommendations made by the University Grants Commission.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100

To discuss the failure of the Government to extend cheap education facilities.

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000 for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to start Night Colleges in Andhra and Venkateswara Universities.

The motion was negatived.

Sri B. Sriramamurthy : I demand a division Sir.

The House then devided.

Ayes: 42; Noes: 109

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to provide adequate material to the Schools for imparting instructions in crafts and manual training.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

తెలంగాణా ప్రాంతములో ట్రైనింగుకువెళ్ళిన ఉపాధ్యాయుల స్థానములు బడులలో ఖాళీలు వుంచి, పిల్లలయొక్క విద్య సరియైన విధంగ నడిపించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

వాలంటరీ బడులలోనుండు ఉపాధ్యాయులను వందలకొలది తొలగించి నిరుద్యోగ సమస్య కలిగించినందులకు.

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

For the failure of the Government to bring a Bill to amend the Osmania University Charter and not meeting the genuine demands of the University employees.

The motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయులకు నెలసరి వేతనాలు అందించడంలో మాసాలతరబడి జరుగుచున్న ఆలస్యమును గురించి, సకాలములో వేతనాలు చెల్లించు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టకపోవడం గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘాలు నిర్మించుకొనుటపైనను తమ వృత్తి సంఘాలలో చేరుటపైనను అనేక నిషేధాలను ప్రయోగించటం విషయంలో నిషేధాలను తొలగించకపోవడం విషయంలోను.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ప్రాథమికస్కూళ్ళలో వివిధరూపాలలో విద్యార్థులనుండి వసూలుచేయబడుచున్న నాన్-గవర్నమెంటల్ ఫీజులు లెక్కలు పరిశీలించు అధికారమును పేరెంట్సు కమిటీలకు అప్పగించకపోవడం గురించి, పేరెంట్సు కమిటీల సమావేశములు సక్రమంగా జరిపించకపోవడం గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

స్కూళ్ళకు అవసరమైనంత మంది ఉపాధ్యాయులను సకాలంలో పంపకపోవడం గురించి, ఉపాధ్యాయులు లేక ఉపాధ్యాయినులు ఆలస్యంగా పంపబడి కోర్సు పూర్తికాక పరీక్షలలో విద్యార్థులు అధిక సంఖ్యలో ఫేల్ కావడం జరుగుచున్నప్పటికివి శ్రద్ధ చూపక విద్యార్థుల కాలమును, తలిదండ్రుల ధనమును వృధాపరుస్తున్న విధానము గురించి.

The motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు స్వంత భవనాలు 70 శాతము లేకపోవడంవల్ల స్కూళ్ల నడుపుటకై యిబ్బంది కలుగుతున్న విషయాన్ని చర్చించుటకు గాను.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 12,03,62,000/- for education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయుల వేతనాలు మొదలగు కోర్కెలను ప్రభుత్వం అంగీకరించక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

The motion was negatived.

Sri B. Dharmabiksham : I demand a division Sir.

The House then devided

Ayes: 42; Noes: 112

The motion was negatived.

Demand No. XVI–Mines & Archaeology–Rs. 3,40,000

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఏలేశ్వరం వద్ద త్రవ్వకాలు ఎంత చురుకుగా జరుగుచున్నవో తెలుసుకోవడానికి, వాటిని త్వరలో పూర్తి చేయించవలసినదిగా కోరడానికి.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

తెలంగాణాలో వలెనే ఆంధ్రప్రాంతంలో కూడ పురాతన శాఖను ఏర్పాటు చేయవలెనని కోరుటకు.

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is,

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో ఏర్పాటు చేయబడిన పురాతన శాఖకు కనీసం లక్షరూపాయలైనా విరాళం ప్రత్యేకంగా యివ్వవలెనని కోరుటకు.

The motion was negatived.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I demand a division Sir

The House then divided.

Ayes: 42; Noes: 113

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc. by Rs. 100/-

శిల్పకారకులకు వారి వృత్తికి ఆర్థిక సహాయం ప్రభుత్వం చేయడంలో అశ్రద్ధ చూపినందులకు.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

For not providing Manganese Welfare Committee in our State.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఇనుపరాయి, మైకా మొదలగు ముడిపదార్థములపైన, సిమెంటురాయి పైన వసూలు చేస్తున్న సీనియరేజిఫీజు వలె టన్నుకు యింత అని సీనియరేజిఫీజు వసూలు చేసి ప్రభుత్వ ఆదాయాన్ని పెంచుటకు పూనుకోనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విరివిగా లభ్యమగుచున్న ఇనుపరాయి ప్రదేశాలలో ఐరన్ ఫాంక్టరీని స్థాపించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology by Rs. 100/-

నాగార్జునకొండ, అమరావతి, సాలిహుండం, జగ్గయ్యపేట తదితర ప్రదేశాలలో లభించిన స్తూపములన్నిటిని కలిపి విజయపురిపద్ద ఒక కేంద్ర మ్యూజియమును స్థాపించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోనందుకు.

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs 3,40,000 for Mines and Archaeology etc. by Re. 1/-

To discuss about the delay in Mines Department to grant land for the purpose of opening new mines.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc. by Rs. 100/-

కొండాపురము తాలూకా సంగారెడ్డిలోగల పురాతన వస్తుఖండాలను త్రవ్వుటకై ప్రయత్నించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/-for Mines and Archaeology etc. by Rs. 100/-

పురాతనవస్తుఖండాలుగల ముఖ్యప్రదేశములకు వెళ్ళుటకు రోడ్డు సౌకర్యములు కలిగించలేనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc. by Rs. 100/-

దేశములో ఖనిజ సంపత్తిని కనిపెట్టి వాటిని తీయుటకై యత్నించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 3,40,000/- for Mines and Archaeology etc, by Rs. 100/-

ప్రభుత్వ విధానమును విమర్శించుటకు.

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The Question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 12,03,62,000 under Demand No. XVII-Education."

The motion was adopted.

Mr. Speaker: The Question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,40,000 under Demand No. XVI-Mines and Archaeology etc."

The motion was adopted.

The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Wednesday, the 26th March, 1958.